flacăra

ANUL XXV - NR. 43 (1116) - 28 octombrie 1976

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Scrisoarea adresată tovarăşului Nicolae Ceauşescu de Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar

Simbătă, 23 octombrie 1976, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar și-a sărbătorit manifestarea sa cu numărul 200 în marea cetate a spiritului, oraș-amiral al Transilvaniei veșnice, leagăn al atîtor vise ale oamenilor muncii de toate naționalitățile, români, maghiari, germani, cetate de scaun a duratei românești, Cluj-Napoca. Au fost prezenți în sală peste 9 000 de tineri, muncitori, elevi, studenți. Poetul Adrian Păunescu, conducătorul cenaclului, a evocat patetic și emoționant drumul parcurs de acest colectiv de tineri, animați în cei trei ani de activitate, de dorința de a-și manifesta concret dragostea și atașamentul față de acest popor și de acest pămînt, față de secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. A existat în acea seară un moment cu greu de redat în cuvinte, un moment-simbol pentru miile de conștiințe tinere din sală, acela cînd s-a dat citire scrisorii de recunoștință și făgăduință a cenaclului către secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu :

„Sînt prezenți aci mii de tineri ale căror identități personale nu ne-am propus să le cercetăm și să le dăm în vileag, dar a căror identitate comună, mîndră și inconfundabilă, este apartenența onestă la rangul cel mai înalt, pe care îl poate rivni cineva pe acest pămînt, de la Dunăre și Carpați, rangul de cetățean român liber. Începem scrisoarea noastră către domnia-voastră, încercat conducător al națiunii, pentru că noi, luați cu treburile de fiecare zi, cu dificultatea fiecărei ore de muncă, nu vrem să ne îngăduim lipsa de perspectivă istorică, de a nu spune cu claritate și recunoștință că, oricît de multe dificultăți am avea de învins, oricît de greu ne-ar fi citeodată, România trăiește astăzi, datorită în primul rînd dumneavoastră, marele ceas al libertății, independenței, demnității și construcției naționale. Nu e o simplă vorbă, reluată din lozincile vremii, e credința noastră adîncă și sinceră, de o sinceritate comparabilă cu emoția, iubirea și durerea, că fapta și opera dumneavoastră trăiesc astăzi în tot ce e frumos, curat și înălțător pe pămîntul României. Nu e o simplă folosire a cuvintelor să vă spunem că generația noastră umană a învățat să muncească, să lupte și a învățat să învingă urmîndu-vă pilda de Erou al Patriei. N-am zis întîmplător „să lupte și să-nvingă". Noi credem că, într-o țară căreia cîrmaciul ei îi oferă ca instrument de lucru, de investigație și de intervenție — spiritul revoluționar — nu e suficient să lupți și să fii dezinteresat dacă birui sau ești biruit, noi considerăm că victoria este obligatorie. A crede altfel ar însemna a acorda mai mare credit decît în realitate vechiului și, mai puțin credit decît are nevoie țara, spiritului revoluționar". Referindu-se la faptul deosebit de emoționant că acest cenaclu se revendică direct din Programul Partidului, că el fiinţează grație sprijinului direct al cîrmaciului destinului național, în scrisoare se arată următoarele : **„Mai puțin s-a scris și s-a vorbit despre una dintre caracteristicile dumneavoastră esențiale și care fac din domnia-voastră o personalitate extrem de populară peste tot pe unde există tineri pe planeta-pămînt, dumneavoastră iubiți și înțelegeți tinerii și aceasta este o faptă a unui eminent revoluționar căci a înțelege tinerii de azi înseamnă a pricepe una din primele consecințe ale revoluției noastre: existența noii generații. Dacă nu ne-ați fi înțeles, această sărbătoare — încă imperfectă, dar mereu dornică de a fi mai bună, această sărbătoare a spiritului tînăr care e cenaclul nostru — n-ar fi existat cu siguranță niciodată. Ați avut încredere în noi și noi existăm cu inimile mai bogate, cu spiritul mai teafăr, mai pregătiți de a munci pentru România, de a veghea pentru România, de a lupta pentru România și de a face totul împreună cu toți compatrioții, de toate naționalitățile pentru ca pururi să învingă România. Ceea ce ați făcut dumneavoastră, oferindu-ne încrederea partidului, ni se pare semnificativ pe de o parte pentru ce înseamnă — cum spuneați într-un prilej recent — puterea de muncă și de creație a unor tineri liberi într-o țară liberă și pe de o altă parte ce fertilă, ce minunată, ce de neînlocuit este libertatea responsabilă.**

Pentru că noi, tovarășe Nicolae Ceaușescu, am avut înaltul privilegiu — și cu responsabilitatea cu care am activat pînă azi, ne-am cîștigat dreptul — de a construi acest cenaclu depunîndu-ne toată silința să contribuim la traducerea în viață — cu puterile noastre, cîte sînt ! — a bogatului program al partidului de făurire a unui om nou, inspirîndu-ne din bogata dumneavoastră activitate de zi cu zi, fără a ne încurca cu țițele birocrației, fără a căuta nici un beneficiu meschin-financiar, fără a mai risipi elanuri, talente și energii în hărțuielile zadarnice, ce par de minoră importanță cînd lipsesc, dar sînt de mare pagubă cînd acționează. Pentru libertatea responsabilă pe care ne-ați dat-o, pentru exemplul dumneavoastră, evocat permanent în cenaclul nostru, pentru căldura părintească și pentru exigența revoluționară cu care ne-ați însoțit drumul, pentru că existați — și noi existăm pentru că existați dumneavoastră — îngăduiți-ne să ne facem datoria, cu sufletul cu care mulțumim părinților care ne-au născut și ne-au crescut, și să vă mulțumim, conducător drag, în deplină și netrădată Lumină, Luptă, Libertate".

Scrisoarea evocă în cuvinte emoționante anii tinereții revoluționare ai utecistului Nicolae Ceaușescu și ai utecistei Elena Petrescu, faptul că aceștia erau urmăriți de poliție și pentru că recitau poezii și cîntau cîntece în șezătorile muncitorești. Dealtfel, chiar și în aceste zile, în care ca de atîtea ori în zbuciumata noastră istorie ceva (de data aceasta natura) încearcă vigilența noastră, a românilor, obligîndu-ne la mari sacrificii, ei bine, chiar și în aceste zile cîrmaciul destinului național găsește în ziua sa timp și în ființa sa îndrăzneala de a cere românilor să nu uite serbările spiritului și să se pregătească pentru „Cîntarea României". **„Nici un conducător de azi** — se afirmă în scrisoare — **într-o lume atît de obosită de deziluzii, nu a mai avut puritatea morală de a-și chema poporul să cînte, să muncească și să cînte, să fie adică așa cum este omul, nu un robot unidimensional, nici robot, nici rob, ci OM.**

Făgăduim întreaga noastră participare la „Cîntarea României". Nimic nu ne poate speria, nici șovăielile firești ale unora dintre noi, nici șoaptele denigratorilor noștri, oameni fără patrie, oameni cărora patria, partinitatea, creația, spiritul revoluționar, libertatea li se par noțiuni suspecte. Dar nouă patria, partinitatea, creația, spiritul revoluționar, libertatea ne sînt dragi ca lumina ochilor. Am vrea să vă spunem, Erou al Patriei, că ni se pare firesc și drept ca experiența care s-a făcut cu noi să nu rămînă singulară. Vă mulțumim — la această sărbătoare a noastră — pentru că aveți grijă mereu de tinerii patriei căci ei sînt armata română, ei sînt ostașii care cred în comandantul lor suprem și se simt chemați la noi fapte, și mai durabile, de omenia, de încurajarea și de reînnoita încredere a celui care sînteți, într-un climat de creație, de muncă și de libertate responsabilă.

La a 200-a reuniune a sa, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar vă mulțumește și vă dedică realizările sale cele mai frumoase, poemele și cîntecele patriotice, revoluționare, de suflet, cu care se prezintă în fața patriei, mîndru și încărcat de făgăduințe. Vom lupta împotriva monotoniei, împotriva uniformizării, pentru arta patriei. E dreptul nostru, în aceeași măsură în care e obligația noastră de onoare, să vă trimitem gîndul nostru cel mai bun, să trăiți ani mulți și fericiți în fruntea partidului și a țării, alături de toți tovarășii dumneavoastră de luptă, de muncă și de ideal, din conducerea curajoasei noastre corăbii, alături de înțeleapta dumneavoastră tovarășă de viață, alături de toți oamenii muncii și alături de acești tineri care vă cîntă în Lumină, în Luptă, în Libertate. Să spunem împreună această sumă de adevăruri :

Trăiască fiii muncii din fabrici și din brazde ! / Trăiască demnitatea ! Partidul ! Omenia ! / Trăiască-n sănătate Cîrmaciul țării noastre ! / Trăiască libertatea ! Trăiască România !"

9 000 de oameni tineri — români, maghiari, germani — cu toții cetățeni ai României socialiste, au cîntat și au ovaționat pentru partid, pentru spiritul revoluționar, pentru creație, pentru libertate, pentru patrie, pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Un nou şi amplu dialog cu oamenii muncii al preşedintelui Nicolae Ceauşescu

Apreciindu-l prin prisma rezultatelor sale şi a concluziilor desprinse, unul din evenimentele politice interne de importanţă deosebită pentru viaţa ţării a fost, în ultima perioadă, vizita de lucru întreprinsă timp de două zile de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în patru judeţe, Alba, Sălaj, Satu Mare, Bistriţa-Năsăud.

Ca şi în alte asemenea ocazii, **indicaţiile secretarului general al partidului** — indicaţii exprimate în cuvîntările rostite, dar şi în **dialogul amplu**, atît de caracteristic stilului de lucru al tovarăşului Nicolae Ceauşescu, purtat nemijlocit la locurile de producţie cu numeroşi oameni ai muncii din industrie şi agricultură, cu reprezentanţii organelor locale de partid şi de stat, cu conducătorii unor ministere şi centrale industriale — **vizează direct, imediat, constructiv evoluţia dezvoltării judeţelor respective**, ele cuprinzînd însă o problematică de interes maxim pentru întreaga ţară, pentru toate sectoarele producţiei materiale şi vieţii spirituale a întregului popor.

Semnificativ şi emoţionant a debutat această vizită în Ţara Moţilor. Aici, urmaşii lui Horia au coborît din munţi, adunîndu-se cu mic cu mare, din întreg acest ţinut în care şi pietrele vorbesc de lupta eroică a neamului, adunîndu-se, ei, moţii noştri dragi, pentru a-l vedea la chip şi a-l auzi vorbind în faţa lor pe bărbatul care în fruntea poporului şi împreună cu poporul croieşte destinul de azi şi de mîine al României.

Chiar şi cine n-a fost joi acolo, la Baia, în mica piaţă din vecinătatea podului peste bătrînul Arieş, a putut să înţeleagă, a putut să simtă din emoţionanta şi emoţionata cuvîntare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu atmosfera de cald şi înălţător patriotism care a însufleţit adunarea populară din acest vechi orăşel minier moţesc, cetăţenii întregii noastre patrii simţind că în acele momente inima ţării bate acolo, atunci, mai puternic ca oriunde.

A spus cu această ocazie tovarăşul Nicolae Ceauşescu cîteva lucruri care le-au mers la inimă moţilor, aşa cum altele ne-au umplut tuturor sufletele de mîndrie şi de bucurie.

Prin realizarea lucrărilor în noua zonă minieră de la Roşia Poieni — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu — care urmează să dea o producţie de cupru de circa 20 mii tone de metal, se va obţine o dezvoltare a întregii zone. Locuitorii din Ţara Moţilor vor simţi în mod pozitiv această puternică dezvoltare minieră. Se vor mai dezvolta unele întreprinderi industriale de textile, care să asigure şi femeilor posibilităţi de lucru. **„Vom face în aşa fel** — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu, permanent preocupat de ridicarea continuă a nivelului de viaţă al oamenilor — **încît, în 1980, Ţara Moţilor să se prezinte cu rezultate deosebite în dezvoltarea sa, în ridicarea generală a bunăstării tuturor oamenilor muncii de pe aceste meleaguri".**

În cuvîntarea sa de la Baia de Arieş, ca şi în aceea de la Satu Mare, secretarul general al partidului a prezentat poporului, într-o sinteză elocventă, **situaţia la zi a României :** pe primele 9 luni ale cincinalului s-a realizat pe întreaga ţară o producţie superioară prevederilor din plan pentru acest an, un ritm de creştere de peste 11 la sută, existînd condiţiile pentru încheierea anului cu rezultate bune, creîndu-se astfel o bază bună pentru a se realiza cu succes întregul cincinal şi chiar pentru a obţine o depăşire.

Ne-a mai vorbit tovarăşul Nicolae Ceauşescu despre o realitate care este un adevărat ax al vieţii noastre economico-sociale : creşterea eficienţei activităţii economice, măsurile pentru realizarea de economii la consumurile de materiale în toate domeniile dau posibilitatea asigurării satisfacerii în mai bune condiţiuni a unor necesităţi legate de ridicarea bunăstării oamenilor muncii.

Ridicarea bunăstării oamenilor muncii — un laitmotiv care revine permanent în dialogul cu ţara al preşedintelui Nicolae Ceauşescu, vorbe de aur care au acoperire în aurul faptelor.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a cita memorabila asociere pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu a făcut-o atunci cînd s-a referit la viitorul festival „Cîntarea României", care **„nu poate fi concepută şi înţeleasă fără tumultul abatajelor din mine, al furnalelor, laminoarelor, utilajelor grele, fără freamătul muncii din industria electronică, din industria uşoară sau alimentară. De asemenea, nu poate fi concepută o adevărată „Cîntare a României" fără zumzetul tractoarelor şi al maşinilor agricole, fără munca entuziastă a muncitorilor şi ţăranilor".**

Şi poate că nu este mult spus că astăzi viaţa şi munca noastră, a românilor, se desfăşoară săptămînă de săptămînă şi zi de zi sub semnul înălţător al Cîntării României.

MARIUS POPESCU ■

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu vorbind moţilor şi întregului nostru popor

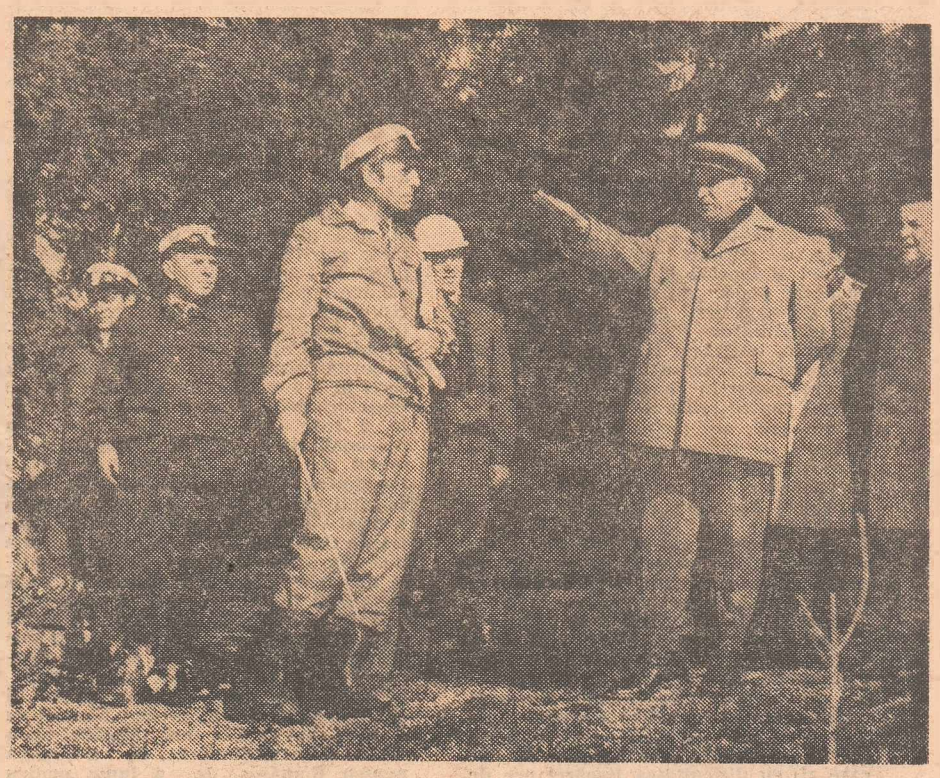

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Roşia Poieni, acolo unde va fi amplasată o mare exploatare minieră

Atmosferă de fierbinte entuziasm la adunarea populară de la Baia de Arieş

Sub semnul colaborării prieteneşti dintre România şi Luxemburg

La invitaţia preşedintelui Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi a tovarăşei Elena Ceauşescu, luni au sosit în Capitală, într-o vizită oficială în ţara noastră, Alteţa Sa Regală marele duce Jean al Luxemburgului, împreună cu marea ducesă Josephine Charlotte.

Vizita înalţilor oaspeţi luxemburghezi este o continuare a fructuosului dialog început în toamna anului 1972, cu prilejul vizitei pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu au făcut-o în Luxemburg. Întîlnirile şi convorbirile avute cu acel prilej au marcat un moment important în dezvoltarea relaţiilor dintre cele două ţări şi popoare. **„Sînt convins** — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu în toastul rostit cu ocazia dineului oficial oferit în onoarea Alteţelor Lor Regale — **că vizita pe care o faceţi astăzi în ţara noastră se va înscrie ca o nouă contribuţie la amplificarea acestor relaţii, în interesul şi spre binele ambelor popoare, al cauzei păcii şi colaborării internaţionale".** Preşedintele Nicolae Ceauşescu a subliniat în continuare faptul că în Europa sînt concentrate cele mai moderne armamente — inclusiv armamente nucleare — cele mai mari forţe militare din cîte a cunoscut istoria omenirii, iar această realitate nu trebuie uitată nici un moment. **„Dezvoltarea vieţii contemporane** — a spus tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **cere ca popoarele să acţioneze pentru democratizarea relaţiilor internaţionale, pentru participare egală la soluţionarea problemelor a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau orînduire socială".**

La rîndul său, marele duce Jean al Luxemburgului şi-a exprimat bucuria de a putea vizita România acum, cînd, la Bucureşti, o delegaţie economică luxemburgheză, împreună cu reprezentanţi români din domeniul economic, conlucrează în scopul intensificării şi dezvoltării relaţiilor comerciale şi de cooperare dintre cele două ţări. **„România** — a spus marele duce Jean al Luxemburgului — **datorită poziţiei sale geografice, poporului său şi popoarelor cu care se învecinează, este chemată să constituie o punte de legătură între societăţi cu structuri diferite. Iată un motiv puternic pentru ca Luxemburgul să se străduiască să-şi dezvolte mereu mai mult raporturile cu România".**

În continuarea toastului său, marele duce Jean al Luxemburgului şi-a exprimat satisfacţia că între România şi Luxemburg se leagă raporturi din ce în ce mai strînse în domeniile esenţiale ale activităţii umane. **„Depăşind răceala juridică,** a spus marele duce, **a legăturilor de la stat la stat, popoarele noastre vor putea cunoaşte mereu mai mult căldura raporturilor umane directe".**

N. GRIGORE MĂRĂŞANU ■

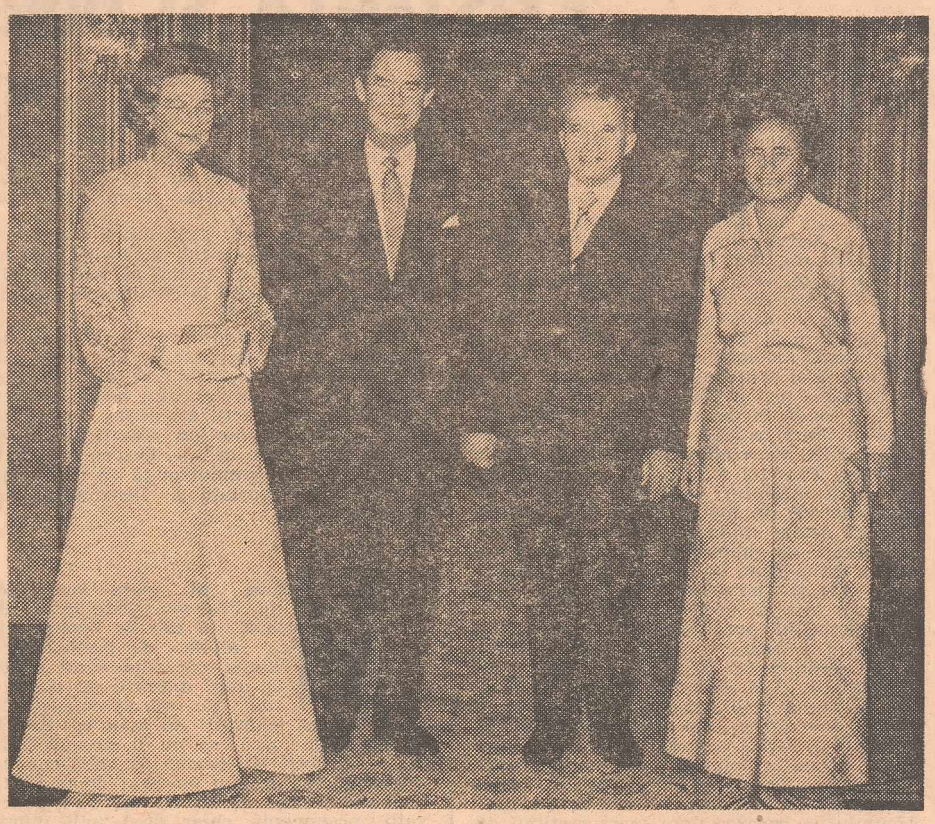

la timpul dineului oferit de tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu

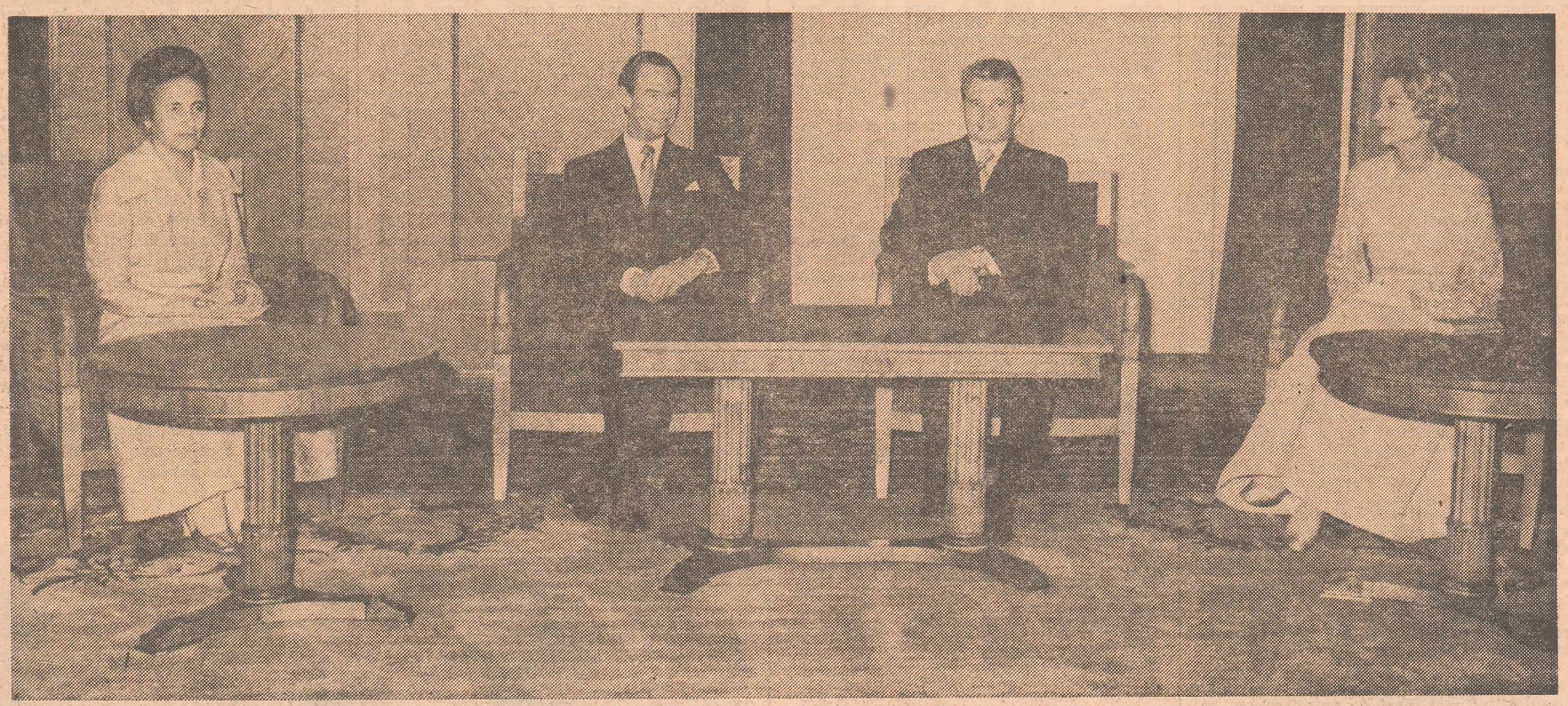

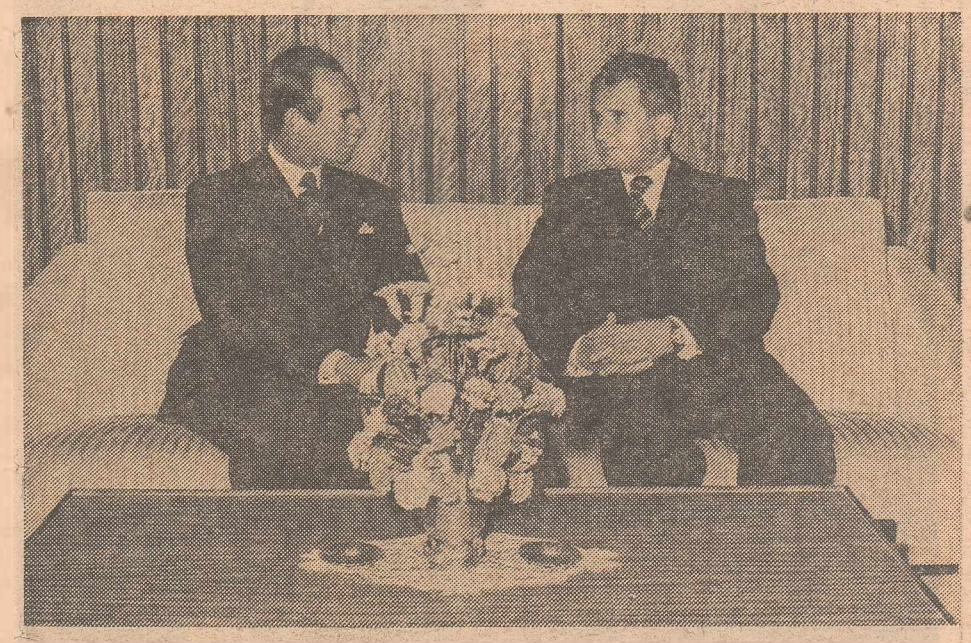

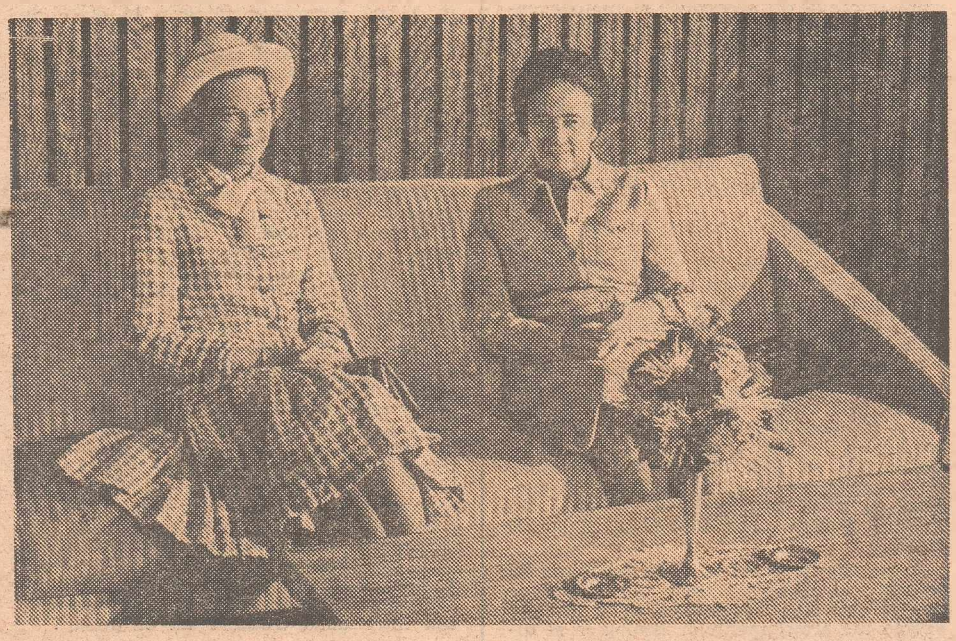

Momente ale vizitei protocolare pe care Altețele Lor Regale marele duce Jean al Luxemburgului și marea ducesă Josephine Charlotte au făcut-o, în cursul serii de luni, președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, şi tovarăşei Elena Ceauşescu

VALEA PRAHOVEI, NU NUMAI UN LOC DE TRECERE PENTRU TURIŞTI CI, MAI ALES, MUNCA, EXISTENŢA ŞI DURATA PETROLIŞTILOR

Valea Prahovei n-a fost foarte multă vreme nici cea mai veche şi nici cea mai importantă arteră transcarpatină. Ea a devenit abia spre mijlocul veacului trecut ceea ce a rămas pînă în prezent : principala cale de acces spre Tara Bîrsei, cea mai densă zonă turistică montană şi o puternică regiune petroliferă a ţării. Desferecarea marilor energii subpămîntene prin descoperirea zăcămintelor de petrol şi gaze este de dată relativ recentă (întreaga aventură a petrolului, declanşată de inventarea motoarelor cu ardere internă iar mai apoi prin fantastica explozie a petrochimiei nu depăşeşte o sută de ani). Prima sondă mecanică a fost experimentată la Cîmpina abia spre sfîrşitul secolului al XIX-lea, cînd între valea Prahovei şi valea Praviţei a fost dat în exploatare un mare zăcămînt petrolifer la o adîncime de 500 de metri. Dar de atunci şi pînă astăzi industria extractivă şi de prelucrare au cunoscut o expansiune continuă, influenţînd în mod hotărîtor nu numai întreaga dezvoltare a judeţului, ci şi destinul întregii economii naţionale.

În domeniul producţiei de petrol, valea Prahovei a deţinut multă vreme întîietatea absolută (în perioada antebelică, aproximativ 99 la sută din intreaga producţie de ţiţei a ţării), dar identificarea treptată a unor noi şi importante structuri petrolifere a redus sensibil ponderea renumitei regiuni a petrolului românesc „Valea Prahovei". Exploatarea neraţională sau prin procedee ineficiente a dus de-a lungul timpului la irosirea unor mari cantităţi de aur negru. Este ceea ce s-a întîmplat şi în tara noastră îndată după descoperirea vastelor cimitire subcarpatice, unde natura a zăvorît în petrol şi gaze energii incomensurabile, un adevărat fluviu energetic scurs din soarele terţiarului timpuriu. Goana după cîştiguri fabuloase, după venituri imediate a determinat decenii la rînd exploatarea anarhică şi incompletă a zăcămintelor descoperite, deprecierea sau părăsirea unor importante pungi de ţiţei.

În prezent judeţul Prahova ocupă în domeniul extracţiei de ţiţei locul al patrulea (el se situează în schimb pe primul loc în producţia de uleiuri minerale, în cea de petroluri, de motorină, de benzină şi păcură). Principalele centre de extracţie sînt localizate în zona subcarpatică la Băicoi, Ţintea, Boldeşti, Cîmpina, Poiana Cîmpina, Albeşti, Urlaţi, Plopu, Iordăcheanu, Cărbuneşti, Ariceşti etc. În aceste locuri, astăzi, odată cu descoperirea unor noi structurî petrolifere, s-a acţionat metodic la extragerea tuturor pungilor de petrol rămase, la redarea în exploatare a unor depozite subterane părăsite, sau ca să folosim un termen la modă, la intensificarea „creşterii factorului final de recuperare". Despre acest aspect al muncii petroliştilor, despre intensa şi permanenta acţiune pentru valorificarea rezervelor petrolifere ne-au vorbit pe larg trei specialişti în materie din cadrul Trustului petrolului din Ploieşti : inginerul Ion Crivăţ, director al instituţiei, inginerul Ion Dobrinescu şi inginerul Ion Sîrbu, director adjunct.

În prezent — au ţinut dînşii să sublinieze — activitatea sondorilor, cercetătorilor şi constructorilor de utilaj petrolier este axată în principal pe două direcţii : recuperarea petrolului rămas în vechile zăcăminte şi forajul la mare adîncime.

Astfel, pentru creşterea factorului final de recuperare, deci pentru scoaterea unei cantităţi cît mai mari de petrol, blocat în zăcămintele părăsite, au fost elaborate o suită întreagă de procedee şi metode capabile de a face petrolul mai fluid, deci de a-l scoate din chingile subpămîntene care îl împiedică să ţîşnească singur la suprafaţă. În acest sens au fost amintite metodele convenţionale de recuperare secundară prin injecţie cu apă (în structurile de la Boldeşti, Moreni, Gura Ocniţei) şi prin injecţie cu gaze de mare presiune (în structurile petrolifere de la Bărbuneţeşti, Urlaţi etc.).

Printre metodele noi ne-au fost amintite : injecţia de apă cu polimeri aplicată cu succes încă din 1974 în schela Tîrgovişte, procedeele termice (cu combustie subterană) la Moreni şi injecţia de abur aplicată cu rezultate favorabile la zăcămîntul levantin Moreni.

În privinţa forajului la mare adîncime, ţara noastră se bucură de o fericită tradiţie. În 1962 a fost săpată o sondă la 4865 metri (sonda 500 Boldeşti), iar în 1975 recordul l-a deţinut sonda 5 020 Tintea de la Bălciuseşti cu 6255 metri. Interlocutorii noştri au ţinut să evidenţieze însă şi succesul cu totul remarcabil al colegilor din Trustul Piteşti, unde forajul a atins 6500 metri.

Acţiunea de foraj la mare adîncime îşi propune identificarea unor noi zăcăminte de petrol, deci realizarea unor imagini exacte ale aranjamentelor geologice şi ulterior exploatarea petrolului descoperit (cum se procedează în prezent la Tg. Jiu).

Forajul la mare adîncime se realizează în condiţii de lucru extrem de diferite (presiune, temperaturi ridicate, agenţi fizici), presupune tehnologii de lucru speciale, un personal cu înaltă calificare şi, evident, instalaţii perfecţionate care, după cum ştim prea bine, au fost fabricate la Ploieşti şi s-au dovedit competitive pe plan mondial.

Toate acestea au determinat o creştere permanentă a volumului de foraj, care în actualul cincinal va trebui să crească de două ori şi jumătate în comparaţie cu media realizată în 1975.

Ni s-a vorbit şi despre activitatea de prospectare, de identificare a unor noi zone şi zăcăminte petrolifere, dar, în principal, exploatarea aurului negru se face pe cele două direcţii amintite, prioritare în activitatea sondorilor, cercetătorilor şi constructorilor de utilaje, despre munca şi viaţa cărora ne propunem să vă vorbim în grupajul de reportaje şi însemnări publicat alăturat.

Munca şi viaţa sondorilor din Prahova este la fel de obişnuită sau de neobişnuită ca altele de pretutindeni. Numai că, dată fiind tradiţia unei meserii, de peste o sută de ani descoperită în părţile astea oamenii au avut tot timpul să se obişnuiască, să nu li se mai pară cu nimic ieşit din comun să vadă cum se ridică ţiţeiul de sub un deal de pămînt.

Sondori din tată în fiu de 3—4 generaţii, prahovenii, chiar dacă unii dintre ei nu mai lucrează neapărat la schelele petrolifere, se disting între noi printr-o culoare şi un fel de a vorbi anume, mai vesel şi mai tare, direct şi sincer, cum se aude în umbra sondelor, unde de fiecare cuvînt, în timpul unei erupţii sau al unei intervenţii extreme, depind citeodată nu numai milioane de lei, ci şi vieţile tovarăşilor tăi.

Aşa vorbesc ei între ei sau ei cu ceilalţi, străini şi prieteni din alte locuri. Victor Geangu, Gheorghe Tutucă, Soare Gherghinoiu, Costică Beniaşu, Ion Vişan, Stelian Sandu, Victor Marinescu, toţi sondori la schela de extracţie Boldeşti, mai tineri sau mai bătrîni, oricum oameni de nădejde şi cu tragere de inimă, care îşi împart zilele între sonde şi casele din oraşel sau din comunele apropiate lui din vale sau din deal.

Viaţa lor, îmi spun, nu este altfel decît viaţa părinţilor lor, se scoală dimineaţa la 4—5, în zori, şi de la 6 sînt acolo unde este nevoie de ei, operatorii de extracţie „parcuri" urmărind colectarea şi depozitarea ţiţeiului, cei din echipele de intervenţie, „chirurgii" (semnificativ este că şi limbajul folosit de ei se confundă cu cel din jurul meselor de operaţie : instrumentar, operaţie, omorîrea sondei care este sau nu bolnavă, salvarea ei etc.) trec de la o sondă la alta pentru a asigura cantitatea şi calitatea extracţiei („Viaţa unei schele depinde de intervenţie, aceasta este baza, nu extracţia. Pentru a o menţine, pe orice timp, ploaie, vînt, ger, caniculă, se intervine prompt şi sigur, la cea mai mică bănuială a unei defecţiuni".)

Desigur că o muncă atît de aspră şi cu consecinţe imediate cum este cea a sondorilor, deşi supusă, ca peste tot, unui regulament de ordine interioară (să se respecte programul de lucru, să se respecte normele de muncă şi prescripţiile stabilite, se interzice venirea la serviciu în ţinută necorespunzătoare, în stare de oboseală sau de ebrietate, se interzice dormitul în timpul serviciului etc.), depinde înainte de toate de conştiinţa fiecărui sondor în parte.

E bine să ştim de la bun început că o greşeală la sondă poate însemna o pagubă de milioane de lei, după cum o erupţie lăsată în toată voia sfîrşeşte prin a fi teribilă în violenţa ei nemăsurată. Şi pe urmă să nu uităm că ţelul muncii sondorilor este petrolul, o avuţie naţională care în noua conjunctură a pieţei mondiale devine mai preţioasă decît a fost vreodată. Gîndindu-ne la toate acestea ar fi firesc să ne întrebăm dacă se poate dormi într-o astfel de meserie şi dacă nu cumva oboseala nu-i este ceva complementar. „A fi sondor nu este numai un fel de a munci 8 ore, sînt zile, îmi povesteşte inginerul şef al Secţiei de foraj-Lilieşti, Pompiliu Mircescu, cînd nu o oprire, ci chiar o încetinire a lucrului este imposibilă. Viaţa noastră ne poartă dintr-un loc într-altul, astfel că atunci cînd ajungem să batem un cui, plecăm în altă parte. Este o viaţă aspră, petrecută în singurătate în majoritatea timpului, astea sînt condiţiile meseriei, poţi să le dai oamenilor şi lapte de pasăre, dar de schimbat locul de foraj sub un acoperiş sau între două trotuare nu se poate".

★

Boldeşti-Scăieni este un oraşel de aproape 10 000 de locuitori, aşezat sub dealurile prahovene de cîteva sute de ani. Aici fiind una dintre cele mai vechi schele de extracţie din ţară, este de la sine înţeles că majoritatea locuitorilor au fost, sînt şi vor fi sondori. Asfaltat, cu un centru civic nou, cu spital şi cinematograf, cu un teren de fotbal pe care duminica joacă o echipă de C (numită, firească, Petrolul), cu casă de cultură şi cu un restaurant(căruia i se spune, nu ?, „Sonda"), Boldeştiul nu se deosebeşte aparent de alte zeci de localităţi din ţară numai, cum am spus, prin meseria predominantă de sondor a celor mai mulţi de aici, dar şi prin vechile contraste, născute din aceasta, e drept, din ce în ce mai estompate, care situau vechile sedii şi vile ale Româno-Americanei, Concordiei, Vegăi în faţa modestelor căsuţe ale boldeştenilor. De o parte cărămidă roşie, piscină, teren de tenis, de cealaltă, paiantă, tablă şi scîndură, cu acoperişuri pe deasupra cărora, dacă te salţi pe vîrfuri, poţi privi.

De aici, din acest vechi orăşel al sondorilor (extracţia a început în 1906), s-a auzit în primele zile ale anului chemarea Schelei de extracţie Boldeşti către toate unităţile din industria extractivă de petrol şi gaze : „Petroliştii Schelei de extracţie Boldeşti, onorîndu-şi sarcinile stabilite de partid, au realizat planul cincinal 1971-1975 cu 83 de zile mai devreme, obţinînd o producţie globală suplimentară de peste 70 milioane lei, peste 239 000 tone ţiţei şi mai mult de 155 milioane metri cubi de gaze utilizabile. Manifestîndu-şi dorinţa fierbinte de a-şi aduce din plin contribuţia la înfăptuirea Programului adoptat de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, colectivul nostru adresează tuturor unităţilor industriei de petrol şi gaze chemarea la întrecere pentru îndeplinirea în cele mai bune condiţii a sarcinilor de plan prevăzute pentru anul 1976. În climatul de entuziasm şi avînt patriotic generat de documentele celui de-al XI-lea Congres al P.C.R. şi de vibranta chemare rostită de secretarul general al partidului, preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la recenta sesiune a Marii Adunări Naţionale, ne angajăm să realizăm în anul 1976 următoarele : Depăşirea planului producţiei marfă cu 2 300 000 lei, realizînd peste plan 3 000 tone de ţiţei ; 10 milioane metri cubi de gaze utilizabile ; 360 tone de gazolină etc."

Angajamentul sondorilor din Boldeşti exprimă în fapt voinţa lor de a trăi mai bine, de realizările lor depinzînd şi o casă nouă, un dormitor Solca sau un televizor „Miraj", haine frumoase şi nu în ultimul rînd destinele copiilor lor trimişi de ei să înveţe la şcoli şi facultăţi.

— Sondorii, cei veniţi din împrejurimi sau de mai departe, s-au integrat în masa oraşului, alţii au rămas în afara lui, în apropiere, căsătorindu-se cu fete de pe Valea Teleajenului, din Mineciu, din Drajna...

Cel cu care vorbesc este el însuşi un „venit" din Moldova, inginerul Constantin Huian, şeful serviciului de programare şi urmărire a producţiei, ajuns, prin transfer şi prin căsătorie cu o profesoară, la Boldeşti. Viaţa l-a trecut prin toate treptele meseriei de sondor şi odată cu aceasta prin cîteva centre de extracţie petrolieră. Se scoală la 5 dimineaţa, pleacă de-acasă la 6 şi se întoarce seara, la 9, citeodată este trezit de telefon şi noaptea şi pleacă iar.

— N-am zis că îmi este uşor, aş fi neserios dacă aş susţine asta. La noi se lucrează în flux continuu, apar deci şi necazuri cu transportul, cu sondele care se defectează, cu erupţiile, deşi acestea sînt rare... Aşa că erau zile în care nu vedeam la televizor decît un meci sau varietăţile, că la astea nu adormeam.

— Lucraţi şi duminica ?

— Înainte nu-mi scăpa nici una, acum însă lucrez prin rotaţie. Ce, parcă ştie ţiţeiul cînd e duminică ? Dar mai bine scrieţi despre băieţii de la intervenţii, sînt cu adevărat nişte eroi, iarna, pe ger, li se lipesc palmele de fiare, nu pot lucra cu mănuşi, pe orice timp lucrează, ei sînt baza, cei care stau în ploaie şi în ninsoare la gura puţului.

La cinematograful din Boldeşti rulează „Ţăranii", pînă cînd vor fi înlocuiţi, cum anunţă „programul viitor", de „Piraţii din metrou". Joia se dansează la club, iar din cînd în cînd vin în turneu formaţii de teatru, de revistă, de muzică uşoară şi populară din Ploieşti. Cînd vin sînt mulţumiţi unii, cînd pleacă, alţii. Cei necăsătoriţi stau în colonie, au blocurile lor, sîmbătă seara comentează meciul de duminică dimineaţa al Petrolului, intră sau nu intră în A.

Cei căsătoriţi se vizitează reciproc dacă soţii sînt în acelaşi schimb şi vorbesc despre copiii lor. Sînt zile în care toţi participă la şedinţe ca să mai afle cum îşi respectă angajamentul luat în faţa întregii ţări. Stau bine, au realizări şi chiar depăşiri la toţi indicatorii. Nici nu s-ar fi putut altfel. Viaţa şi munca lor, aspre şi frumoase deopotrivă, îi recomandă ca oameni la care faptele urmează vorbelor şi nu vorbele faptelor. Modeşti şi neclintiţi, ca şi prietenele lor dintotdeauna, sondele. La fel de bogaţi ca şi ele. Înalţi şi mîndri, sondorii, asemeni ţăranilor din care se trag şi alături de care trăiesc, nu se apleacă decît în faţa pămîntului.

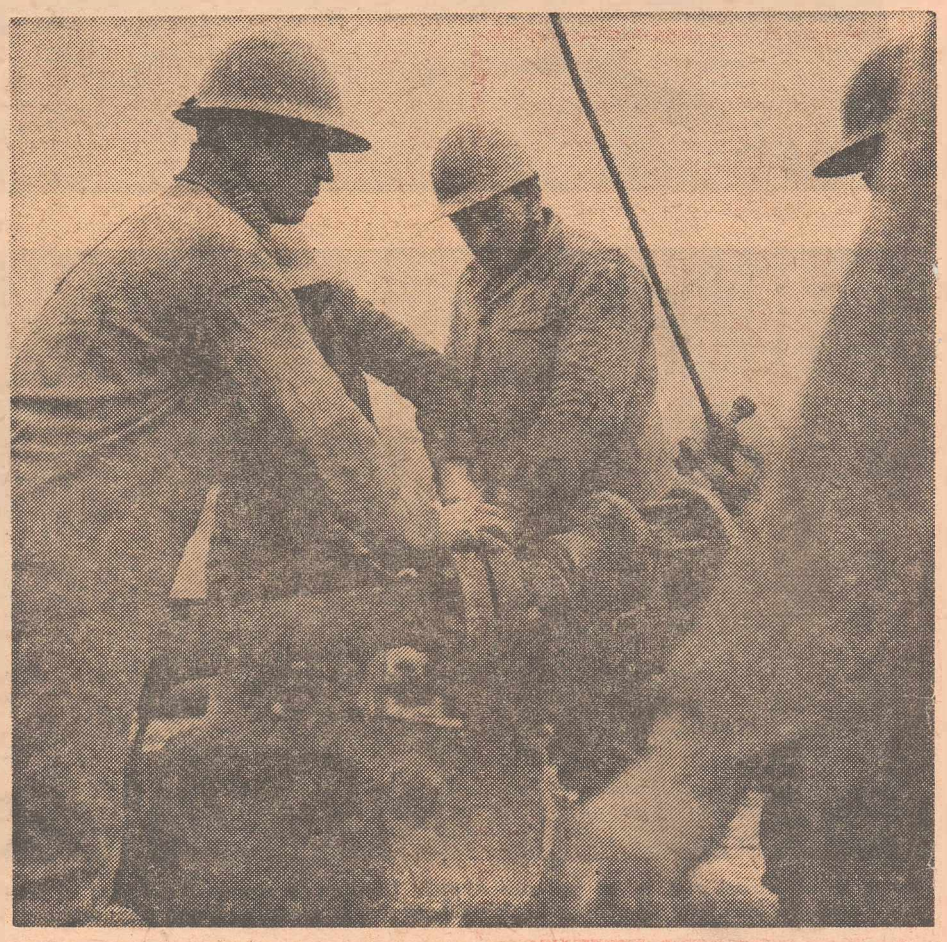

Valea Prahovei nu trece prin București, nu a trecut niciodată și e foarte probabil să rămînă veșnic acolo unde stă de mii și mii de ani. Prin Ploiești însă trece, și dacă ani buni găseam cît se poate de firească prezența în Capitală a Institutului de petrol și gaze, azi socotim că mai mult decît firesc e ca institutul să stea la Ploiești, chiar dacă o bună parte din corpul didactic face naveta, chiar dacă —în fine— există încă o seamă de păreri „împărțite". E soarta părerii să se împartă și să devină cu timpul convingere bună sau să rămînă cleveteală. Cu vreo șapte ani în urmă, scriind un reportaj la Întreprinderea constructoare de utilaj petrolier „1 Mai", constatam cu stupoare că, într-un an întreg, doar trei studenți ai institutului bucureștean trecuseră prin întreprindere, nu doar să treacă — așa cum mergea odinioară practica în producție, împletind mai mult plăcutul cu plăcutul decît cu utilul — ci ca să le și rămînă o urmă a preumblării lor pe acolo. Astăzi, practic întreaga vale a riului Prahova și a fluviului de petrol din pîntecele pămîntului este loc de învățătură al studenților de la „petrol și gaze" și e bine să fie așa, fiindcă acești studenți sînt, în imensa lor majoritate, fiii oamenilor de pe aici, chiar din Ploiești, vreo 70 %, chiar de prin județ, ori din județele petrolifere, restul. Sînt extrem de interesante statisticile ce privesc studențimea institutului, fiindcă ele ne arată, concret, cum lucrează tradiția într-un domeniu economic și cum se nasc faima și calitatea unei opere economice din tradiție. Sînt înscriși, la cursul de zi-ingineri, 1 660 studenți. Din aceștia, abia 755 vin din alte localități decît Ploieștiul, localități care se cheamă, în general, Buzău, Moinești, Moreni, Băicoi, Cîmpina. Sigur, putem să numărăm niște studenți și din Mediaș, Timișoara, Mărășești ori Baia Mare. Furnizorul cel mare, dacă ne este permis să vorbim astfel, rămîne totuși bogata Vale a Prahovei.

Bogată încă.

— Criza petrolului s-a atenuat, spune prof. dr. ing. Stelian Dumitrescu, rectorul institutului. A fost o criză cu un adînc substrat politic. Practic, toată lumea poate să demonstreze astăzi că Terra are rezerve de țiței încă neidentificate. Majoritatea țărilor producătoare au sporit sensibil extracția, sporind corespunzător și cantitățile de petrol depozitate. De fapt, problema zilei în petrolul românesc nu privește atît cantitatea extrasă, cît dezvoltarea chibzuită, inteligentă, viguroasă a acelor ramuri din industria mare a petrolului unde noi avem un trecut excepțional și unde putem, cu adevărat, să ne întrecem pe piața mondială. Iată, în anul I al Facultății de foraj și exploatarea zăcămintelor avem 237 studenți. De două ori mai mult decît în actualul an II, de aproape șapte ori mai mult decît în actualul an V. Se pune întrebarea: dacă rezervele de petrol — atît cele mondiale, cît și cele naționale — sînt pe cale de epuizare, de ce, atunci, noi românii, dublăm de la un an la altul aproape, cifra de școlarizare în Institutul de petrol și gaze ? Chestiunea stă astfel : atît noi, cît și ceilalți producători de petrol, cu tehnica de care dispunem pînă acum, n-am reușit să scoatem din pămînt decît o parte din capacitatea totală a zonelor petrolifere. Chiar și acolo, adică, unde s-a forat și s-a extras, aparent pînă la epuizarea sursei, tot a mai rămas peste jumătate din cantitate. Asta din pricină că tehnica extracției este încă nepusă perfect la punct. Normal, am mărit cifra de școlarizare și la celelalte două facultăți : utilaj tehnologic și tehnologia și chimizarea petrolului și gazelor. Am putea spune că aici e viitorul inginerului petrolist. În România, prima școală de sondori și maiștri sondori a luat ființă în 1898. Consecința tradiției e că azi sîntem — după S.U.A. și U.R.S.S. — a treia putere mondială în ce privește producția și exportul de echipament petrolier și asistență tehnică. Din aceasta, rezultă, în lanț, alte cîteva lucruri. La Ploiești învață 381 studenți străini, veniți din 50 de țări — majoritatea la Facultatea de tehnologia și chimizarea petrolului și gazelor. Este a doua direcție majoră a economiei petrolului românesc. Cel mai nerentabil este să lupți să extragi țițeiul și apoi să-l folosești drept combustibil. Noi sîntem pentru o valorificare superioară a resurselor. Deși sîntem una din țările cu mare pondere a sectorului petrochimic, dorim ca această pondere să fie și mai accentuată. Omenirea va găsi, curînd, noi forme de energie ieftină, cruțînd petrolul. În general, cam o cincime sau un sfert din țițeiul extras devine masă plastică, fibră sintetică și alte produse, cu valoare sporită. Cu cît trece timpul și resursele Terrei slăbesc, cu atît sîntem datori să găsim soluții pentru valorificarea superioară a petrolului. În fond, omenirea nu a luat decît petrolul care ieșea singur la suprafață. A rămas cel de adîncime. În chip necesar, învățămîntul se orientează către discipline noi, ce privesc perspectiva; ingineria de zăcămînt, forajul de mare adîncime, procedee tehnologice de mărirea factorului de recuperare. Am introdus cursuri postuniversitare, în care se predau discipline legate de ingineria de zăcămînt și forajul adînc, ceea ce înseamnă alertarea masei de specialiști față de problemele majore apărute în ultimii ani. Grupul de cercetare condus de profesorul Sergiu Rașeev studiază, cu mult succes, procedee eficiente pentru mărirea randamentelor proceselor petrochimice (în domeniul vast și dificil al proceselor catalitice). Studenții și profesorii au un plan de cercetare ambițios. Avem contracte cu Întreprinderea „1 Mai" în valoare de 8 milioane lei anul acesta. Cercetarea noastră dă soluții reale și astfel Întreprinderea „1 Mai" reușește să rezolve o seamă de chestiuni față de care, într-un trecut nu prea îndepărtat, avea dificultăți. Vă imaginați că nimeni nu-ți dă 8 milioane lei dacă nu-i dai ceva care să poată fi direct finalizat în procesul de producție. Mutarea institutului nostru la Ploiești, în acest veritabil centru al petrolului Văii Prahovei, a fost o înțeleaptă măsură a conducerii partidului. Conlucrînd cu întreprinderile și combinatele petrochimice, am reușit să ne îmbunătățim substanțial baza materială a studiului. Putem afirma că avem un învățămînt integrat în punctele sale esențiale și că viitorul ne permite să-l perfecționăm, pînă în momentul în care toată capacitatea de creație a studenților și profesorilor va fi pusă, sută la sută, în slujba industriei extractive și prelucrătoare. Pregătirea cadrelor superioare e totul astăzi. Iar viitorul Văii Prahovei nu se poate concepe fără un învățămînt cu adevărat superior.

Cîmpia română, care urcă pe nesimțite dinspre Bărăgan, mai are o ultimă zvicnire de orgoliu la nord de Ploiești, cînd încearcă să pătrundă spre munți, în bazinul superior al riului Prahova, dar treptat dealurile o sugrumă, reducînd-o la condiția unei lungi fîșii de pămînt tivită pe margine cu panglica de asfalt a șoselei Ploiești—Cîmpina. Ce-a mai rămas din această cîmpie trebuie să fie o străveche vatră autohtonă sau un drum al migrațiilor, întrucît pe netezimea ei apar din cînd în cînd gorgane, adevărate cucuie ale pămîntului, ascunzînd probabil în pîntecele lor misterul unei istorii zbuciumate.

Odată cu peisajul, la ieșirea din Ploiești se schimbă și aerul, mai tare și mai rece, dar batista pe care călătorii o duc uneori la nas pe lungul și dreptul drum al Băicoiului, cel mai drept din țară, nu e un semn al acestui aer, ci al altuia, viciat de ferma de păsări de la Buda și aruncat de curenți în calea drumețului cu scopul de a soulbera prejudecata după care pe Valea Prahovei miroase doar a gaz.

Contrastul dintre miros și ceea ce zărește ochiul se evidențiază puternic dincolo de Buda, unde siluete de sonde sau pîntecoase rezervoare albe răsfirate pe culmea dealului anunță zona petroliferă a Băicoiului. În oraș nu miroase însă deloc a gaz, ci mai degrabă a mere, aici există un faimos I.A.S. pomicol.

Iar dacă merele de Băicoi sînt o surpriză pentru cel cu imaginea fixată în mod sumar de manualul de geografie sau de Micul dicționar enciclopedic („Băicoi, oraș în jud. Prahova, pe un afluent al Teleajenului : 16,3 mii loc. în 1971. Expl. de petrol ; fabrică de pîine"), schela de extracție așezată într-un cap al orașului, cel care iese spre motelul „Paralela 45", și schela de foraj, așezată într-altul, pe drumul spre Movila Vulpii, dovedesc fără tăgadă că Băicoiul continuă să fie oraș al petrolului, așa cum tradiția l-a impus în conștiința publică.

Băicoiul a dat României, dacă ar fi dat numai României, zeci de milioane tone de petrol, o avere uriașă din care oamenii locului s-au ales cu foarte puțin. Societățile acelea anonime de dinainte de război au lăsat urme mici : cîteva birouri și o „colonie", cum se spune locuințelor pentru specialiști. În rest, nimic. Micii patroni locali au trîntit și ei o casă sau două mai acătării și iarăși, în rest, nimic. Orașul suferă încă în fizionomia lui de azi din cauza acestei moșteniri. El s-a dezvoltat pe orizontală și este teribil de întins, pentru că localnicii, mai toți sondori sau fii și nepoți de sondori, și-au construit case cu curți în față și grădini de zarzavat în spate. Confortul lor este însă remarcabil, iar cele din ultimii 10—15 ani sînt adevărate vile.

În fața acestor locuințe, impresia că Băicoiul e neschimbat față de înfățișarea lui antebelică se dovedește falsă. Directorul schelei de extracție, ing. Nicolae Furtună, susține că jumătate din oraș e nou, chiar dacă și-a conservat vechea înfățișare.

— Partea proastă e că s-a construit fără perspectivă. Abia în ultimii ani s-a pus problema sistematizării și Băicoiul are și el o schiță. Macheta e la club, iar canalizarea se vede pe străzi. Totul e răscolit.

— Unde o să fie centrul orașului ?

— La Liliești.

— Tocmai acolo ?

— Așa se miră și vechiul băicoian, dar actualul oraș cuprinde fostele comune Țintea, Liliești și Băicoi și e firesc ca viitorul oraș să-și aibă centrul civic... la mijloc.

Deși veche de mai bine de o sută de ani, exploatarea petroliferă de la Băicoi trăiește o nouă tinerețe. Revirimentul e de dată recentă, din 1974, cînd, unificîndu-se cu Cîmpina, schela Băicoi și-a extins activitatea, cuprinzînd localități renumite în extracția petrolului : Bușteni, Mislea, Runcu, Țintea, Florești, Aricești, Periș.

— Avînd atîtea forțe noi, cum ați răspuns la chemarea lansată de petroliștii de la Boldești ?

— Prin angajamente corelate cu posibilitățile noastre — răspunde promot secretarul organizației de partid, tov. Constantin Postelnicu. Se depășește planul cu 7 000 tone față de cel inițial.

— Pe panoul de la intrare sînt niște cifre privind depășirile la țiței, gaze, gazolină. De cînd datează ?

— Din 10 octombrie.

— Și cu ce oameni realizați aceste depășiri ? Cîți sînt băicoieni ?

— Majoritatea.

— Cei de la panoul evidențiaților de unde sînt ?

— Popa Vasile, sondor șef, e din Băicoi, și Refec Stoica e tot de aici. Gheorghiu Traian e din Cîmpina, Lazăr Dumitru din Bușteni, Mușat Aurel, podar la intervenții, din Țintea.

— Mai sînt familii de sondori ? Se păstrează tradiția ?

— Mai sînt. A lui Refec, de exemplu. Taică-său a fost sondor la noi. Nu știu dacă și tată-său mare n-a fost.

N-a fost. Aflăm de la Gheorghe Refec, bătrînul, de 76 ani, care sosește acasă, de pe undeva, dintre dealuri, călare pe bicicletă.

— Folosești mereu bicicleta, nene Gheorghe ?

— Da, de fiecare dată

Gh. Refec a intrat ca ucenic în 1916 la „Steaua Română" lucrînd 12 ore pe zi la liză, un fel de clopot în care izbea țițeiul aruncat de erupție din adîncuri.

— Cînd simțeam că vine, fugeam vreo 50 metri pînă la crivac (scripete de mină), ridicam liza și păcura se ducea spre batal.

— Astăzi munca la sonde e mai ușoară ?

— Da, de fiecare dată.

Pe fiu, pe Stoica Refec, îl găsim la o ședință, după ce toată ziua spălase nisipul din coloana sondei 505.

— Aveți un fiu de 18 ani. Ce face ?

— A făcut o școală profesională și e sudor la Cîmpina.

— Se pierde tradiția familiei ?

— Nu, după armată intenționez să-l aduc aici, la noi, în petrol.

În timpul lor liber, băicoienii trebăluiesc în jurul casei și sînt buni gospodari cînd nu se uită la televizor. Schela are un club și brigadă artistică, două săli de cinematograf, o excelentă bază sportivă, șirand, echipe de fotbal, popice (fetele sînt în divizia A), tenis etc. Simbăta și duminica oamenii pleacă în sus, spre Sinaia, sau la București, la spectacole, sau la Ploiești, la meci.

— Ce citiți, tov. director tehnic Radu Georgescu ?

— Memoriile lui Giurescu.

— Aveți timp ?

— La noi se lucrează în foc continuu, dar nu cu aceiași oameni.

— Se găsesc și cărți ?

— Se găsesc. Dacă nu, se caută.

Se caută, pentru că Băicoiul are o solidă tradiție muncitorească, doar din rîndurile acestei muncitorimi au ieșit și ies mereu tehnicieni și ingineri, profesori, medici și economiști, diplomați și oameni politici. Nu întîmplarea face ca actualul director al schelei, inginerul Furtună, să fi fost muncitor, și el își amintește cu emoție că în februarie 1952 revista „Viața românească" publica un reportaj intitulat „Muncitor și student" al cărui erou era N. Furtună. Acum e inginer de 20 de ani și director de 16, dar tot muncitor se consideră. Un muncitor specialist, care s-a întors mai devreme ca alții acasă, pentru că băicoienii, specialiști în sonde, dar și-n organizarea industriei de extracție a țițeiului, s-au răspîndit o vreme prin toată țara, la Cartojani, Țicleni, Videle și mai departe. Acum încep să se adune acasă. Și nu numai pentru faptul că e nevoie de ei în petrol, ci mai ales pentru că orașul va fi în perspectiva apropiată un altul. Din birourile schelei de extracție se văd, semnificativ încadrate de cîteva sonde, zidurile unei uriașe construcții. E întreprinderea pentru dispozitive, stanțe și matrițe (I.D.S.M.). Deci, Băicoiul intră definitiv în zona policalificării industriale, dar, chiar dacă sondorii vor rămîne numeric mai puțini, el va continua să fie ceea ce este : oraș al petrolului.

Grupaj realizat de :
LIVIU TIMBUS ■
IULIAN NEACȘU ■
TUDOR OCTAVIAN ■
și NIC. I. NICOLAE ■

POEM

Nu amăgi tărîmul bătrînesc
Carpații plini de zei curați și rouă
Țara în care vulturi încolțesc
Nu-i s-o dezbraci pentru-o cămașă nouă.

Ivirea ta în doină s-o durezi
Să nu te smulgi din dorul tuturora
Și să nu-ți pierzi, pe treizeci de monezi,
Maica și tatăl, fratele și sora.

Doar gîndul tău să umple graiul tău
Oglinda din fîntînă să te creadă
Să nu te lași surpat la vadul rău
Nici Nimănuia să nu-i fii iscoadă.

Păstrează-ți cugetul între zăpezi
Ca o lumină niciodată frîntă
În simburi gest de arbore să vezi
Fii iarba și fii șoimul care cîntă.

PAUL TUTUNGIU ■

La Novaci, transhumanța nu este un fapt de ieri, ci o realitate

Cerbu și Coasta Petresei, Plopu și Groapa Seacă... Sau Muntinu Mare... Sînt nume de stîne, le aflăm în fiecare munte din preajma Novacilor, nici mai multe nici mai puține decît au fost altădată, și toamna, ca și în anul acesta, ca și în sutele de ani pe firul cărora coboară spre noi neamul nestins al oierilor, înstăpînește în aerul lor o animație și un zvon neobișnuite pentru ochiul și urechea străinilor de loc. Începe transhumanța, marea călătorie a turmelor spre locurile de iernat din Banat sau din sudul Olteniei...

În jurul oilor săine, tărcete sau bucălate, toate țurcane de felul lor, care se corăsc dintr-o parte în alta, cîinii bat a străjuire ori a țahot, adică latră în loc, spre o gadină sau pîlhanie care încă nu se zărește, dar ar putea să se aținâ sub poala apropiată a codrului, nu departe de vîrghiile stînii. Ca și stăpînii lor, au și ei nume : Mozeș, sau Spîrlu, sau Tărăboacă, sau Corbea dacă e negru, sau Grivu, sau Mura. Măgarii, după ce o vară întreagă au stat sloboziți din căpestre, își pregătesc spinarea să primească samarele. În marea călătorie pe care o încep, pînă în mai, pînă la suitul turmelor pe munte și reașezarea lor la stînă, fiecare din ei va fi casa oierului. Și este firesc să poarte și ei un nume : Marcu, Trocan sau Mariță, și nu de puține ori este vorba de numele unui om neprieten. Iar deasupra a toate se aține ochiul semeț al tîrlașilor : au isprăvit căutatul, adică inventarul averii lor vii, apoi a venit vremea să ogorosească tîrlele, adică să reaunească ciopoarele de oi în turme mai mari, după înțelegere ; acum, în mirosul tare de rășină, ridică pe spinarea măgarilor docili cojoacele și legăturile de obiele, căldarea și tainul de hrană pentru primele zile ; apoi vor coborî din stînă, vor opăci prin satul care a devenit oraș preț de cîteva ore, pentru a-și lua ziua bună de la neveste, rude și prieteni ; de-aici încolo drumurile se deschid larg în fața lor și a turmelor...

Unii, prin plaiul Petroșenilor, răzbat pe la Sarmizegetusa spre Oțelu Roșu. Alții, pe la Subcetate, se lasă spre Mureș. Puțini mai caută Banatul pe văile Cernei și Timișului. Iar cei care iau drumul Doljului coboară pe Jiu și Gilort. În vechime, cînd malurile apelor încă nu erau legate de poduri, peste coama prelungă a dealului Muierii, o cumpănă a apelor locului, cădeau chiar în coasta Craiovei. Dar lipsa de punți peste ape, acum, nu le mai provoacă spaime și oierii apucă drumurile firești, dar nu altele decît cele peste care crește, invincibilă, iarba. Pe neamuri : Popeștii Scăriceni și Popeștii care nu sînt Scăriceni, Coconeții porecliți Cernăzeni, frații Pienaru — Gheorghe, Aron, Mitea și Ion —, Constantin Dafinescu și Ion Porumbelu, Tătărăștii, frații Tismănaru — Gheorghiță și Victor —, cei din stirpea Chiriacilor — Ion și Filimon —, Gheorghe și Ion Comănescu, frații Brotea și Vaidianu, porecliți Tabără, după numele unui oier vestit din Tismana de altădată, sau Ion Berbecel, sau frații Ciocan, sau cei din neamul Cosorilor... Pînă azi au fost gazdele muntelui, și ar mai fi, dar curînd va da picul, ploaia aceea măruntă, amestecată cu cristale de gheață, care te pătrunde pînă în suflet. Așa că de acum înainte, împreună cu turmele, iau drumul Doljului și, mai cu seamă, pe cel al Banatului. Din tată în fiu au simțit ei că aripa de căldură a Mediteranei se întinde și asupra Banatului...

Oierii își vor ridica și colibele, sub țanc, chiar pe țanc sau în poiană, dacă știu ei că pot simți gadina de departe. Și atunci vor întîmpina gadina, ursul adică, pentru că pe lupi i-a mistuit glonțul, și cînd gadina se va repezi în clin pe sub țancul de piatră o vor bolovăni cum știu ei, îndîrjiți de țahotul cîinilor. Și vor litorisi pîlhania, adică o vor termina, deși o lege cu care ei nu se împacă totdeauna o apără. Sau vor deznădăjdui cînd ursul le va nimici măgarul, casa lor, și vor plînge : „Mi-a mîncat gadina casa". Iar atunci cînd va începe furtuna vor potrivi toporul în poiană cu tăișul în sus, ca să spintece puterile cerului, și vor întîmpina cu seninătate dezlănțuirea acestuia. Sau cînd dezastrul va trece peste răbdarea lor mare — anul trecut, pe Muntele Mohorul, dintr-un singur trăsnet a căzut o jumătate de ciopor, 200 de oi cu alte cuvinte, oi cu lapte, dintre cele ale lui Ion Chiriac, ale fraților Ion și Gheorghe Comănescu și ale cumnatului lor Ion Pienaru —, vor lovi cu bîtele trunchiurile încă fumegînde ale bradului vinovat, deja bătut de mînia norilor, și își vor răscroi cămășile, din durere, de la gura lor, pînă la poale. Sau, cînd liniștea se va reînstăpîni în muntele ce-i găzduiește, vor privi cu mirare plimbarea domnească a turiștilor, „iote p'ici pe colo". Toate fiind știute mai bine de un Stanciu Dafinescu, învățător din Novaci, născut chiar în stîna din muntele Groapa Seacă ; a așternut pe hîrtie și un roman pastoral ce încă așteaptă lumina tiparului. Și încuviințate de un Dumitru Burghiu, care, la cei 75 de ani ai săi, nu mai pleacă la vale pentru că nu mai poate. Și de toți cei care, acum, iau drumul Doljului și al Banatului. Dar mai mult al Banatului.

Nu, ceea ce așternem noi acum pe hîrtie nu s-a petrecut ieri. Tot ce v-am istorisit se petrece astăzi, pentru că altfel nu se poate. Dacă două mii de ani nu s-a putut altfel, aici astăzi nu se poate altfel, și trebuie să se întîmple ceva grav în viața oierului ca acesta să renunțe la transhumanță : de pildă, să i se prăpădească turma într-o nenorocire și să nu mai aibă cu ce să reînceapă ; sau să i se nască numai fete și să nu mai aibă cu cine părăsi muntele. Aici, unde bizuința stă în fiu sau în frate. Într-o lume în care rostul lor nu a izbutit să se piardă.

Și cel mai bine ne dezvăluie acest rost primarul Novacilor, Vasile Digulescu : „Numai în sezonul care a trecut — ne spune — oierii au livrat statului peste 25 tone de lînă, 780 hectolitri de lapte și mai mult de 45 tone de carne de oaie". Cam tot atît cît cei din șapte-opt comune din vale, pentru că ei izbutesc să scoată și șapte-opt kilograme de lînă de pe un berbec, și nu-i întrece nimeni încă, deși și cei din vale, acum, cum se spune aici, s-au făcut ciobănoși. Au și o sărbătoare a lor, o zi a oierului, a urcatului oilor la stînă, ajunsă la a șasea ediție, în care dincolo de faptul că petrec în pădurea Hirișești, cum știe românul să petreacă, ascultă și îndemnurile unor conferențiari veniți de departe, de la universitățile din București și Craiova, precum și pe cele ale unor ciobani mai bătrîni. Și niciodată nu arată că ar ști mai multe decît oricine, ascultă și înțeleg ce li se spune. Dar niciodată nu contractează lîna și laptele și carnea oilor înainte de a reveni din transhumanță, adică înainte de a ști pe ce pot să conteze.

Atunci și rostul oierilor, cum se întîmplă la Novaci, își schimbă fundamental dimensiunile : în 1971 au avut 6 600 de oi, iar acum, dacă nu s-o fi prăpădit vreuna între timp, au 14 711 ; sînt cumsecade și știu să-și plătească impozitele cuvenite, pentru că au de unde ; au înșirat în ultimii ani, de-a lungul străzilor acestui frumos oraș de munte, casele cele mai arătoase și trainice ; din stîne pînă la drum coboară cu caii, dar ajunși la șosea se urcă în autoturisme de teren ARO, care sînt ale lor, nu ale altcuiva, cîștigate prin muncă cinstită și aspră. Însă în transhumanță tot cu măgarul pleacă, chiar și atunci cînd țin drumul pe sub munte numai pînă la Bumbești, de unde s-au obișnuit să urce oile la tren. Cum au făcut-o, în anul care a trecut, Ion Comănescu și Ion Chiriac. Sau Coconeții...

Au plecat și nimeni nu se îndoiește că vor reveni, de vreme ce, cîndva, au revenit pînă și strămoșii lor care, în celălalt veac, ajunseseră cu turmele tocmai departe în Asia. Nu mai e nici timpul în care, goniți de sărăcia din munte, s-ar însura cu oltence viforoase din vale, întemeind sate, întocmai cum l-au întemeiat pe al lor mărginenii veniți de peste munți, încît și astăzi un cartier al Novacilor tot Ungureni se numește. Și, de asemenea, nu este rău să ne întrebăm și ce-i așteaptă, aici, la Novaci, atunci cînd vor reveni. Fiind și cazul să spunem limpede că anumite legi privind ocrotirea unor animale sălbatice, destinate unui glonț mai mult sau mai puțin autohton, trebuie, în sfîrșit, să țină seama și de viața și avutul oamenilor în coasta cărora aceste animale se înmulțesc fără măsură. Pentru că e bine să se știe că la întoarcerea din transhumanță pe oierii din Novaci îi așteaptă spaima de urs.

Tîrla pe care au ucis-o urșii în numai cîteva luni, numără 1 486 de oi și nimeni nu se îndoiește de faptul că trebuie făcut ceva, că o soluție trebuie să existe. Pentru că tîrlașii se vor întoarce, transhumanța nu e un abstract etnografic, este o realitate, și este bine să măturăm tot ceea ce este piedică în calea ei, înainte și în spatele ei.

MIHAI PELIN ■

Aici să ne facem hagii asupra cenușii mai-marilor noștri

Gîndiți-vă că într-o bună zi țăranii aceia din Sălașul de Sus au mînat toate turmele lor de boi în abatoarele Hațegului și le-au vîndut pe bani buni la fabrica de conserve. De-atunci, viața lor a început să prindă alt ritm. Parte și-au cumpărat căruțe cu cai de le-au așezat două rînduri de zurgălăi împrejurul grumajilor, să răsune de cîntec toată ulița satului cînd s-or întoarce ei de pe cîmp, dar unul a intrat într-o zi la bufet, a cerut un ștampăl, și-a turtit pălăria de tarabă, a arătat cu degetul roată peste toate mesele, adică să se dea țuică la toată lumea, vroia el să spună. Însă el n-a spus nimic și s-a întors cu spatele spre ceilalți, ca să înțeleagă ei că lui nu-i pasă de banii aceia și că el nu așteaptă nici un mulțam de la nimeni. Ceilalți au înțeles atunci că el e supărat și i-au mulțumit strigîndu-i fiecare numele cu voce tare, și nu s-au mirat deloc văzîndu-l într-un tîrziu că stă mai departe uitat cu coatele pe tarabă și mormăie un fel de cîntec din care se-auzea cam așa :

Mi-am dat caii și cocia
Și-am rămas cu pălăria.

Atunci au ieșit bărbații în tîrgurile Hațegului cu perechile lor de cai și le-au vîndut și pe acestea pe bani buni, dar n-au mai cumpărat nimic altceva. Au început însă a dărîma din temelii, cu un fel de furie, casele lor de piatră acoperite cu șindrilă, și pe cele mai vechi, rămase de la moșii lor, casele de birne acoperite cu paie, și-au pornit a dura case din cărămidă arsă, cu ferestre la uliță, acoperite cu țiglă roșie de Nadlag și văruite în alb. Și-au săpat apoi numele fiecare în tencuiala peretelui, cîte unul și-a scris și nevasta lîngă el să moară vecinele de necaz, și-au împrejmuit grădinițe cu gard de fier la uliță și răsădite numai cu mărgăritar și cu regina nopții.

Dar dac-atunci preschimbarea condiției se vădea ca necesară și operabilă, iată că astăzi țăranii din amfiteatrul străvechi al Țării Hațegului continuă să-și dărîme casele și să construiască, numai pentru a deschide la uliți ferestre largi cu trei și cu patru canate și pentru a-și zidi gospodării în vinclu. Adică nu pentru un interes stringent și economic dărîmă ei casele pe care le-au ridicat în cărămidă cu 20—30 de ani în urmă, ci pur și simplu pentru o ambiție de confort și de stil, să vadă neprietenii că au și că pot. E drept că mulți dintre ei lucrează acum în minele din Valea Jiului și la cuptoarele de la Călan și de la Oțelu Roșu, ba pe unul l-am găsit îmbrăcat în fireturi ca generalii, în holul unui hotel din Deva, iar în curțile conacelor cu nume străin au rînduit acum tractoarele S.M.A.-ului. Însă e un fapt semnificativ să-ți dobîndești o putere de construcție într-un ritm de 20 de ani casa, în timp ce îi dai zestre fetei o diplomă universitară și o cheie de autoturism, folosindu-te de iluminatul electric, de televizor sau de mașina de spălat ca de obiectele cele mai obișnuite în gospodăria cotidiană. Să nu-mi spuneți însă că e firesc și că întotdeauna au intrat în sate obiectele civilizației curente, pentru că eu am să v-aduc aminte că o casă de piatră era făcută să dureze două-trei generații, și patefon, de exemplu, n-am auzit să fi adus în gospodăria lui nici un țăran cumsecade din partea aceea de lume, în vreme ce, iată, acuma-și trag cu toții în sat șosele asfaltate și și-au făcut porțile numai în fier forjat și curțile și pivnițele în ciment.

Nu se poate să nu se vadă aici o schimbare de ritm, pentru că judecătoriile din Deva și Petroșani n-au dezbătut în toată istoria lor o pricină de tîlhărie și de necinste, în vreme ce încă mamele noastre povesteau cum trebuiau să lucreze zile întregi în beciurile castelului nici pe un blid de făină sau pe un mulțam, cînd le punea măria sa botnițe pe față ca să nu rîvnească la merele ionatan.

Fără discuție, pentru țăranii aceștia care n-au știut toată viața lor să facă decît grîu, aici se încheie o eră. După cum îi cunosc însă, mă prind că ei nu sesizează mutația ca pe un impact dramatic ci, dimpotrivă, o traversează gîndind-o și preschimbîndu-se, cu maliție zitatea cu care, uitîndu-se într-o duminică la apa care tot curge la vale pe sub podul de fier de lîngă primărie, bătîndu-le umbrele în jos pe valuri, unul dintre ei s-ar fi ridicat deodată și-ar fi zis către celălalt :

— No, măi Ioane, eu zic să ne mai întoarcem, măi, că ne-om fi dus destul, și-acuma ne-așteaptă muierile cu prînzul.

★

Dacă e să rostim o judecată dreaptă despre țăranii din satele acestea ale Țării Hațegului, putem zice așa : ei sînt atît de cumpăniți în ceea ce întreprind încît nu se sfiesc să-și văruiască într-un alb lunar toate mormintele în dimineața de florii, împînzindu-le cu viorele albastre și cu coroane de hîrtie din mătase moale și galbenă, astfel încît cimitirele lor se toropesc subit în atmosfera unei veselii bizare și tonice într-un anume fel, stropită abundent cu vin roșu, de pomana morților. Poate că aceeași cumpănă a destinului îi făcea să cînte cu oarecare mînie indiferentă :

M-o luat neamțu' cătană
La pușcă de bună samă
Da' la pușcă n-am fo' bun
Și m-o dat neamțu' la tun
Lasă-mă neamțule-acasă
C-o crescut iarba de coasă etc.

Adică aceia care i-au dus să se bată în pădurile de la Hagenau și de la Bingenwald, apoi la Grünlach și la Rivoli, împotriva cotropitorilor de tot felul și pentru mărirea unor împărați străini și s-au întors mai apoi în marginea satelor și cîmpurilor de grîu, prefăcuți în cruci de piatră și în fîntîni, ca să rămînă mai departe lîngă ai lor, la fel de tineri și de vii prin istorie. S-au întors aici din Tirol, din Tiraspol și din Tatra, aduși într-un car cu boi plăvani, ca nemuritorii, poate cu același instinct care-i împingea prin străvechimi să-și ia în carele lor pornite în pribegie, alături de piine și de sare, morții cei buni și bisericile. Sînt cruci de piatră proptite sub pruni la toate răscrucile, cu literele numelui risipite în pulbere și rămase în locurile acelea numai ca act și ca semn pentru petrecerea în legendă. Barițiu spune că de-aici de undeva, cu nici două secole în urmă, la o năvală turcească, un osmanlău ar fi legat de șaua calului său o prea frumoasă fată de țăran, tîrînd-o spre surghiun după sine, cînd fata și-ar fi retezat cu spada brațul legat, împiedicînd rușinea necinstei și alegînd astfel libertatea. Dar Barițiu, care-a bătut atîta drum și țară, mai spune că „noi n-avem loc mai frumos în patrie decît valea Hațegului", rostind îndemnul poematic : „Aici să ne facem hagii asupra cenușii mai-marilor noștri".

Să nu ne pripim însă a judeca astfel înainte de a urca o dată Măgura Băieștiului, ca să vedem cum se profilează în văzduh ca o pavăză arcul sever din gropile Retezatului, săpate în stînga vîrfului ca niște imense căidări glaciare sub genunchii acestui măreț bastion megalitic. Trebuie să-ți rotești o dată privirea din Măgura Nucșorii, minunîndu-te cît de rotundă și de armonioasă poate să fie în tiparele reliefului său această țară românească a Transilvaniei, adevărat amfiteatru dăltuit de natură și străjuit în cele trei porți ale sale de răsuflarea energică a cetăților muncitorești ale Văii Jiului, ale Hunedoarei și ale Oțelului Roșu. În vreme ce armoniile integratoare ale hațeganelor dau de veste că în miezul superbei lor unități tresaltă înfiorat accentul unei unicități desăvîrșite. Iată, numai asta de-ar fi și ne-am simți îmbiați să ne mărturisim în legămîntul adunat din judecățile lui George Barițiu, cel care a bătut aceste locuri cu toiagul pelerinului, ascultîndu-le cu luare aminte adîncul și rostul. Ca și cum le-ar fi aflat pe drumul istoriei înaintînd prin timp cu modestia lor fără nume și le-ar fi botezat cu o simplitate fascinantă : Riu de Mori și Riu Alb și Riubărbat și Riușor, apoi Livadea de Cîmp și Livadea de Coastă, apoi Sînpetru și Sîntămăria și Sîntandrei, apoi Sălașul de Jos și Sălașul de Sus și așa mai departe.

ION ITU ■

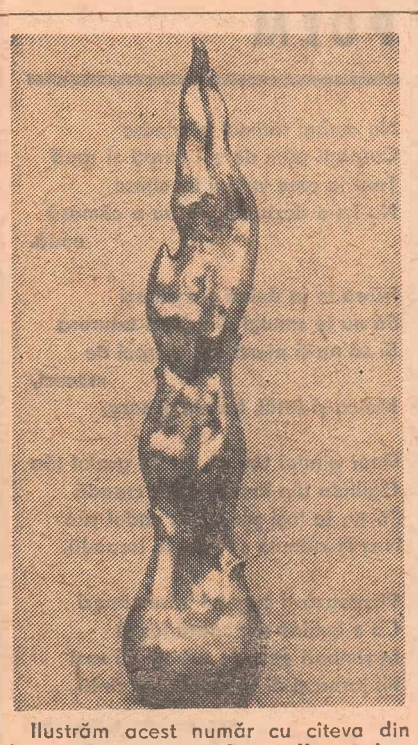

Ilustrăm acest număr cu cîteva din lucrările sculptoriței **Ioana Kassargian.** Reproducerile aparțin fotoreporterului nostru **Vasile Mânecan.**

Constantin C. Giurescu la 75 de ani

Eşti patriot dacă spui ţării tale adevărul

● ACADEMICIANUL Constantin C. Giurescu s-a născut la 26 octombrie 1901.

Bibliografie selectivă : **Istoria românilor din cele mai vechi timpuri pînă la 1821** (5 volume — 1935 — 1946), **Istoria pescuitului şi a pisciculturii în România** (1964), **Viaţa şi opera lui Cuza Vodă** (1966), **Bucureşti** (1967), **Tîrgurile, oraşele şi cetăţile moldovene din secolul al X-lea pînă în mijlocul secolului al XVI-lea** (1967), **Brăila** (1968), **Istoricul podgoriei Odobeşti** (1969), **Istoria românilor** (în colaborare cu Dinu C. Giurescu — 1971), **Istoria pădurii româneşti** (1975), **Amintiri** (1976)

— De ce aţi ales istoria ?

— Din două pricini de seamă : întîi, fiindcă mi-a plăcut. Am avut sentimentul că mă voi putea dezvolta mai bine lucrînd în acest domeniu. Apoi, pentru că am înţeles să duc mai departe ceea ce realizase atît de strălucit în scurta lui viaţă părintele meu. De o mare importanţă pentru alegerea drumului meu în viaţă a fost şi întîlnirea cu marele istoric Vasile Pârvan. Lecţia lui de deschidere pe care am auzit-o în clasa a VIII-a de liceu — despre studenţii căzuţi în războiul pentru întregirea statului — intitulată „Au căzut pentru libertate" — a fost un zguduitor imn închinat ţării şi celor care au căzut spre întregirea hotarelor. N-am să uit niciodată cuvintele cu care Vasile Pârvan şi-a încheiat lecţia : „Cu anii lor cei tineri au înmulţit anii nesfîrşiţi ai patriei. Somn blînd, copiii mei, somn lin." În primul rînd de bănci se aflau cîţiva dintre părinţii celor căzuţi. Plîngeau. Întreaga sală trăia un moment de mare tensiune.

— V-a ajutat la înţelegerea istoriei faptul că aţi trăit un număr atît de mare de evenimente din viaţa poporului român, faptul că aţi fost martorul atîtor evenimente desfăşurate pe întreaga planetă ?

— Incontestabil ! Nici nu se putea altfel ! Gîndeşte-te numai la marile fapte din timpul vieţii mele. În 1907 aveam şase ani. Nu am putut deci înţelege evenimentul respectiv. Dar la campania din 1913 am asistat cu alţi ochi. Ca şi la perioada primului război mondial, la reformele de după război, la cel de al doilea război mondial şi, după acest război, la cea mai mare transformare din viaţa poporului român — trecerea de la capitalism la socialism, cu toate implicaţiile pe care le comportă această trecere.

— Ce nu ştiaţi despre istorie la 30 de ani şi ştiţi astăzi ?

— Ştiu eu ? Poate că un singur lucru nu-mi apărea în toată claritatea : importanţa elementului economic în desfăşurarea evenimentelor. Nu-l ignoram, dar nu-i acordam rolul cuvenit.

— Aţi străbătut trei sferturi din veacul XX. Ce aţi vrea să nu uitaţi niciodată din ce aţi trăit ?

— Ceea ce nu se poate uita : realizarea statului naţional unitar. Faptul că, depăşind toate previziunile, el s-a realizat în anul 1918, aşa cum l-au visat înaintaşii noştri.

— Dar de uitat, ce aţi vrea să uitaţi?

— Aş vrea să uit suferinţele şi nedreptăţile pe care le-am îndurat într-o anumită perioadă a vieţii mele.

Viaţa e o teribilă aventură. Te poartă pe unde nu crezi. Te ridică, te coboară. Esenţialul e să nu-ţi pierzi cumpătul. Nici la rău, nici la bine. Şi să ai încredere în triumful dreptăţii pînă la urmă.

— Tot nu înţeleg cu ce puteri aţi fost înzestrat pentru a depăşi momentele dificile din viaţa dumneavoastră.

— Am rezistat deoarece am avut convingerea că tot ce mi s-a întîmplat la un moment dat este o nedreptate şi că ea nu poate să nu aibă un capăt. Apoi, m-a ajutat enorm gîndul la familia mea. Am avut în ea un suport moral. Ca dealtfel şi credinţa că nu mi-am îndeplinit în întregime datoria faţă de profesiune. Totdeauna rezistă mai bine cei care au un suport moral, un punct arhimedic, cum îi spun eu.

— Care epocă a vieţii dumneavoastră o socotiţi cea mai fericită ?

— Aceea dintre 1926—1939. Atunci mi-am întemeiat familia, atunci mi s-au născut copiii şi am alcătuit primele trei volume din **Istoria românilor**, opera mea principală.

— Din primul volum al amintirilor dumneavoastră rezultă că vă cenzuraţi orice pornire de sentimentalism. Vă relataţi propria dumneavoastră viaţă ca pe cea a unui personaj pe care nu-l cunoaşteţi direct, ci din documente, folosiţi tonul obiectiv al omului de ştiinţă. Socotiţi obiectivitatea, de care daţi dovadă chiar şi în aceste amintiri, prima calitate a unui istoric ?

— Mai întîi, nu rezultă, după părerea mea, că mi-aş tăia orice pornire sentimentală. Mă gîndesc acum la ce am scris despre părinţii mei, despre Vasile Pârvan, despre fratele tatălui meu, Ioan Giurescu, mort în luptele de la Turtucaia, în linia întîi. În aceste pasaje din amintirile mele vorbeşte nu numai mintea ci şi inima. Cît priveşte obiectivitatea, ea este, indiscutabil, prima obligaţie şi calitate a istoricului. Adu-ţi aminte cuvintele lui Miron Costin : „Nimica nu strică credinţa celor ce scriu letopiseţele ca făţăria, cînd veghe voie unuia şi coboară lucrul cu hulă altuia". Cînd e, adică, părtinitor.

— Au fost însă şi istorici pătimaşi care s-au folosit de datele istoriei cum au vrut ei, sprijinind o cauză sau luptînd împotriva alteia cu argumente care ţin mai mult de incandescenţa cuvîntului decît de dreptatea faptelor. Alţii s-au folosit de imaginaţie atunci cînd n-au mai avut documente de interpretat. Dumneavoastră v-aţi putea înfierbînta pentru o cauză care nu e acoperită de fapte, aţi putea fabula ?

— Nu, niciodată ! Ar fi un act necinstit şi nedrept.

— Dar imaginaţia nu joacă nici un rol în viaţa unui istoric ?

— Cred că imaginaţia suplineşte lipsa documentelor. Dar ea nu poate depăşi adevărul, aşa cum rezultă el din restul materialului cunoscut.

— Aţi fost contemporan cu 75 de ani din istoria poporului român. Ce aţi înţeles din această istorie ?

— Exagerezi ! 75 de ani e mult spus. Să zicem 65. Mă întrebi ce am înţeles din aceşti ani. Din tot ce s-a desfăşurat în acest răstimp am înţeles cuvîntul lui Grigore Ureche că ţara noastră e aşezată „în calea răutăţilor" precum şi cuvîntul lui Eminescu : „neamul nevoii". Dar am înţeles şi dorinţa de creare a statului naţional unitar, ca şi dorinţa de dreptate socială

— De ce se scriu cărţi de istorie ? Numai pentru a satisface o curiozitate ?

— Evident că nu. Cred că istoria e conştiinţa popoarelor şi judecătoarea supremă. Faptele omeneşti, ale poporului şi ale cîrmuitorilor sînt judecate de istorie. De aceea grija unor inşi ca să apară cît mai bine în lumina istoriei. E inutil. De fapt, istoria îi judecă după faptele lor şi nu după dorinţe.

— Ce înţelegeţi prin adevăr istoric?

— Redarea lucrurilor aşa cum au fost ele. Am simţit în repetate rînduri o mare satisfacţie pentru îndemnul tovarăşului Nicolae Ceauşescu de a reda faptele aşa cum s-au petrecut ele în realitate : „Trebuie să redăm istoria aşa cum este ea — şi din aceasta nu avem decît de cîştigat! Să facem ca oamenii să cunoască şi să înţeleagă cum trebuie istoria". Acest gînd l-am pus în fruntea volumului de sinteză din **Istoria românilor** scris împreună cu fiul meu, Dinu.

— Spunerea adevărului comportă uneori şi riscuri.

— Cred că judecăţile istoricului nu trebuie să se modifice după circumstanţe, după conjuncturi. Tot ce spune el trebuie să corespundă adevărului istoric. Uneori poate că nu are dreptul sau putinţa să spună totul. Dar tot ce spune trebuie să fie adevărat. Să nu roşească sau să regrete după cîtva timp.

— Au fost istorici care au mînţit.

— Îi priveşte. Eu nu am mînţit niciodată.

— Evenimentele cu care aţi fost contemporan nu v-au lăsat să fiţi numai un martor şi un comentator al lor, ci v-au silit să intraţi şi în iureşul istoriei. V-a fost vreodată teamă?

— Da.

— Şi aţi reuşit să o biruiţi ?

— Teamă mi-a fost o singură dată cu adevărat. Cînd mi-am dat seama că viaţa familiei mele şi a mea a depins de un sfert de secundă. În timpul celui de al doilea război mondial, în timpul unui bombardament, o bombă a căzut în casa de peste drum de casa noastră. Dacă pilotul avionului apăsa cu un sfert de secundă mai înainte pe lansatorul de bombe, bomba cădea pe noi. Deşi eram în pivniţă sub un planşeu de beton armat tot n-am fi scăpat Teama însă nu mi-am manifestat-o. Dădeam un rău exemplu copiilor şi soţiei mele.

— A fost o experienţă îngrozitoare.

— Ce era mai îngrozitor era faptul că nu puteam acţiona în nici un fel. Eram redus la neputinţă. Eram la cheremul celor care bombardau. Nu puteam interveni cu nimic. Nu puteam face nimic altceva decît să aştept. E un sentiment penibil, să nu poţi acţiona în faţa celui care te atacă. Să aştepţi să vezi ce decide hazardul. Are dreptate Miron Costin : „Nu sunt vremile sub om, ci bietul om sub vremi".

— Aţi rostit vreun adevăr care v-ar fi putut costa viaţa ?

— Nu am rostit un adevăr, ci am scris adevăruri care mi-ar fi putut fi fatale. Între a rosti şi a scrie e o mare diferenţă.

— Ce credeţi că a asigurat continuitatea statului român ?

— Cred că îmbinarea unui excepţional simţ politic cu spiritul de jertfă pe cîmpurile de luptă. Am reuşit să utilizăm în perioade lungi „ascuţişul minţii" şi în momentele de criză „ascuţişul săbiei". De altfel, aceasta cred că e o caracteristică esenţială a istoriei noastre.

— Poate fi un istoric român laş fără a fi în dezacord cu istoria acestui popor ?

— Evident că un istoric laş, care scrie de frică sau de porunceală, e în dezacord cu istoria ţării. Dialectica nu înseamnă să faci alb din negru şi negru din alb, ci să pui în evidenţă un anumit factor într-o anumită împrejurare.

— Ce înţelegeţi prin patriotismul unui istoric ?

— Înţeleg redarea întocmai a trecutului ţării. Şi inculcarea dragostei de ţară şi de adevăr tinerei generaţii.

— Dar poate scuza patriotismul acesta despre care vorbim falsificarea istoriei pentru a pune într-o lumină mai favorabilă istoria poporului ?

— Nu. În nici un chip. Şi în nici un caz. Eşti patriot dacă spui ţării tale adevărul.

— Chiar dacă el doare ?

— Chiar şi aşa. E ca o doctorie. Poate să fie amară, dar face bine.

— Elaborîndu-vă lucrările, v-aţi închipuit cumva că aţi trăit în epocile despre care scriaţi ? Scriind despre epoca lui Alexandru cel Bun de pildă, aţi şi visat pe marginea datelor pe care le aveaţi de comentat sau aţi păstrat o distanţă glacială ?

— Am căutat să mă identific cu epoca aceea, cu oamenii de atunci, cu izbînzile şi înfrîngerile lor. Altfel, cum să poţi reda oamenii şi vremea pe care vrei să-i descrii ?

— Familiarizarea cu istoria atîtor epoci nu vă provoacă uneori o confuzie a percepţiei timpului ?

— Nu. Deloc. Fiecare epocă are aspectul ei caracteristic şi nu poate fi confundată cu altă epocă.

— Există vreo epocă anumită în care aţi fi vrut să trăiţi ?

— Nu regret că am trăit şi trăiesc în această epocă. Secolul XX e pasionant pentru un istoric.

— Ce principiu guvernează paginile Istoriei românilor ?

— Principiul că istoricul trebuie să spună adevărul şi dragostea faţă de pămîntul ţării şi de poporul căruia am cinstea să-i aparţin.

— Pămîntul ţării...

— Glasul pămîntului este foarte puternic. El se impune fiindcă există o legătură indestructibilă între pămînt şi oamenii care îl locuiesc. Purtăm pecetea pămîntului românesc. Pămîntul nostru n-are nimic înfricoşător sau uriaş. N-avem nici munţi foarte înalţi, nici pustiuri. Totul este pe măsură omenească. Pămîntul românesc i-a dat poporului nostru un simţ al măsurii, l-a ferit, aş zice, de excese, i-a dat un sentiment al relativităţii şi demnităţii.

— Prin ce se deosebeşte istoriografia de azi de cea din anii '50 ?

— E o deosebire fundamentală. Atunci se pleca de la teze şi idei preconcepute. Acum, de la realităţi şi de la studiul ştiinţific al mărturiilor.

— Prin ce are şanse prezentul pe care îl trăim să rămînă în istorie ?

— Prin tot ceea ce creează, material şi spiritual. Prin opera de creaţie a oamenilor vremii noastre.

— Care este evenimentul trăit cel mai impresionant pentru dumneavoastră ?

— Realizarea statului naţional unitar român, visul atîtor generaţii perindate pe pămîntul nostru.

— Credeţi că istoria poporului nostru e unitară ?

— Cred că unitatea ei stă în aspiraţia către realizarea statului naţional unitar, în aspiraţia către dreptate socială şi în aspiraţia către libertate.

— Există vreun monument în cuprinsul hotarelor ţării care vă tulbură mai mult ca oricare ?

— **Trofeul lui Traian**, actul de naştere al poporului român. Ţin să adaug că socotesc ca una din marile noastre realizări reconstruirea acestui trofeu şi crearea unui muzeu unde sînt adăpostite mărturiile istorice ale acestei vremi. Această acţiune se înscrie în grija deosebită pe care o arată statul nostru faţă de mărturiile trecutului, faţă de realizările artistice ale acestui trecut. Să privească cineva cum arată lăcaşurile bucovinene, muntene şi transilvănene, cum arată monumentele arhitectonice de pe meleagurile noastre şi va înţelege grija statului român faţă de aceste monumente, semne ale vieţuirii noastre. E o dovadă a iubirii faţă de acest trecut.

— Istoria scrisă de dumneavoastră împreună cu fiul dumneavoastră arată influenţa pămîntului asupra istoriei noastre, deci asupra oamenilor, şi modul cum ei au acţionat asupra acestui pămînt, cum l-au iubit şi cum l-au apărat. A curs mult sînge în această istorie. Dacă fiecare popor al lumii ar putea, să zicem, ţine o lecţie de istorie, ce lecţie de istorie ar ţine poporul român ?

— A şi ţinut-o şi o ţine în continuare. Lecţia luptei pentru libertate, pentru dreptate socială şi pentru unitate naţională. Lupta pentru acest întreit ideal însumează cea mai mare parte a istoriei noastre.

— La sfîrşitul monumentalei lucrări ISTORIA ROMÂNILOR oferiţi o listă a cîrmuitorilor acestui pămînt. Nu toţi au fost, desigur, la înălţimea idealurilor poporului român. Dar ce legătură îi uneşte pe cei mai importanţi dintre ei ?

— Cred că nota comună a marilor cîrmuitori din trecut este apărarea pămîntului ţării, a fiinţei de stat a poporului nostru. Căci statul liber, suveran, înseamnă forma cea mai reuşită din cîte a găsit pînă acum omenirea, care asigură dezvoltarea poporului, a naţiunii respective.

— În AMINTIRILE dumneavoastră spuneţi că l-aţi cunoscut pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

— Da. Şi îl consider ca pe un mare om de stat, categoria cea mai rară, fiindcă e cea mai complexă, şi ca pe un continuator al celor care au apărat statul român.

— Prin ce este important Congresul educaţiei politice şi al culturii socialiste pentru dezvoltarea ştiinţei istorice româneşti ?

— Prin faptul că a arătat însemnătatea învăţării istoriei pentru formarea viitorului cetăţean român. Şi aş vrea să-ţi mai spun că e pentru prima dată cînd în fruntea unui program politic al unui partid, în programul Partidului Comunist Român — este pus ca introducere un rezumat al istoriei poporului român, al luptei lui pentru dreptate, libertate, unitate.

— Ce arată acest lucru ?

— Legătura indestructibilă între noi şi cei dinaintea noastră. În succesiunea generaţiilor, fiecare dintre ele se leagă de cea anterioară şi de cea care urmează. Este ca un lanţ continuu ale cărui verigi nu pot fi despărţite de nici o forţă.

— Privind în urmă la drumul pe care l-aţi străbătut, vă puteţi socoti un om fericit ?

— Da. Pentru că am avut posibilitatea să mă dezvolt în specialitatea pe care am ales-o, fiindcă am avut norocul ca familia să-mi aducă numai bucurii şi pentru că, trecînd printr-o serie de întîmplări, am reuşit să ajung la ţărm, aşa cum spun marinarii, fără avarii majore. După atîtea încercări, astăzi, fiecare zi pe care o trăiesc o socotesc un dar.

— Aţi fi putut fi şi mai fericit.

— Nu cred. Faptul că uite, acum, stăm de vorbă, că te poţi plimba, poţi vedea un copac sau o floare, te poţi întîlni cu un prieten, poţi vedea pădurea înfrunzind, că te poţi duce la mare sau pe piscurile munţilor e o fericire de care mulţi oameni nu-şi dau seama.

— Dacă ar trebui să sintetizaţi în cîteva cuvinte experienţa dumneavoastră de viaţă ce aţi vrea să ne spuneţi nouă, contemporanilor dumneavoastră, celor care vor veni după noi ?

— Aş vrea să spun următoarele lucruri: să creadă în muncă, în munca statornică şi creatoare. Apoi, să ţină la pămîntul acesta al nostru, să-l iubească şi să-l apere, să apere statul, independent şi suveran, pentru că numai el dă putinţă naţiunii să se manifeste sub toate aspectele. Să fie utili celor care constituie familia lui, celor care fac parte din familia mai mare a naţiunii şi, în sfîrşit, complexului de familii mari care alcătuiesc laolaltă umanitatea. Le-aş spune apoi să creadă în om şi să-l judece nu după scaunul pe care îl ocupă, ci după opera lui, după contribuţia pe care o aduce comunităţii şi după omenia faţă de ceilalţi şi mai cu seamă faţă de cei mici. Şi că numai în măsura în care şi-a îndeplinit aceste datorii, un om poate pleca liniştit pe drumul cel fără de întoarcere.

GEORGE ARION ■

Sîntem nu numai beneficiarii luptei bătrînilor noştri revoluţionari, ci şi continuatorii idealurilor lor

La Constanța, acum 40 de ani, mai exact spus în seara zilei de 13 octombrie, la un semnal de dinainte stabilit, cîțiva zeci de polițiști și agenți ai Siguranței, după toate regulile unor descinderi pe care cei mai mulți dintre noi le-am cunoscut doar din cărți și din filme, au înconjurat și au blocat toate ieșirile din imobilul situat pe strada Dacia, numărul 13.

Au fost arestați cu acel prilej aproximativ 50 dintre cei mai activi membri ai Comitetului pentru ajutorarea luptătorilor antifasciști. Arestările, în baza informațiilor pe care Siguranța le deținea încă de dinaintea descinderii, au continuat a doua și a treia zi, astfel încît numărul total al inculpaților în viitorul proces de-acum 40 de ani de la Constanța s-a ridicat la 56.

Pînă să intrăm în amănunte, se cuvine să spunem că, din inițiativa și sub directa îndrumare a Partidului Comunist Român, la Constanța, ca și în alte mari centre muncitorești ale țării, venindu-se în sprijinul și continuarea unui avînt revoluționar existent, aplicîndu-se tactica și strategia frontului popular, au fost înființate încă din vara anului 1935 Comitetele pentru ajutorarea luptătorilor antifasciști, largi organizații de masă cuprinzînd toată suflarea progresistă și revoluționară a vremii. În fruntea acestor comitete se afla un Comitet executiv alcătuit în general din comuniști încercați, oameni care-și sacrificau, de la bun început, nu doar libertatea, ci chiar și viața, înțelegînd să-și pună la dispoziția clasei muncitoare, ai cărei fii erau, toată puterea lor de luptă. Erau oameni pentru care tinerețea, bărbăția, curajul, patosul revoluționar, dragostea pentru patrie, dragostea pentru libertate și dreptate se traduceau printr-un singur cuvînt — lupta. O luptă pe viață și pe moarte, o luptă împotriva întunericului, a mizeriei, a nedreptăților sociale, dar, mai ales în acel moment, ca un imperativ major al epocii, o luptă acerbă, pe toate căile posibile, împotriva războiului și fascismului care se profilaseră distinct nu doar la orizontul bătrînei Europe, ci în prezentul ei cel mai imediat. Dată fiind compoziția largă a acestor comitete, principala lor sarcină, cunoscută și aprobată (în măsura în care guvernele burghezo-moșierești recunoșteau și aprobau astfel de organizații), era aceea de a strînge, pe bază de liste de subscripție, alimente, bani și îmbrăcăminte pentru acei revoluționari, luptători antifasciști, care căzuseră în ghearele Siguranței.

Chiar dacă în acei ani apele mașinațiunilor politice erau din ce în ce mai tulburi, țara noastră, prin tot felul de manevre, fiind împinsă către epoca de tristă aducere aminte a cămășilor negre și verzi, era limpede ca bună ziua că toată activitatea comitetelor de ajutorare a luptătorilor antifasciști dejoacă și demască în fața întregii țări politica reacționară și a guvernelor așa-zis istorice. Altfel spus, în acel început de tulburare a apelor, dată fiind extraordinara audiență a comitetelor care aveau acordul moral și material al unui uriaș număr de oameni din toate categoriile sociale, actul din seara zilei de 13 octombrie — arestarea și, implicit, desființarea sau punerea sub interdicția legii a activității comitetelor — nu poate fi considerat altfel decît ca un important moment din lupta plină de sacrificii a tuturor revoluționarilor români din acea vreme, revoluționari în fruntea cărora se aflau, așa cum am spus, comuniștii.

În acea seară de octombrie, la sediul din strada Dacia, numărul 13, al Comitetului pentru ajutorarea luptătorilor antifasciști din Constanța, se comentau, în baza unui program anunțat, urmările nefaste pentru viitorul țării noastre ale dezacordului pe care guvernul de atunci l-a manifestat față de principiul păcii indivizibile.

Fără nici un fel de probe care să ateste cît de cît caracterul ilegal al activității comitetului, cei aproximativ 50 de membri prezenți la obișnuitele dezbateri politice ale zilei, plus, așa cum spuneam, alți membri ai Comitetului executiv, în acea seară absenți, dar arestați ulterior, au fost duși la arestul preventiv al Prefecturii din Constanța. Cercetările, strîngerea probelor, mai bine zis înscenările, au fost regizate de către Siguranță, care între 12—14 decembrie 1936 a declanșat procesul cunoscut în presa vremii sub denumirea de „Procesul de la Constanța".

Mulți dintre inculpații din procesul de la Constanța, din membri ai Comitetului de ajutorare au devenit, în urma executării pedepselor, luptătorii de nădejde de mai tîrziu, eroii mai mult sau mai puțin cunoscuți ai importantelor evenimente care se profilau la orizontul țării. Altfel spus, momentul octombrie 1936 de la Constanța, pentru mulți dintre cei care și-au zidit viața la temeliile de azi ale socialismului, a fost un început de drum pe care se cuvine să-l cinstim cu toată ființa noastră, exemplara lor investiție de conștiință politică fiindu-ne un adevărat îndemn de angajare activă și concretă în opera de construire a României noastre socialiste.

★

Trebuie să recunoaștem că n-avem în fiecare zi șansa de a-i întîlni și de a-i cunoaște mai îndeaproape pe acei oameni pe care, într-un mod extraordinar, aș spune chiar fascinant, descoperim că noi, tinerii de azi, îi continuăm într-o linie absolut directă.

Acei oameni sînt bătrînii noștri comuniști ilegaliștii, revoluționarii, catargele care, înfruntînd furtunile marilor bătălii de clasă, nu numai că nu s-au frînt, dar ele poartă și azi, în vîrful lor și în libera bătaie a vîntului, un steag alcătuit din tot ceea ce poate fi mai adevărat și mai frumos în ființa noastră.

Dintr-o astfel de întîlnire și cunoaștere, care nu se întîmplă chiar zilnic, aflăm fără să ne străduim prea mult în a afla, că sîntem nu numai beneficiarii luptelor unor oameni care și-au clădit viața la temeliile vieții noastre, ci și continuatorii idealurilor lor. Intacte au ajuns pînă la noi gîndurile lor, sentimentele lor, dîrzenia, curajul, spiritul de sacrificiu de care dînșii au dat dovadă de-a lungul luptelor revoluționare, cînd au înfruntat nu doar mizeria de nedescris a închisorilor, ci chiar primejdia cumplită a morții. Noi, tinerii de azi, vrem să fim buni, folositori patriei, plini de patos, dăruiți timpului nostru, măreților sarcini pe care imperativele majore ale vremii ni le-au pus în față, ne străduim să fim în miezul adevărat al luptelor, acolo unde este mai greu, vrem să fim partinici, revoluționari, necruțători cu jumătățile de măsură, intransigenți cu noi înșine în primul rînd și cu toți ceilalți care trăiesc în preajma noastră. Și dintr-o dată, după o astfel de întîlnire și cunoaștere, chiar și mai în amănunte, a bătrînilor noștri comuniști, ilegaliștii, constatăm, atît cu gîndul cît și cu inima, că dînșii sînt exact așa cum ne străduim noi să fim. Și dacă în acele clipe vom mărturisi că ne cutreieră un astfel de sentiment de admirație, dar și de mîndrie că le sîntem, cît se poate de direct cu putință, continuatori ai idealurilor lor, dînșii vor abandona, fără falsă modestie, propria lor persoană și vor aduce vorba despre focul sacru care le-a călit ființa, focul luptelor revoluționare, eroica lor tinerețe dăruită exemplar luptelor pe care, în anii grei ai ilegalității, Partidul, cîrmaci de nădejde al clasei muncitoare și al destinului acestei țări, le-a condus cu o înțelepciune pe care nu ți-o poate da decît cea mai fierbinte dragoste de patrie.

VICTOR NIȚĂ ■

Patriotului revoluționar

Te-am așteptat scriind pe cer
cu litere de trandafiri,
mîndria că Tu ești al nostru,
întors cu fața spre martiri.

Te-am așteptat pe prag de ziuă
cu mîinile în ritm de horă,
iubirea Ta să ne-mpresoare
în mers spre roșii aurore.

Ursit Tu ești să împlinești
porunci rămase-n lăsăminte,
în vorbe dulci și românești
pe vatra veche și fierbinte.

Numele Tău cînd îl rostim
își cîntă codrii veșnicia,
cu Tine din străbuni venim
și avem un nume — România —.

FLORICA DUMITRESCU ■

La Bujoreni, în Teleorman, s-a muncit la lumina lanternelor, dar s-a muncit pînă la ultimul ştiulete

La C.A.P. Bujoreni, în Teleorman, săptămîna trecută, la ceas de seară și de ploaie, președintele Mihai Nedeluș e rebegit. Nu numai pentru că afară e iarnă curată, cu măzăriche și spic de zăpadă, ci și pentru că la sediu e frig. „N-am avut timp, parcă se scuză omul, să facem focul la sobă, căci de trei zile nimeni n-a stat în birou. Am stat cu toții pe cîmp, să lichidăm vreo cincizeci de tone de porumb culese și să le tratăm cu transport".

Duminică, oamenii din Bujoreni s-au sculat, ca de obicei, cu noaptea în cap, au ieșit pe bătătură, au constatat că plouă zdravăn și că e frig, apoi au făcut o operație pe care sperau s-o mai amîne cu cîteva săptămîni : au scos căciulile de la naftalină și au plecat la cîmp, peste căciuli așezînd trainice „gulguțuri", cum se cheamă glugile prin partea locului. O sută patruzeci de oameni s-au apucat în zori să culeagă porumbul surprins de ploaie și vîntoasă pe tarla, lucrînd fără întrerupere pînă la zece seara. Au oprit treaba doar pentru a se primeni. Radu Ion, Costea Tănase și Anghel Stancu, de exemplu, au schimbat cîte trei rînduri de cămăși pînă seara, iar de mîncat, au mîncat din mers căci — spune unul dintre ei — „tare ne-a fost teamă că dacă scăpăm la masă nu ne mai întoarcem".

Luni la prînz, cu cîteva ore înaintea trecerii noastre prin Bujoreni, porumbul de pe cîmp fusese lichidat și băgat sub acoperiș, oamenii acționînd ca unul, înțelegînd fără risipă de explicații că nu e timp de taclale, ci numai de muncă. Pe multe terenuri nu s-a putut intra cu mijloace mecanice, pămîntul era moale și plin cu apă pînă la genunchi, drept pentru care oamenii au înhămat la căruțe cîte patru cai și, înfruntînd dezlănțuirea unei ploi nemiloase, și-au făcut datoria pînă la capăt, uitînd de casă și de reumatisme. În efortul acesta făcut fără rabat de toți cooperatorii, s-a distins Costea Tănase, om de aproape cincizeci de ani, așezat — după statisticile cooperativei — pe primul loc și ca producție la hectar și ca suprafață recoltată, șef de echipă care a repetat duminică, după spusele președintelui Nedeluș, de zeci de ori cererea de a primi o remorcă în plus. Nu l-a deranjat, cum zice, atît ploaia, cît întunericul, dar pînă la urmă l-a biruit, găsind o soluție pe nume lanternă. A făcut rost, numai dînsul știe cum, de vreo zece lanterne și le-a împărțit oamenilor, părăsind cîmpul după zece noaptea, cînd ultimul știulete fusese încărcat.

Inginerul Mugurel Nistor, șeful fermei horti-viticole, știe exact pînă unde umple mocirla la grădină, demonstrîndu-ne nivelul celor vreo treizeci de centimetri de noroi cu semnul lăsat pe cizmele sale, pe care recunoaște, simplu și omenește, că nu le-a descălțat decît vreo zece ore în ultimele trei zile. Sătenii au muncit, continuă, cu pelerine în cap și cu repeziciune în mîini, remarcîndu-se fără excepție, dar cu o notă de abnegație în plus pentru mecanizatorii Puiu Alexandru, Ilie Vlaicu și Marin Mitrea care au făcut cursă după cursă, de parcă afară era soare și o căldură numai potrivită.

Am plecat de la Bujoreni în faptul serii. Oamenii erau plouați și înfrigurați. La sediu era la fel de cald ca afară, le părea rău că au ratat meciul la televizor și nunta din sat, ținută fără succes de participare la o casă de pe vale, dar hotărîți să facă totul bine și la timp. Inginerul șef Ion Chițu, care străbătuse la fiecare zece secunde găsindu-se — după vorba sa — „în condiții de gripă", era convins că la Bujoreni nu se vor înregistra nici un fel de pagube. Pînă la urmă așa a și fost, ca o răsplată firească a modului exemplar și eroic în care s-au comportat oamenii comunei, punînd „gulguțuri" pe creștet și interesul obștesc înaintea celuia personal, demonstrînd că se poate conta pe ei la fel de bine pe soare și pe vijelie deopotrivă.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

flacăra la dispoziția dumneavoastră

Mă numesc **Gheorghe Vasile** și lucrez la Întreprinderea CONECT— București, ca inginer stagiar. Am terminat Facultatea T.C.M. în anul 1975 în Institutul Politehnic din Capitală. Dorind să devin un inginer specialist și în probleme economice am hotărît să urmez Facultatea de economia industriei, la fără frecvență. Am absolvit institutul cu media 9,08, deci puteam să urmez cursurile acestei facultăți înainte de terminarea stagiului de producție de 3 ani. Îmi mai lipsea însă diploma de inginer ce urma să mi se elibereze de la rectoratul Politehnicii. Aici însă, iunie 27 septembrie, am găsit un anunț: „diplomele de ingineri se dau după 1 noiembrie, persoana care se ocupă de acest lucru este plecată în concediu". Nu se putea găsi o soluție astfel încît și în această perioadă să se ocupe cineva de tinerii absolvenți care vin zilnic din toate orașele țării ca să li se elibereze diplomele ?

Așa ar fi normal.

Primim de la Direcția de poștă a municipiului București : Cu privire la articolul apărut în revista Flacăra în numărul 31 din 5 august 1976, informăm : Odată cu apariția revistei Flacăra în condiții grafice modificate, cu prețul de abonament și per exemplar modificat. Direcția de poștă a municipiului București, conform dispozițiilor primite, a procedat la recalcularea tuturor abonamentelor contractate în vechile condiții de apariție, asigurînd servirea abonaților cu revista Flacăra pînă la epuizarea sumei încasate, fără a depăși însă anul de servire 1976 În atare situație s-au ivit unele cazuri — puține la număr — cînd unii abonați au primit cîte două exemplare. Semnează : director adjunct comercial. **(P. Coldea).**

Și cînd te gîndești că atîția cititori ne reprosează că nu apucă UN SINGUR exemplar.

De la Direcția sanitară a județului Gorj primim următoarea consemnare : În scrisoarea adresată revistei Flacăra de către un grup de angajați ai spitalului din Novaci, în care se arată o serie de abateri ale medicului Podeanu Stelian, directorul acestui spital, în urma cercetărilor efectuate am constatat : Este adevărat că s-a recăsătorit nelegitim și că nu mai acordă nici un sprijin moral și material familiei, respectiv soției și celor 2 copii. De asemenea, se confirmă faptul că a împrumutat sume de bani de la angajați și cetățeni din comună, pînă în prezent fiind parțial restituite A mutat dispensarul antituberculos într-un spațiu necorespunzător, deși i s-a atras atenția de către conducerea Direcției sanitare că această schimbare nu asigură niște circuite funcționale corespunzătoare S-au constatat deficiențe în ceea ce privește gospodărirea unității și în relațiile cu personalul spitalului. Pentru deficiențele și abaterile constatate în activitatea sa, Direcția sanitară a județului Gorj a hotărît schimbarea din funcția de medic director, cu data de 1 octombrie. Semnează, medic director, dr. **Constantin Davidescu.**

În numărul 40 al revistei, din 7 octombrie a. c. în articolul „Doi părinți denaturați..." s-a scris despre copilul Dușu Lucian care are o situație nefirească. Aș dori să iau acest copil pentru a-l crește împreună cu ai mei. Nu am nici o pretenție pentru întreținerea și creșterea lui Eu și soțul meu sîntem subingineri, avem patru copii. Venitul nostru net este de 2 560 și 2 120 lei. Un copil în plus nu se va cunoaște prea mult. Oricum, copilul Dușu Lucian se va simți ca într-o te[illegible]...cu frați și părinți. Poate, să-l lase să facă măcar școala generală la noi pentru a putea să-și asigure un loc pentru o meserie. Dacă el va vol să învețe și mai mult, nu avem nimic împotrivă, îl vom ține în aceleași condiții cu ai noștri. Noi l-am și înfia, dacă părinții lui ar vrea. Dacă nu ne mulțumim numai cu faptul de a-l ajuta să învețe **(Florica Dunică,** Iași).

Facem publică dorința dv. plină de omenie.

Vă scriu numai la cîteva zile de la ieșirea din Spitalul Turda, unde am fost internat la secția O.R.L. și tratat de dr. Mihai Iubu. Numai după cîteva tratamente mi-a ameliorat simțitor o boală de urechi ce mă chinuia de mulți ani de zile și a cărei evoluție mi-ar fi cauzat surditatea. Doctorul Mihai Iubu lucrează cu multă pasiune pentru ameliorarea și vindecarea multor boli din specialitatea sa. În urmă cu cîtva timp a pus la punct un procedeu original de operare a rinitei alergice, procedeu care dă foarte bune rezultate. Acum, un mare număr de bolnavi, ce depășește cifra 1 000, i se adresează, bolnavi din toată țara și chiar din străinătate. Numai că ei trebuie să aștepte multe luni de zile pînă pot fi internați, întrucît secția O.R.L. a Spitalului din Turda este foarte mică. Oare nu se poate mări numărul de paturi din moment ce eficiența ei este demonstrată ? **(Iosif Tămaș,** Arad).

Ba s-ar putea. Omenește privind problema. Zeci de oameni solicită același lucru. Transmitem rugămintea tuturor — organelor de decizie.

De la Judecătoria sectorului V al municipiului București primim : Ca urmare la nota apărută în nr. 38/1976 al revistei Flacăra, cu privire la dosarul de executare nr. 5191/1976, format la cererea reclamantului Grigorescu Gheorghe, vă facem cunoscut că : Se confirmă sesizarea. În prezent s-a reconstituit și format dosarul de executare nr. 5104/1976 la Judecătoria sectorului 6 București, instanță competentă să soluționeze cererea de executare. S-au luat măsuri corespunzătoare împotriva celor vinovați. (Semnează — președintele Judecătoriei sectorului V, **Nica Tilică).**

Din păcate, din cauza neîngrijirii, două dintre monumentele cele mai de preț ale localității noastre sînt amenințate cu degradarea și năruirea, nefiind în nici un fel protejate. E vorba despre ruinele cetății înălțate de Ștefan cel Mare la Gindiți, care se prăbușește an de an și nu peste mult timp nu va mai rămîne nimic din vestigiile ei. Într-o stare asemănătoare se află, de asemenea, Biserica Armenească, recăldită la 1609 pe temeliile uneia mai vechi, datînd de la 1551. Construcție unică în țară, față de monumente similare de artă bisericească, cu podoabe și ornamente de o valoare deosebită, această bijuterie arhitecturală este în plină degradare. După ce a stat ani de zile fără ferestre și uși, acestea au fost provizoriu înfundate cu scînduri, dar zidurile în care au început să crească arbuști se erodează mereu, tabla de pe turnuri este măcinată de rugină și smulsă de vînturi. Cercetînd-o, după ploile abundente din această vară, am constatat că și tavanul este putrezit, iar crăpăturile din zidurile interioare au luat proporții alarmante, ținînd cont că majoritatea au fresce. În fața unei asemenea situații, cerem aplicarea neîntîrziată a prevederilor legii privind apărarea monumentelor istorice și de artă din patrimoniul național. **(Profesor Ion Ivancea,** Roman, jud. Neamț)

Nu este doar o părere a dv., e obligația autorităților să apere patrimoniul național. Așteptăm.

Vă aducem la cunoștință că în zona comunei Glogova, județul Gorj, și-au făcut apariția, în această toamnă, un mare număr de urși care au provocat numeroase pagube materiale locuitorilor comunei. Din cele auzite se pare că au fost aduși intenționat în pădurea Dumbrava Tismana pentru a se dezvolta în voie și înfrumusețea acest teritoriu submontan. Acțiunea întreprinsă poate fi salutară, dar ce facem cu nefastele consecințe ? Între 1 și 15 octombrie a. c. au fost atacate stupinele mai multor cetățeni, distrugînd familii întregi de albine, au omorît vite mari la cetățeni din Glogova și din comuna Negoiești, au adus pagube în stîna cooperativei din Glogova, au omorît mai multe ovine ale unor săteni din Rătez-Godinești și continuă să-și facă apariția în fiecare noapte. Trebuie remarcat că [illegible] într-o rezervație ? Oare n-au fost aduși intenționat, de ce nu ni se dă voie să-i vînăm ? Sesizînd organele locale s-au făcut doar cercetări și s-au încheiat procese verbale ! **(Ion Seceleanu,** comuna Glogova, jud. Gorj).

Ursul tot urs. Dar organele locale, ce zic organele locale ?

Primim din partea Comitetului județean Ilfov al P.C.R. : „Deoarece asemenea aspecte referitoare la activitatea și comportarea tov. Enache Ilie, secretar al comitetului de partid și primar al comunei Daia, s-au mai ridicat și în alte scrisori adresate comitetului județean, s-a stabilit ca un colectiv format din tovarășii — Ion Constantin, șeful secției organizatorice, Anca Constantin, președintele colegiului județean, Argint Maru, președintele U.J.C.A.P., Enache Smarandache, șeful sectorului cadre, Năstase Ilie, șeful secției control administrație locală de stat și secretariat, Cristea Dumitru și Ion Tudor, activiști ai comitetului județean de partid, să cerceteze cele sesizate și să facă o amplă analiză la fața locului. Ca urmare a cercetărilor, pe baza propunerilor făcute, Secretariatul comitetului județean a luat următoarele măsuri : Au fost analizate în adunarea generală a C.A.P. și în plenară cu toți comuniștii cauzele rezultatelor slabe obținute în anul 1975 și măsurile ce se impun pentru lichidarea neajunsurilor C.A.P. Președintele C.A.P., inginerul șef și șefii de fermă au fost înlocuiți din funcție și aspru criticați în adunarea generală de sfîrșit de an a C.A.P. pentru lipsa de răspundere ce au dovedit-o în rezolvarea sarcinilor de producție. A fost discutat în plenara comitetului de partid comunal și sancționat cu „vot de blam cu avertisment" și scos din birou, Simion Cornel, fostul președinte al C.A.P., pentru lipsă de principialitate, stil de muncă defectuos și rezultate slabe în activitatea economică a C.A.P. Plopșoru. Secretariatul comitetului județean, în ședința din 11 septembrie 1976, a hotărît scoaterea din funcția de secretar al comitetului comunal de partid și primar al comunei Daia, a lui Enache Ilie și sancționarea lui cu „vot de blam". Hotărîrea secretariatului comitetului județean de partid a fost dusă la îndeplinire în ziua de 16 septembrie 1976. Banca agricolă și comisia de revizie a C.A.P. efectuează în prezent un control financiar si va imputa unor cadre disparitia unor bunuri materiale (medicamente din sectorul zootehnic, miei, grîu etc.). Inspectoratul județean al Ministerului de Interne va analiza activitatea șefului de post și aprecia dacă mai poate rămîne în funcția de șef de post în această comună".

Răspunsul autorităților ne întărește în convingerea că dreptatea are toate temeiurile să nu se lase biruită de abuzuri.

Un om și-a pierdut identitatea și adresa !

Mă numesc **Kalman Atilla** și am domiciliul în Tg. Mureș, str. Remetea 288. La adresa de mai sus se află casa proprietate personală a părinților mei, unde m-am născut la 4 februarie 1944 și unde toată viața mea am locuit. Am lipsit de-acasă doar cît mi-am efectuat stagiul militar, în anul 1964. Cînd am plecat, casa noastră, ca toate casele de pe str. Besa, aparținea comunei Sincraiul de Mureș. În 1964, exact anul cît am fost militar, strada noastră este trecută orașului Tg. Mureș, schimbîndu-i-se denumirea în str. Remetea. Atît părinților mei, cît și celor patru frați li se schimbă buletinul de identitate pentru orașul Tg. Mureș, str. Remetea nr. 288. Cînd am venit din armată și a trebuit să-mi preschimb buletinul de identitate mi s-a înscris pe el adresa veche, com. Sincraiul de Mureș ,str. Besa nr. 481, cît purta atunci casa părintească. Această adresă nu există în prezent nici în Tg. Mureș, nici în Sincraiul de Mureș. În comuna respectivă, numărul 481, la ora actuală, îl ține locuința unei familii pe care nici n-o cunosc. Deci, eu n-am nici un domiciliu și din această cauză am o mulțime de greutăți în viața civilă. Am fost în multe locuri, sesizînd această absurditate, dar am fost purtat ani de zile pe drumuri fără nici un rezultat. M-am adresat dumneavoastră cu speranța că mă veți ajuta să-mi capăt și eu identitatea și adresa, ca să sfîrșesc cu repetatele necazuri pe care mi le pricinuiește această situație.

De la Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Prahova primim următorul răspuns :

Ne-ați trimis spre elucidare problemele sesizate de un grup de locuitori din comuna Filipeștii de Tîrg în legătură cu activitatea și comportarea tovarășului Corneci Constantin, directorul căminului cultural din localitate. În urma cercetărilor noastre, o parte din cele sesizate s-au dovedit a fi juste, iar o altă parte s-au dovedit a fi exagerări ori n-au putut fi verificate și dovedite ca atare. Avînd în vedere lucrul dovedit și recunoscut că tovarășul Corneci Constantin are obiceiul de a consuma băuturi alcoolice, obicei urmat de comportări necorespunzătoare cu funcția sa de educator, s-a făcut propunerea schimbării sale din funcție în cursul lunii octombrie a.c. Vă mulțumim pentru sprijinul în muncă. (Semnează — președinte, prof. dr. **Ion St. Baicu.)**

Odată cu dezvoltarea industriei, în frumosul nostru oraș Bistrița se construiesc și numeroase blocuri de locuit. Pînă aici e bine și frumos, dar necazul este cu totul altul. În anii trecuți, respectiv 1974—1975 o problemă foarte acută a fost aceea a încălzirii și a apei calde. În apartamente temperatura nu a depășit niciodată pe timp de larnă 15 grade. De fapt, în majoritatea timpului nu se administra căldură și apă caldă pe motivul lipsei de combustibil (motorină). În schimb, se administrau cheltuieli care nu erau niciodată mai mici de 300 lei de familie. Iar noi în apartament țineam în prize radiatoarele electrice, plătind alți bani pentru consum de energie electrică și făcînd risipă de ea. În iunie 1976 s-a sistat definitiv apa caldă, demolîndu-se centrala termică pentru a i se mări capacitatea și, chipurile, astfel să poată satisface necesitățile locatarilor. Dar timp de trei luni, cît a fost cald, nu a mișcat nimeni nici o cărămidă, iar în a doua jumătate a lunii septembrie, cînd a început frigul, s-au făcut niște săpături, s-au adus niște conducte și atît. Probabil că cei responsabili de această lucrare așteaptă să treacă și această iarnă care a început atît de timpuriu. Cazanele pentru centrală sînt încă la Uzinele Vulcan, la București, iar copiii noștri așteaptă să le fie cald acasă, din moment ce părinții lor plătesc. **(Costel Urcan,** Bistrița-Năsăud)

Ce zic responsabilii ?

Dragi tovarăși, cam de 6 (șase) ani, un teren de 5 000 mp este amenajat cu gropi și denivelări permanente și cu bălți și noroaie temporare (dublu în zilele cu ploaie), chiar în fața supermagazinului „Flora" din cartierul Mănăștur din municipiul Cluj-Napoca. Desigur, Consiliul popular a analizat situația, a ținut mai multe consfătuiri pe problemă, a întocmit un plan de măsuri, a prevăzut rezolvarea ei pe perioada... ș.a.m.d. Toate astea încă din primul an al cincinalului trecut. În primul an al actualului cincinal așteptăm însă acțiunile concrete promise, mai ales că a sosit toamna. Dar nimic. Între timp noroaiele și focarele de infecții generate de gunoaie își fac efectul fizic și... psihic. **(Ion Ardeleanu,** Cluj-Napoca)

La Poșta redacției răspunde redactorul nostru Cici Iordache

■ Prof. **Dumitru Anghel,** Pitești. Sîntem de acord să colaborați la revista noastră, dar scrieți mai concis, mai la obiect și cu o grafie mai inteligibilă. Reportajul despre sculptorul și pictorul țăran Din Vasilescu nu v-a reușit. ■ **Cicalo Mihai,** Iași. Pentru zona de locuințe B 1 șes Bahlui, unde se află și apartamentul dumneavoastră, Consiliul popular județean a făcut demersurile necesare pentru obținerea aprobării privind executarea racordului de gaze. ■ **Croci Anita,** Botoșani. Tovarășul secretar al rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași v-a informat bine, aveți datorii față de instituția respectivă, de fapt față de statul român. Orice absolvent în această situație plătește cheltuielile de școlarizare. Citiți Decretul 54/1975 cu privire la repartizarea în producție a absolvenților. ■ **Anica Florescu,** București. Inspectoratul școlar al municipiului a verificat, printr-o comisie special creată, lucrarea scrisă la disciplina solicitată a fiului dumneavoastră, și a constatat că a fost notată cum se cuvine. ■ **Dineață Gheorghe,** Brăila. Consiliul popular municipal ne face cunoscut că nu vi se poate acorda butelie fiindcă ați primit de la întreprinderea unde lucrați. ■ **Porumb Tinca,** Bălăbănești, jud. Galați. Scrisoarea dumneavoastră a fost trimisă spre soluționare Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Sibiu în competența căruia revine. Cînd vom avea răspunsul vi-l vom comunica. ■ **Maier Petru,** Timișoara. Cum figurați pe lista de priorități a Întreprinderii de prelucrare a lemnului la numărul 3, pentru un apartament de 3 camere, Consiliul popular municipal ne răspunde că în momentul cînd în întreprindere va apărea o mișcare, adică mutarea unei familii, locuința ce va rămîne liberă vă va fi repartizată. ■ Tovarășe doctor **Constantin Pintilie** din Iași, sîntem de acord cu aserțiunile privind etica profesională a medicilor, dar ne-ar interesa mai mult să ne scrieți concret despre cercetările dumneavoastră în domeniul bolilor cronice. Nu uitați probele și argumentele. Vom fi bucuroși să le aducem la cunoștință opiniei publice.

Subsemnații soți **Ionel** și **Paraschiva Iani,** ambii pensionari, domiciliați în orașul Galați, vă prezentăm o stare de lucruri existente în stațiunea Govora. La cererea noastră, Direcția muncii și prevederilor sociale ne-a repartizat, cu plată, două bilete de tratament în stațiunea Govora, pentru seria 18 septembrie — 5 octombrie a.c. Ni s-a repartizat camera 22 din vila 15, o cameră cu igrasie, miros de mucegai și în plină stare de murdărie. Am arătat această situație la biroul de cazare, solicitînd o altă cameră. Am fost mutați în vila 14, camera 4, care însă prezenta aceeași stare, unde ne-am mai chinuit o noapte cu insomnii și crize de astm. A doua zi, ne-am dus din nou la tovarășul șef al biroului de cazare și ne-a repartizat camera 38 din vila 17 care, spre surprinderea noastră, se găsea în aceeași situație. Ne-au pus, deci, de trei ori pe drumuri, alergînd cu bagajele în mîini, așa bătrîni și bolnavi cum sîntem. În această situație, am renunțat la tratament și ne-am înapoiat acasă, în seara zilei de 20 septembrie. Am considerat că este cazul să vă prezentăm și dumneavoastră această stare de lucruri din stațiunea Govora, unde bolnavii sosiți la tratament asaltează biroul de cazare cu reclamații de genul acesta. Noi înțelegem că există o diferențiere de confort, care de fapt se referă la gradul de echipare a camerelor și nu la gradul lor de igienă și curățenie, de salubritate ?!

Așa este, cum spuneți dumneavoastră.

Iată :

Oamenii muncii din cadrul Regionalei C.F.R. Timișoara sînt indignați de menținerea pe postul de revizor siguranța circulației a lui Ferencz Sigismund, care în perioada 1962—1966 și 1967—1973 cît a existat Regionala C.F.R. Deva a ocupat diverse funcții de inginer și inginer principal atît la divizia M/C cît și la serviciul regional de siguranța circulației, fără a fi îndreptățit să le dețină, ca și pe cea din prezent, din următoarele motive : 1) Nu are diplomă de inginer și fără să fie îndreptățit a fost retribuit pe asemenea posturi, prejudiciind statul. 2) Acest lucru a fost posibil datorită tatălui său, Ferencz Sigismund, actualmente pensionar, care a deținut însă funcția de șef R.C.M. Simeria. 3) Sus-numitul a fost depistat numai la desființarea Regionalei C.F.R. Deva, cînd, reverificîndu-se dosarele cadrelor, s-a constatat că nu are decît o adeverință de absolvire a Institutului de căi ferate și nu diploma de inginer ce se eliberează numai în urma examenului de stat, examen pe care nu a putut să-i susțină deoarece urmase institutul fără diplomă de bacalaureat. 4) Cu toate acestea, fără diplomă de bacalaureat și de inginer, cînd nu i se putea acorda decît o funcție de tehnician, a fost admis la toate stagiile și examenele profesionale pentru a ocupa funcții de conducere. De pildă, a susținut examenul de șef de stație, fără să aibă stagiul de cinci ani cum prevede regulamentul nostru, la fel cum este nelegală și menținerea sa în funcția actuală de revizor s.c. Și mai menționăm că un asemenea element care a indus în eroare atîtea organe de stat, prin trafic de influență, mai este și membru de partid. Ne-am adresat dumneavoastră cu credința fermă că veți interveni ca un asemenea act incompatibil cu etica noastră socialistă să la sfîrșit și cel ce l-a comis să suporte consecințele legii. **(Ștefan Nicolae,** Timișoara)

ADRIAN PĂUNESCU ■

Sînt fierar-betonist la Trustul de construcții industriale Cluj-Napoca ; la 9 iulie 1975 și pînă la 18 ianuarie 1976 am fost detașat la Grupul de șantiere construcții-montaj și reparații în industria chimică Tg. Mureș. Pe perioada cît am lucrat acolo s-a făcut echipei o imputație de 10 584 lei, revenindu-mi 2 500 lei. Imputația fiind mai puțin justificată, în urma unor verificări, mi s-a eliberat și o adeverință — de pe care vă trimit o copie — am fost scutiți de plată. Cu toate acestea continuă ca pe statele de remunerare să ni se rețină. Pentru ce, mă întreb, și cine ia acești bani ? **(Iuliu Baldi).**

Rugăm pe cei în drept să cerceteze.

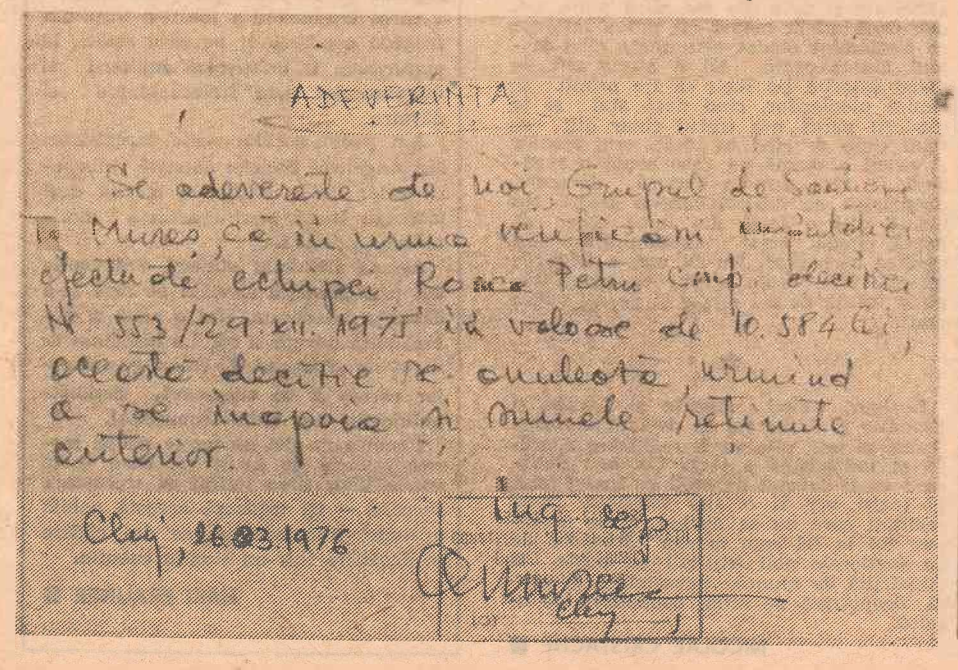
ADEVERINȚA

Se adevereste de noi, Grupul de Șantiere Tg. Mureș, că în urma recepției lucrărilor efectuate echipei Roșca Petru Cmd. [illegible] Nr. 553/29.XII.1971 în valoare de 10.584 lei, aceste lucrări se anulează, urmînd a se înapoia în minute reținute eronat.

Cluj, 16.03.1976

Ing. Șef

FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Nevestele de acasă ale bărbaților de pe șantiere

TEREZA

Are 41 de ani. A născut 10 copii dintre care trăiesc opt. Toți sînt sub 18 ani. Bărbatul ei a umblat toată țara cu rețelele electrice C.F.R., aproape 18 ani. Ea a fost pînă la Oradea. Auzise că acolo găsește lînă de care avea trebuință. N-a găsit. Și n-a mai plecat nicăieri și toate permisele pe care le primește soțul pentru ea și cei opt copii sînt frumos aranjate în bufet. De aproape 18 ani. Cel mai mare dintre copii este fată : Cecilia. Cecilia învață la Liceul mecanic din Roman. Trenul de Roman pleacă în fiecare dimineață la ora cinci. Cecilia se trezește la patru și jumătate. Mai înainte însă se trezește mama ei : Tereza. Aprinde focul la bucătăria din curte, pune apă la încălzit, pregătește ceva de mîncare, pregătește scutecele pentru ultimul născut, anul trecut, o trezește pe Cecilia, trece în curte la păsări, aduce apă, sparge lemne, după plecarea Ceciliei pune de mîncare pentru ceilalți, ceilalți fiind în primul rînd Lucica din clasa întîi și Alois dintr-a doua, ei învață dimineața, îi pregătește pentru școală, îi trimite la școală, strînge masa, face paturile, strînge rufele murdare, le rînduiește pentru spălat, deretică puțin și acum abia are primul moment de liniște ; unii au plecat, ceilalți dorm și poate merge după apă de spălat, o pune la fiert, schimbă scutecele celui mic, pregătește masa pentru „seria a treia", face primele cumpărături, la piață, apoi la magazinul sătesc, acasă copiii s-au trezit, le dă să mănînce, pe Maria și pe Valerica le pune la lecții, pe Francisc îl îmbracă și-l trimite afară, pe Angela, cea mai mică, o ține pe lîngă ea, la spălat, lîngă sobă, între timp pe mașina de gătit fierbe mîncarea de prînz, nu termină spălatul într-o dimineață, între timp vin de la școală Alois și Lucica, Valerica și Maria trebuie să plece și pe Francisc e timpul să-l trimită la culcare. pune masa pentru cele ce pleacă, pune masa pentru cele ce vin, cele ce vin sînt trimise la lecții cu miorlăituri și nu de puține ori cu bățul, Francisc vrea afară și ea nu-l oprește, fiindcă e timpul cînd trebuie să se ocupe de Angela, cea mai mică, și apoi să termine de spălat rufele, să cîrpească, să coasă, să termine broderiile începute, nu mai înainte de a termina lucrul la ciorapii și mănușile pentru școlari în primul rînd și pentru cei mai mici în al doilea rînd și pentru soțul ei în al treilea rînd, care ca și ea, e mai răbdător și pe măsură ce seara se apropie lucrurile se precipită, spre surprinderea ei, de aproape 18 ani se adună tot mai multă treabă, încît la ora 22, cînd Cecilia se întoarce de la Liceul mecanic, treaba se află în toi.

„Doamne, ca un vis a trecut viața ! Ca ieri eram fetiță de școală și fericită. După aceea n-am mai avut timp. Copiii, bolile, grijile, dacă apucam să dorm o oră pe noapte !... Copiii mi-au salvat viața. Prima naștere n-o reușisem și doctorul mi-a zis să nu mai muncesc, s-aștept o nouă sarcină și s-o las pentru ca organismul să se întregească treptat și cu fiecare naștere mă simțeam tot mai în puteri, de-am putut să-i cresc pe toți, cum am putut. Alois a rămas repetent, dar știe mai multă carte decît mine, cum îl pot ajuta ? Îl mai bat, sînt mulțumită că ceilalți sînt buni, mă gîndesc că loc o fi pentru toți pe pămînt, fiecare are de făcut cîte ceva, după mintea lui, doar anul ăsta e ceva mai greu, după nașterea de anul trecut n-am mai putut merge la C.A.P. și lot în folosință nu mai avem și deci nici cu ce hrăni un porc sau o altă vită, trăim numai din leafa lui Dumitru, și piața noastră nu e cine știe ce aprovizionată, ca să nu mai vorbesc de magazinul alimentar, iar eu timp să merg la Roman sau la Piatra nu prea am, deși am permis și-ar fi pe gratis, și nici auz nu mai am bun, nici văz, și acum nici nu mai pot vorbi, dar Cecilia e mare de acum, m-oi odihni și la vară vom merge la C.A.P. fiindcă la noi la țară e greu să trăiești fără vite și păsări...

Dacă m-am odihnit cu bărbatul meu ? N-am avut nevoie. Poate cu reumatismul, dar unde să lași opt copii și să pleci ? Dumitru cînd vine, o dată pe săptămînă, la două săptămîni sau o dată pe lună, vine sîmbăta, pe întuneric, a doua zi e duminică, se spală, sparge niște lemne, cară niște apă și s-a făcut seară și-n concediu dacă vine facem treaba mai grea, tencuim, văruim, schimbăm gardul, acoperișul dacă e nevoie... N-aș putea spune că a fost greu, poate n-a fost ușor, dar greu n-a fost, altfel cum am fi răzbit să creștem atîția copii, cîți am vrut să avem, ca să ne simțim bine și să fim în rîndul oamenilor...

Comuna se numește Săbăoani. Printre cele mai mari și mai puternice din țară. Oamenii nu sînt foarte bogați, nu atît de bogați ca prin alte locuri ; viața lor urmează un destin, pe cale de a se modifica, început cu ani în urmă cînd bărbații comunei au plecat, fără excepție, pe șantierele țării, la Leșu Ursului, la Bicaz, în București, la Lotru, și mai recent în Libia, R.F. Germania cu ARCOM, în Constanța sau în Delta Dunării... Cercul răspîndirii lor se strînge în jurul comunei, în județul Neamț, dar în comună ca să muncească poate nu vor mai reveni niciodată, în orice caz nu bărbații de-acum ; au rămas femeile, în exclusivitate femei și copii, foarte mulți copii, fiindcă săbăoanii pe lîngă acest destin comun mai au o datină sfîntă : copiii mulți. Familiile cu patru copii sînt puțin numeroase, cele mai multe au între 8 și 16 și sub imperiul acestei tradiții certificatul de mamă se autentifică de către viață numai în raport de cîți fii și cîte fiice ai dat patriei. Nici o răbufnire, nici urmă de revoltă împotriva acestui destin. O mamă din Săbăoani este cu atît mai bravă și mai demnă de prețuit cu cît reușește să crească mai mulți copii. De nicăieri ingrata compătimire. Viața unei mame săbăoance se desfășoară uniform și pe deplin sub semnul unei calme împliniri.

MARIA

Ne-am căsătorit tineri. Ca să ne luăm, tatăl meu a umblat pe la București și nu o zi, două... Legea spunea că un bărbat nu se poate căsători mai tînăr de 20 de ani iar o fată mai mică de 18. Eu aveam 18, el nu și iată au și trecut 35 de ani. Am născut 12 copii, nouă trăiesc și de la ei, de fapt numai de la patru dintre ei, am șapte nepoței pînă acum. N-am știut cum se scurge viața pînă într-o zi cînd am simțit că obosesc și că după fiecare lucru pe care-l făceam trebuia să mă așez pe pat ; așa am descoperit că îmi place muzica : cînd m-așezam dădeam drumul la aparatul de pe policioară și acum ascult cu plăcere orice fel de muzică, populară, ușoară, fanfară, ce-o fi... Am observat că de pe la noi din Săbăoani oamenii nu prea cer muzică, deși le place. Cer cei de la Traian, de la Tămășeni, Doljești, Mircești, Gherăești, Birgăuani, și de la Piatra cer, din Săbăoani nu ! După fiecare lucru pe care-l fac vin să m-așez și dau drumul la radio. Se zice că de boala asta nu mă scapă nimeni și m-am convins că așa stau lucrurile : cu tot regimul și cu toate medicamentele pe care le-am luat, nu mergea... La unii mai mică de moarte, știu. Sînt de muncă. Pînă acum n-am simțit nevoia să mă odihnesc și nu m-am odihnit mai mult de două ore pe noapte de cînd mă știu. Mereu am avut cel puțin un copil în cărucior, doi-trei mai mici pe-alături și unul în mine. Pe cei mari îi lăsam acasă, ca să învețe, dar nu învățau tot timpul și o dată și-au găsit de joacă chibriturile, le-au desfăcut, le-au aprins și de pe cîmp am văzut vîlvătăile de la casa noastră ridicîndu-se drept în sus, ca un semn, și nici nu știu cum am ajuns acolo la timp. La timp să-i salvez pe copii, fiindcă a trebuit să ne mutăm într-o altă casă. Apoi în concediile lui ne-am ridicat altă casă și de-atunci în fiecare an mai avem ceva de adăugat la ea. Tineretul de ce crește, de aceea se civilizează și îi trebuie mai mult. Au plecat pe rînd copiii, la școli, la muncă, în fiecare an cîte unul, ca să se întoarcă trebuie să aibă unde și munca n-a fost mai ușoară și nici mai puțină fără ei. Apă tot trebuie să car, lemne tot trebuie să sparg, și tot la patru mă scol ca să pot sfîrși la miezul nopții. Pe-al cincilea copil îl căsătoresc acum și cu toate că munca diferă o nuntă nu e mai ușoară ca o naștere. Îmi mai rămîn patru, patru nunți, și firește după asta numărul nepoților nu va mai rămîne la șapte. Aș dori să am atîta sănătate ca să-i văd mari pe toți...

Nu, n-am știut ce-i o oră de odihnă, o oră pentru mine, 35 de ani am muncit fiindcă așa am apucat, cu toate că munca de-acum nu se potrivește în nici un fel cu munca de acum 35 de ani. Pămîntul trebuia muncit, pămîntul nu vrea să dea ceva dacă nu-l stropești cu sudoare și nu lași în el ceva din viața ta, tinerețe și tot ce ai mai bun, pe frig și pe ploaie, pe arșiță și pe secetă deopotrivă, muncești și de fiecare dată, în fiecare an o iei de la început. Am scăpat de grija pămîntului și pensie nu-mi trebuie, doar puțină sănătate, aș fi putut pleca la tratament, prin C.A.P. se dau acum bilete, dar n-am avut inimă să las copiii și casa, și pe el sîmbăta și duminica cînd vine acasă, fără cineva care să-l îngrijească ; banii fără muncă n-au rost pentru noi, tot la fel cum munca își pierde tîlcul ei ascuns cînd nu e pentru copii. Iată, s-a scurs o viață și în diminețile ca și în nopțile ei am îngrămădit de toate, le-am rînduit cum am crezut că-i mai potrivit, uneori mai bine, nu totdeauna cum ar fi trebuit poate, nu m-am gîndit niciodată la mine, am trăit pentru ei și, dacă uneori îmi spun „n-aș mai vrea de la viață decît să mai fiu măcar o clipă fata de școală, să aflu cum vedeam atunci viața și ce-mi închipuiam eu că va fi", știu totuși că acest lucru nu se poate și că viața nu putea fi altfel decît a fost, mi-a dat de toate și ce mi-a luat era dreptul ei să-mi ia, mi-a luat sănătatea și mi-a dat pentru urît radioul ăsta cu muzică cerută și de cei din Bîrgăuani și de cei din Piatra, numai din Săbăoani nu, nu cer mai mult decît mi se poate da și nu dau mai mult decît mi se poate lua : viața unei femei care nici prea deșteaptă n-a fost, nici prea frumoasă, dar care a făcut nouă copii pe care i-a crescut și i-a făcut mari, mai deștepți decît ea și mai frumoși, și pentru asta a muncit cît a putut, a suferit mai mult decît a crezut ea că poate suferi, a îndurat cît poate îndura un om și rînd pe rînd fata de 18 ani, mama tînără care am fost cînd era el militar, femeia cu burta la gură și cu doi țînci în căruță muncind pămîntul, mama alergînd să-și salveze copiii care dăduseră foc casei, soția numărînd simbetele și duminicile care au mai rămas pînă să-i vină bărbatul acasă, toate au dispărut, au rămas fiecare într-un colț al inimii mele, și în locul lor a rămas femeia asta sleită de puteri, fiindcă le-am dat-o copiilor mei și din puterea mea au crescut ei și vor mai crește mulți alții...

MARIA DOI

E sîmbătă după-amiază. În bucătăriile din curți fierb oale cu apă și mîncare. Se întorc bărbații acasă. Copiii așteaptă în dreptul porților. Nu se întorc toți bărbații din Săbăoani. Mulți abia și-au terminat concediile și nu se vor întoarce decît de sărbătorile de iarnă. În curți robotesc bunicile. Femeile tinere sînt pe cîmp. Au fost strînși cartofii, porumbul, legumele au fost și ele ferite de frigul de afară. A mai rămas sfecla-de-zahăr și pe tarlaua de lîngă șoseaua națională ce duce la Suceava grupuri de femei grăbesc lucrul zorite de apropierea serii. Maria Ciobanu nu e pe cîmp. A ieșit din cofetăria unde și spală podelele, și mătură, și zugrăvește, și vinde, ca să cumpere ceva pentru copii. Pînă să se hotărască ce să le cumpere mai întîi a plîns. Lacrimile au podidit-o la început fără să vrea ; asculta o emisiune la radio, cînd muzica s-a întrerupt și un glas de copil a început să rostească limpede și grav jurămîntul pionierilor. Mîine cel mai mare dintre copiii ei va fi făcut pionier la Iași ; astfel a organizat învățătoarea lucrurile : solemnitatea intrării în rîndul pionierilor să nu fie uitată niciodată. Programul e mult mai bogat, dar învățătoarea nu vrea să-l divulge. A plîns de bucurie. Și a mai plîns de tristețe. Pentru Maria Ciobanu, tristețea e felul în care-și exprimă ea bucuria. În afară de bucurie și de tristețe, un alt sentiment pe care-l numește se numește încredere. Încrederea l-a venit [illegible] cînd a crezut că a pierdut-o. O pierdu-se cînd și-a dat seama că tatălui copiilor ei aflat pe șantierele din Făgăraș nu-i mai pasă nici de ea, nici de copii. De necaz s-a înscris la școală, la fără frecvență. Acum ea e elevă în ultima clasă de liceu, în timp ce băiatul cel mai mare este în clasa a doua. Curînd se va muta în locuință proprie. Frații ei urmează să se însoare și nu mai pot locui cu toții la părinți. Zice : „Pentru mine viața a început cînd mi-am dat seama că nu mai am nimic de pierdut." La anul își va da bacalaureatul și va încerca la o facultate. De măritat nu se va mai mărita însă niciodată. „Dacă tatăl copiilor n-a putut să-i iubească, cum o să-i îndrăgească altul străin ?" Odată cu locuința nouă, pe care și-a cumpărat-o, încep desigur grijile. Copiii nu vor mai putea fi supravegheați de părinți, ea nu se va mai putea retrage ca să învețe cum o făcea pînă acum. Știe însă că o femeie este mai mult decît un bărbat. Un bărbat singur nu poate crește doi copii. Ea va putea. Va putea să-i crească pe ei și va reuși și să învețe. Gîndul că viața de-acum înainte nu mai depinde decît de munca ei o umple de hotărîre și îi redă forțe pe care nu și le bănuia. „O, spune, nu mai sînt tînără, poate și de aceea am plîns puțin azi, dar dacă ați fi mamă ați putea înțelege ce simțămînt ciudat este acela cînd primul dintre copiii tăi a ajuns atît de mare datorită ție încît să fie primit în rîndul pionierilor, cînd dacă stai și te gîndești parcă n-a trecut chiar atît de mult timp de cînd tu însăți erai pionier și aveai o mamă pe care acum o regăsești în tine, femeia matură de-acum, deopotrivă cu copilul care-ai fost. Nu există nici o forță din lume care să poată cîntări acest simțămînt și să-l explice bărbaților. Nu-mi mai e frică de nimeni. Nici boala nu-mi va putea răpune voința de a-i crește și de a-i vedea mari."

*

Desigur, cînd Angela și Lucica și Francisc și Alois vor fi devenit ei înșiși mame și tați, alta va fi realitatea citadină și industrială a țării. Comuna Săbăoani va fi devenit de mult ea însăși oraș. Ei înșiși vor fi o altă realitate. Două realități care nu se exclud, ci se presupun tot la fel cum munca bărbaților de pe șantierele noii realități nu poate fi despărțită de munca nevestelor de-acasă, deopotrivă de utilă, deopotrivă de eroică.

NICOLAE CRISTACHE ■

Artist, nu cabotin

O tulburătoare emisiune de muzică populară. Sînt cucerit de o voce neobișnuită, o voce întraripată, o voce solară. Cine să fie ? Nu am mai auzit oare cîndva un asemenea glas, insinuant depănînd șoapte venite din fund de veac ? Vocea de astăzi îmi apare însă mai sigură pe ea, mai hotărîtă, mai formată, mai limpede decît cea cu care o asemuiesc.

Altoite pe o străveche melodie de o mare frumusețe, meșteșugite vorbe de dragoste vin spre noi pe calea undelor. În simplitatea ce atinge perfecțiunea, înseși imaginile poetice se contopesc într-o nostalgică melopee ce ți-ai dori-o fără de sfîrșit.

Cîntecele, adevărate mărgăritare de indiscutabilă valoare folclorică, prezentate în graiul muzical și în dialectul lingvistic specific aparțin uneia dintre cele mai înzestrate regiuni deși folclorul ei a fost, pînă de curînd, prea puțin popularizat, vitregit. Este vorba de ținutul Izvernei, interesant prin străvechile creații ce mai supraviețuiesc — nu se știe pentru cîtă vreme încă — păstrînd puritatea nealterată a caracteristicilor stilistice locale.

Este ceea ce m-a tulburat ascultînd-o pe ANGELICA STOICAN în emisiunea radiofonică ce prezenta ultimele ei înregistrări.

Cu cîțiva ani în urmă, apariția Angelicăi Stoican la festivalul „Maria Tănase" a însemnat totodată revelație și consacrare. Am scris, în paginile acestei reviste, la timpul cuvenit, despre repertoriul, vocea și interpretarea plină de sensibilitate a artistei amatoare păstrînd convingerea că ea este una dintre cele mai reprezentative personalități artistice întîlnite de-a lungul depărtatelor mele peregrinări folclorice. Am scris despre Angelica Stoican cum am mai scris despre mulți alți cîntăreți de muzică populară. În destul de multe cazuri am avut tristul prilej să constat că speranțele debutului răsunător nu se realizau. Prea adeseori frumoasele flori ale primăverii nu au dat rodul făgăduit. Trecînd în categoria „profesioniștilor" multe din aceste tinere talente nu au urmat drumul ascendent, ba uneori chiar dimpotrivă.

Tocmai din această pricină prezența Angelicăi Stoican, zilele trecute, pe calea undelor, mi-a confirmat încă o dată că argumentele — scuză aparținînd unora dintre cîntăreții care și-au cîștigat o invidiabilă poziție — sînt numai în parte valabile. Noile înregistrări ale Angelicăi Stoican [illegible] cîntărețului înnăscut artistul trebuie să muncească necontenit pentru a se întrece pe el însuși. **Doar cel care dînd dovadă de curaj, de voință, reușește să-și impună repertoriul, chiar dacă acest lucru este legat de anumite renunțări și sacrificii, își merită numele de artist.** Angelica **nu a deformat moștenirea preluată prin artificii ieftine.** Dimpotrivă, ea s-a străduit doar, cu darurile ei naturale, să dea cîntecului **o interpretare contemporană,** corespunzătoare timpurilor de azi, o interpretare încărcată de sobru dramatism, temperat de bunul-simț caracteristic creației poporului nostru. Ea nu imită nici pe unul, nici pe altul, nu se transformă în penibil epigon, de pildă, al Mariei Tănase. **Nu se lasă furată de moda efemeră,** de gustul adeseori șovăielnic al marelui public, ci **se străduiește mereu să-și dezvolte propria personalitate.** Astfel a reușit să pătrundă însăși **esența cîntecului popular** de pe meleagurile de origine, a cărui frumusețe a intuit-o încă din fragedă copilărie și pe care astăzi, la maturitate, **îl înfățișează întinerit și înfrumusețat** prin fermecătoarea ei dăruire.

Am putut asculta noile înregistrări ale Angelicăi Stoican datorită priceperii celor de la Radio, ei merită deci întreagă laudă pentru această merituoasă inițiativă.

Aceste **străvechi cîntece, redevenite noi** prin gîngășia și viața pe care le-a dăruit-o interpreta, sînt o nouă și netăgăduită dovadă a rolului însemnat ce îi revine artistului. **El educă gustul celor cărora li se adresează, deschide publicului larg căile frumosului.**

Repet, sub nici un motiv nu își merită numele de artist cel care — în goana unor prea ieftine și trecătoare succese — își trădează această nobilă misiune, transformîndu-se din cădere în decădere într-un simplu cabotin.

HARI BRAUNER ■

Autori de cărți sau scriitori?

Acuma, cînd sistemul publicării debutanților pe bază de concurs a eșuat în modul cel mai vădit pentru toată lumea, problema aceasta merită să fie luată din nou în considerație, chiar profitîndu-se de experiența pe care respectivele „concursuri" au adus-o. Ne vom referi anume la una singură — din puzderia de implicații care ar merita o discutare chibzuită. Ne limităm doar la constatarea că publicînd pe baza unui control (voit) mai strict operele scriitorilor aflați la primul lor volum, sistemul acesta n-a omologat, nici promovat talentele reale, dar, ceea ce e sigur a operat o periculoasă discriminare între debutanți și... **ceilalți.** Aceștia din urmă n-ar trebui supuși unui control tot atît de sever? Și, cum controlul nu poate fi exercitat decît prin confruntarea cu publicul și cu critica, de ce să se considere că el ar înceta sau slăbi în cazul scriitorilor consacrați de cîte o carte, și care acum se pot legăna în iluzia că au dobîndit odată cu ea și un fel de patentă la funcționare privilegiată?

Pentru că trebuie spus: există inși care au publicat una, două, ba chiar nouă cărți, fără a fi încă scriitori. Există inși care au publicat nouă cărți, dintre care numai una aparține în mod cert literaturii. Sau alt caz: există inși care au început prin a scrie o carte bună sau numai promițătoare și apoi n-au mai făcut decît să înnegrească inutil hîrtia. Toți aceștia nu pot fi decît încîntați de ideea maximei severități pentru debutanți (adică nu pentru ei) și conferirea unui statut aparte „consacraților".

Cărțile trebuie să iasă la lumină, dar omologarea autorilor lor ca scriitori nu se poate face decît în timp și printr-un consens cît mai larg al opiniei critice. De aceea, debutul, oricît ar fi de emoționant pentru unii, nu trebuie să fie decît o etapă semnificativă. Critica nu poate fi doar o barieră în calea începătorilor dincolo de care să înceapă un fel de paradis imprecis și leșios. Omologarea calității de scriitor trebuie să fie un act continuu, al unei conștiințe critice vigilente. Pentru aceasta e necesară o revizuire a atitudinii critice și aplicarea unui principiu care i-a condus pe toți marii practicanți ai disciplinei: indulgență, bunăvoință, încurajare la adresa începătorilor și severitate din ce în ce mai accentuată, pe măsura afirmării, față de scriitorii consacrați.

ALEXANDRU GEORGE ■

Dezbateri

Literatură și istorie

Caracteristic epocii noastre e sentimentul istoriei. Aceasta presupune firește un mai mare interes față de trecut, dar și receptivitate la evenimentul politic în general. De fapt, descoperim de fiecare dată un trecut care vorbește mai mult despre prezent. Vrem să spunem că istoria nu mai este o alegere, ci ține de existența noastră vitală. A apărut și o întreagă producție memorialistică. N-am zis literatură, deoarece intenția artistică lipsește cu totul (ceea ce nici nu e de condamnat). S-a afirmat că întîmplările (mai bine zis, crimele) secolului XX întrec orice imaginație, încît literatura se vede concurată chiar pe terenul ficțiunii. Altfel se va scrie de acum și romanul istoric. El trebuie să lupte mai întîi cu propria lui tradiție. Dealtfel, e și firesc să ne întrebăm: literatura de inspirație istorică (includem și dramaturgia) este literatură despre trecut? Răspunsul nu e deloc simplu. Fiindcă, dincolo de materia istorică, noi căutăm întotdeauna altceva: o idee, un sens. Depinde și de maniera în care concepem istoria: mai mult ca rezultat, ca desăvîrșire sau dimpotrivă ca mișcare, ca un proces viu. Apoi se scrie foarte multă istorie în lumea contemporană. Artistul va merge, desigur, la sursă, nu va prelua interpretări, ci fapte. Înainte se avansase de la istoria regilor la istoria oamenilor. Acum de la istoria scrisă la cea reală. Un exemplu ne oferă Marin Preda, în interviul acordat lui M. Ungheanu în **Luceafărul**. Romancierul celui de-al doilea război mondial nu se mulțumește cu nici o explicație generală, canonică. Ceea ce înțelegem din **Delirul**, dincolo de mecanica faptelor, nu vom găsi poate scris în nici un tratat de istorie. Dar cîte romane sau piese de teatru își asumă un astfel de risc?

Continuînd răspunsul la întrebarea pusă mai înainte: de regulă, prezentul învinge trecutul, dar între cele două momente nu există opoziție absolută, cum credeau romanticii.

Genul este de tot minor și proliferează cu ușurință. Am semnalat mai demult cîteva mostre. Fenomenul mai persistă însă. **Plecarea Vlășinilor**, romanul Ioanei Postelnicu, e singura excepție mai notabilă. La polul opus, procedeul demitizării a dat o capodoperă (**Săptămîna patimilor** de Paul Anghel) și cam atît. Dar nu vrem să întreținem obsesia unei false opoziții și nici să impunem niște „modele". Demitizarea nu e în sine mai curajoasă decît idealizarea trecutului, deși impresia curentă poate fi alta.

Se discută mai nou, cu insistență, despre conflict în literatură. Un lucru ni se pare limpede (mai ales în literatura istorică): cu cît conflictul e mai puțin previzibil, cu atît pare mai autentic și mai de efect artistic. Altfel, se cade foarte ușor în convenție, în generalitate. Este posibil ca uneori conflictul să fie totuna cu cel social, de clasă. Dar și atunci are loc fie o schematizare a tipului uman, fie o supradimensionare, în gen epopeic, a subiectului. Nu ne lipsesc astfel de opere, unele de indiscutabilă ținută. Vedem însă resurecția de proporții a romanului istoric mai puțin sub specia povestirii și a proiectiei mitice (ne gîndim la Sadoveanu) și mai mult sub specia dezbaterii politice, infuzînd textului o ideație de actualitate. Se înțelege, romanul istoric — în formula aceasta — e de fapt roman politic.

Ne interesează într-un roman istoric (îndeosebi cînd e vorba de trecutul apropiat) modul de expunere a faptelor, altfel zis — perspectiva. Raportarea la o tează, la o logică exterioară nu e neapărat un criteriu de adevăr. Corect ar fi să explicăm întotdeauna faptele prin ele însele. Acesta și este, într-adevăr, un principiu al istoriografiei moderne. În roman contează foarte mult relația dintre timpul obiectiv și timpul artistic. Să exemplificăm. În **Delirul**, faptele decurg normal, unele din altele, într-un raport strict de temporalitate. Acțiunea se oprește prin 1941. Nici o clipă nu se face vreo trimitere la ce va fi mai încolo. Propriu-zis nu se știe ce se va întîmpla în 1944, nici după 1944. Romancierul nu divulgă nimic (din ceea ce cunoaște doar el) personajelor sale. Nu înseamnă că nu le judecă, ba uneori e chiar aspru cu ele, dar nu le scoate din timpul lor, din „adevărul" lor (deși acest adevăr va deveni mai apoi eroare). Dar așa au stat atunci lucrurile; eroilor cărții nici prin cap nu le trece ce o să-i aștepte în curînd. Eugen Barbu, în **Incognito**, vine cu alt mod de expunere. Firul strict cronologic e deseori întrerupt. În cutare capitol este prezentat procesul din 1946 împotriva lui Antonescu și a miniștrilor săi. În alt capitol se face aluzie la documentele de partid din 1967. Nu spunem că vreunul din procedee ar fi superior celuilalt. Le-am pus față în față numai pentru a arăta concret cum se poate realiza perspectiva în romanul istoric, punînd în valoare totodată interferența cu ideologicul și eticul.

CORNEL MORARU ■

Cronica literară

O falie în timp

A apărut, la **Editura Eminescu**, o antologie a prozei științifico-fantastice românești (pe scurt, **S.F.**), intitulată **O falie în timp**. Autorul culegerii este, bineînțeles, Ion Hobana. Fără o lungă introducere, fără aparat critic, cartea se adresează celor care nu cunosc domeniul **S.F.**, în speranța de a-i cîștiga, dacă nu pe refractari, măcar pe cei care au rămas indiferenți pînă astăzi. Într-adevăr, atitudinea față de literatura **S.F.** este încă foarte contradictorie. Dacă îi scoatem din discuție pe cusurgii și pe snobi, la limita de jos, **S.F.**-ul este considerat o formă ideală a literaturii de consum, care ține seama de conștiința cititorilor. La cealaltă extremă sînt **fanii**, pentru care **S.F.**-ul nu este un gen literar nou, ci o formă nouă de literatură, care se dezvoltă paralel cu literatura tradițională, făcîndu-i concurență. Indiferent de aceste convingeri, literatura **S.F.** a devenit în ultimii ani obiect de studiu, și sînt țări în care ea a reușit să pătrundă nu numai în universități, dar și în școli, sub forma unor liste de teme sau a unor culegeri de texte comentate. Nu există nici o îndoială că, într-o bună zi, lucrul acesta se va întîmpla și la noi. Există astăzi antologii, istorii literare sau chiar enciclopedii ale literaturii **S.F.**, opera unor animatori entuziaști, dintre care cei mai cunoscuți sînt, desigur, Pierre Versins, Jacques Sadoul sau Harlan Ellison. Rolul acestora îl joacă, la noi, Ion Hobana. Licențiat în litere, cu o teză despre literatura **S.F.**, el are naivitatea și entuziasmul unui veritabil **fan** și, ceea ce este mai important, acea tenacitate a picăturii de apă, care macină încet, dar sigur, o temelie de piatră considerată de toți inflexibilă.

Două probleme merită a fi discutate, pe scurt, în legătură cu această antologie. Prima privește noțiunea de **vîrstă de aur**, despre care vorbește Ion Hobana în prefața cărții sale. În sens figurat, prin vîrstă de aur se înțelege o epocă (o perioadă) de înflorire din viața culturală sau spirituală a unui popor, în cazul nostru, a unui gen literar. În înțelesul acesta, pentru francezi, vîrsta de aur este perioada Jules Verne, pentru americani, cea E. A. Poe, pentru englezi, perioada H.G. Wells. Toți aceștia sînt considerați precursori ai **S.F.**-ului modern, care începe, pentru cei mai mulți, cu Hogo Gernsback (primul scriitor care a folosit noțiunea de **science-fiction**, în 1929) și cu revista acestuia, **Amazing Stories**, din 1926. Pentru **S.F.**-ul de după război, perioada Gernsback poate fi considerată, și ea, o epocă de aur. În **Vîrsta de aur a anticipației românești** (1969), Ion Hobana înțelege să denumească astfel totalitatea încercărilor făcute la noi, pînă la sfîrșitul celui de al doilea război mondial. Epoca ar fi inaugurată de Demetriu G. Ionnescu (Take Ionescu), printr-o încercare juvenilă din 1875, și s-ar încheia cu **Nopți la Serampore**, de Mircea Eliade. Nu este prea mult? De fapt, în toată această lungă perioadă nu există nici o preocupare sistematică pentru **S.F.**, nici o revistă specializată, nici un semn că ar fi vorba de o conștiință a unei literaturi deosebite, ca să nu mai vorbim de o înflorire, fie ea și în sens figurat. Autorii acestei perioade (în antologie, Al. Macedonski, V. Eftimiu, T. Arghezi, Felix Aderca, Victor Papilian, Oscar Lemnaru) sînt scriitori care practică empiric și accidental **S.F.**-ul, fără să facă nici o distincție între utopia sau pamfletul în stil Swift, între fantasticul lui E.A. Poe sau Villiers de l'Isle-Adam și **S.F.** Există precursori, există încercări, dar o vîrstă de aur a **S.F.**-ului românesc nu există, și sentimentul sau conștiința acestei literaturi apare la noi abia după cel de al doilea război mondial.

A doua chestiune de discutat ține de valoarea literaturii **S.F.** pe care o avem. Antologia lui Ion Hobana conține o anticipație cu accente de utopie (Al. Macedonski), o foarte bună schiță în jurul ideii anulării gravitației (V. Eftimiu), două povestiri pe tema hipnozei (Mihu Dragomir) sau a experiențelor de resuscitare (V. Papilian), o nuvelă cu mutanți (Vladimir Colin), alta cu un robot (Eduard Jurist), mai multe călătorii în timp (Ion Hobana, Victor Kernbach, Mircea Opriță), o povestire pe tema lumilor paralele (Cecilia Dudu), alta, foarte subtilă, despre extratereștri (Georgina Viorica Rogoz). Dar oricît de ingenioase ar fi toate aceste texte, concluzia este că nu avem încă un Marin Preda sau un Eugen Barbu al literaturii **S.F.**, nu avem un Karel Čapec, ca cehii, sau un Stanislaw Lem, ca polonezii. Ion Hobana este un excelent animator, el poate scrie foarte competente studii teoretice, poate determina editurile să înființeze colecții speciale și Uniunea scriitorilor să acorde premii, dar un singur lucru nu poate face — un mare autor de literatură **S.F.** Avem un animator, ne lipsește un mare scriitor de literatură **S.F.**

FLORIN MANOLESCU ■

Faptele și vorbele

Amatori și „amatori"

Amator — ne spune **Dicționarul explicativ al limbii române** — înseamnă „persoana căreia îi place ceva, care are predilecție sau pasiune pentru ceva". Cuvîntul vine din francezul „amateur" și mai vechiul latin „amator", adică iubitor. Aflăm în continuare încă un lucru important: amatorul „se ocupă cu o meserie, cu o artă, cu o disciplină fără a o exercita ca profesionist".

Neîndoios că a scrie, a cînta, a picta, a sculpta, a dansa sau a juca teatru în orele libere dovedește dragoste pentru respectivele activități, o atracție izvorîtă din natura ființei umane. Nimeni nu te obligă, interesul material e eliminat, devoțiunea pură și nevoia manifestării talentelor, pe care revoluția le-a eliberat din rîndurile maselor muncitoare, însuflețesc singure mișcarea artistică de amatori. Foarte adesea literatura, muzica, pictura, sculptura, coregrafia și chiar scena au mult de cîștigat din asemenea contribuții spontane, fără patalamale. După cum artele presupun, în exercițiul lor, un „învățat" și „dezvățul" le este nu o dată salutar. Creația veritabilă reclamă o frăgezime reciștigată a glasului și privirii, o stîngăcie, mișcătoare prin autenticitate, o prospețime care să mături rutina adunată, ticurile și cabotinismul. Să ne amintim ce revoluție a produs în cîmpul gustului celui mai rafinat ingenuitatea cuceritoare a genialului vameș Rousseau.

În plus, artistul amator, ieșit din rîndurile oamenilor care exercită tot felul de profesiuni productive, vine fatal printre găzduitii Parnasului, cu preocupările arzătoare ale celor supuși încercărilor grele ale vieții comune. Mulți autori celebri americani (Mark Twain, Jack London, Henry Miller, John Steinbeck, Caldwell și-au început așa cariera, îndeletnicindu-se cu scrisul printre picături, cît le lăsa timp liber diversele lor ocupații de pilot, tipograf, marinar, comisionar, muncitor agricol, laborant ș.a.m.d.).

E utilă însă, cred, o precizare esențială: există amatori și amatori. Neprofesionismul (rezumat pentru unii la faptul că producătorul de artă nu trăiește din aceasta) poate să implice, totuși, o foarte accentuată interesare. Se numără cu ghiotura și inși care practică așa zicînd amatorismul, fără a fi împinși de o chemare interioară, curentă. Pe unii îi mînă o vulgară poftă de popularitate. Omul ține să-și vadă, cu orice preț, numele în gazetă sau să-i admire familia și vecinii mutra la televizor. E gata să facă orice ca să atingă o asemenea țintă, de ordinul ambiției exhibitive (gustul banilor, vine apoi și el curînd, nici o grijă!) În faza orgolioasă, vedetistă, însă, „amatorul" se mulțumește să inunde redacțiile cu torente de versuri, să compună romane interminabile și să le expedieze prin poștă editurilor, să fabrice nenumărate piese oferindu-le teatrelor, ca să ne menținem la literatură. Aduce cumva, măcar un suflu de viață nou? Dimpotrivă, cultivă fără o umbră de jenă toate șabloanele, rețetele și poncifurile, maimuțărind orice miroase el că are maxime șanse să se „publice".

Controlați prin reviste cîte semnături de poeți cu adevărat înzestrați însoțesc în ultima vreme dumping-ul versurilor lozincarde, care compromit nobilul titlu al liricii patriotice. Nu veți găsi aproape nici un nume cunoscut. În schimb o armată de veleitari învîrtesc zeloși la flașnetă.

Aceștia nu sînt „amatori" în înțelesul propriu al cuvîntului, ci în cel peiorativ (curios, sensul echivalent cu „diletant" lipsește din dicționarul explicativ), adică sînt iubitori de o reputație facilă și ieftină. În locul autenticității de simțire ei mimează aprinderile sufletești grave și profunde: nu găsesc vorba țîșnită din inimă, ci multiplică la infinit cîteva clișee răsuflate, autopastișîndu-se reciproc, cu o cuminte aplicație.

Cunosc cenaclurile literare. Mă ocup în fiecare duminică de unul studențesc, unde am avut satisfacția să văd răsărind pînă acum nu puține talente reale. Anul trecut, la o ședință, ne-a făcut surpriza să apară și un băiat, scund, blond, muncitor strungar într-o fabrică, și să stîrnească o admirație unanimă, nesimulată, prin patosul și vigoarea versurilor citite.

Dar în cenaclurile bucureștene am întîlnit și destui „amatori" gîrbovi, care sînt simpli veleitari îmbătrîniți, vechi și neobosiți solicitanți refuzați pe la porțile periferice ale literaturii. Și-au găsit micul lor „fief", unde s-au instalat solid și pontifică, ajungînd cu timpul „maeștri". Scot publicații necitite de nimeni și-și publică pozele pe cîte o pagină întreagă, care deschide caietul oferindu-ne chipul distinsului jurist și literat x într-o reculegere meditativă. (Nu inventez nimic!)

Asemenea eterni tachinatori fără succes ai muzelor adună de decenii invidii negre împotriva scriitorilor „profesioniști" și pîndesc să le ia locul, fiind prompt disponibili la toate conformismele, ca să-și realizeze visul. Amatorii autentici merită o atenție, încurajare și ajutorare frațernă mult mai susținute decît pînă acum. „Amatorii" de a publica neapărat trebuie însă descurajați, iarăși, cu o sporită stăruință, fiindcă au impresia că le-a sosit, în sfîrșit, vremea.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULU

Un moment frumos — întîlnirea cu Gil Dobrică

Trăiască România, cîntă absolut emoționant studentul italian Evandro Rossetti.

Valeriu Penișoară este de fiecare dată sincer cu el însuși și cu publicul

CRONICĂ - 200

Sîmbătă, 23 octombrie 1976, deci la trei ani și mai bine de la înființarea sa, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar, condus de poetul Adrian Păunescu, a susținut la Cluj-Napoca manifestarea cu numărul 200. Au fost prezenți mai mult de 9 000 oameni și, ceea ce este cu adevărat remarcabil, imensa lor majoritate erau tineri, muncitori, studenți, elevi. Cu totul și cu totul în treacăt amintim că Sala Sporturilor din Cluj-Napoca, locul desfășurării întîmplării literar-artistice cu numărul 200, are socotită capacitate maximă cam jumătate din totalul celor care au venit să ne vadă în seara zilei de 23 octombrie, seară dusă pînă aproape de zorii unei alte zile — cea cunoscută și rămasă în calendare sub un nume comun : 24 octombrie.

Cum sînt unul dintre aceia care au participat și la ședința cu numărul 1, aceea din Casa de cultură a sectorului 1, de pe strada Slătineanu nr. 24 din București, și unul care datorez enorm acestui cenaclu (faptul că acest cenaclu se identifică într-un anume sens cu numele lui Adrian Păunescu mă scutește de alte mărturisiri), fie-mi permis să relev marea emoție de care am fost stăpînit atît în timpul spectacolului, cît și după. Spre deosebire de ședința inaugurală, am văzut aici, la Cluj-Napoca, de aproape 150 de ori mai mulți oameni decît la ședința cu numărul 1, oameni cu identități diferite, este adevărat, dar credincioși artei tinere, angajată și responsabilă. În acești trei ani, scurși de regulă între un spectacol și altul, s-au întîmplat multe lucruri dar cel mai impresionant mi se pare acela că mai mulți dintre noi s-au maturizat cu trei ani în slujba acestui cenaclu. Cine are la îndemînă o colecție a revistei „Flacăra" din anul 1973 poate vedea de pildă pe Doru Stănculescu cel de atunci și-l poate compara cu cel de acum.

CRONICĂ - 200

Momentul emoționant al spectacolului cu numărul 200 l-a constituit acela cînd într-o sală drapată de „Trăiască România / Trăiască tricolorul / Trăiască Alma Venus / Măria Sa Poporul", Adrian Păunescu a dat citire scrisorii de recunoștință și făgăduință a cenaclului către secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. O scrisoare emoționantă vorbind despre caracterul angajat al acestui cenaclu, despre faptul că el este o concretizare și o consecință a politicii culturale a partidului, un rezultat necesar al dorinței tinerilor de a contribui și pe calea artei la afirmarea nobilelor principii ale politicii interne și externe a poporului român. Existența acestui cenaclu dovedește marile resurse ale unei arte ce se revendică direct din Programul partidului, o artă produsă de tineri și destinată tinerilor. Făcînd, într-un fel firesc, din aceste cronici un fel de dări de seamă de la fața locului, n-am vorbit pe larg de fiecare dată despre întreaga dăruire a membrilor acestui cenaclu, despre ceea ce reprezintă ei în aceste zile. Oare de ce nu scriem, ca să dăm un singur exemplu, de **compozitorii** Mircea Vintilă, Doru Stănculescu, Valeriu Sterian, Sorin Minghiat, Marcela Saftiuc și — după cum este și normal — de Tudor Gheorghe. Lista este desigur mai lungă dar de ce n-am fi nedrepți și acum ?

Într-o sală deci în care expresia „plină ochi" înseamnă de astă dată mult prea puțin, la orele 18 punct Adrian Păunescu a rostit următoarele : „Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar vă salută în orașul dumneavoastră care este în bună parte și al nostru. Faptul că ne aflăm aici, în fața întîmplării literar-artistice numărul 200, se explică prin aceea că, după opinia noastră, alcătuiți publicul nostru cel mai reprezentativ. În fața dumneavoastră, sau mai bine-zis, alături de dumneavoastră am reușit de fiecare dată să nu desfășurăm spectacole formale, ci vii, reprezentative. Mulțumim Comitetului județean Cluj al P.C.R., primului său secretar, tovarășul Ștefan Mocuța, pentru excelentele condiții ce le avem, pentru această nouă dovadă de deschidere spre spirit". Apoi, au fost prezentați membrii cenaclului și trebuie să mărturisim că împovărați de aplauze au fost Mircea Vintilă, Tudor Gheorghe, Marcela Saftiuc și Adrian Ivanițchi. Dar în cazul ultimilor doi, o spunem fără maliție, a funcționat și ceea ce în cenaclul nostru este cunoscut sub numele de „eternitate locală". La vocile care se plîngeau că nu se vede bine întrucît lumea este „cîtă frunză și iarbă", conducătorul cenaclului și-a exprimat regretul că nu putem merge pe stadionul din localitate să realizăm acolo o întîmplare literar-artistică de divizia A.

Nici măcar acum nu au lipsit deficiențele de organizare de care — de această dată — redacția noastră se face vinovată. Astfel, lăsat să se descurce singur, cu îmbarcarea în Rapidul 25 (acela care ne-a dus la Cluj-Napoca) a nu mai puțin de șapte colete, sunetistul Constantin Țană a reușit să uite în Gara de Nord, în preajma mesageriei, microfoanele. La ora aceasta nu știm dacă le-a găsit încă. Cert este că întîmplarea literar-artistică (și ce potrivit sună expresia de astă dată) a început cu doar două microfoane. Eugen Cristea și-a luat din nou șapca de alpinist și în fața unei săli binevoitoare a executat pantomimele **În tren** și **Tehnocrație.** A reușit, ca și de alte dăți, să fie excelent, dovedind că nu întîmplător a absolvit în acest an I.A.T.C. -ul ca șef de promoție. După aceasta, din cauza numărului imens de spectatori, din cauza imposibilității de a încăpea cu toții în sala amenajată pentru

Eugen Cristea este convins că la capătul

mai puțini spectatori, s-a dat o pau pentru reamenajare și reașezare, luc care dealtfel nu a contribuit cu nim la găsirea microfoanelor de care avea atîta nevoie. La fără zece, învingînd ceste dificultăți, Florian Pittiș și-a d fășurat un superb recital actorice meritînd din plin cuvintele lui Adri Păunescu : „Un mare actor care găs te în poezia de azi poezia adevăra în muzica de azi muzica adevărată, mai găsește, grație unei munci dem de toată admirația, calea spre pub Un om mereu iscoditor". Recitalul Florian Pittiș a cuprins : **Scrisoa III** (variantă de interpretare), **Co don** (Radu Stanca), **Slavă comunism lui** (Bertolt Brecht), o tabletă de Ra Cosașu, un monolog din **Elisabeta** Paul Foster, un cîntec din **A douăsp zecea noapte** de W. Shakespeare co pus de Dan Andrei Aldea și, împreu cu Adrian Păunescu, a recitat **Inscr ție pe piatra de hotar** de Geo Du trescu, **Deocamdată nu** de Adrian P nescu. Tot Florian Pittiș, al cărui re tal a fost absolut impresionant — cu această ocazie îmi exprim regre că de prea multe ori în cronici m- referit la el mai convențional — a f alături și de Mircea Vintilă în superb sale cîntece **Constantin și Veronica Lordul John.** A urmat momentul menit la începutul cronicii, cînd s în picioare — cu un entuziasm ext ordinar a ascultat și a aplaudat prin aceasta exprimîndu-și deplinul cord la cele cuprinse în scrisoarea ad sată secretarului general al parti lui, președintele Republicii Social România, tovarășul Nicolae Ceause

Revenit în cenaclu, Mircea Bodo și-a interpretat bucățile cunoscute prezentat în premieră melodia **T mele** pe versuri de Mihu Dragomir.

„Este unul din cei mai demni rep zentanți ai muzicii rythm et blue soul. A cîntat cu foarte multe form și din păcate compozitorii noștri reușesc deocamdată să compună m dii care să se potrivească la excep

Un cînăr în care ne punem mari speranțe : studentul brașovean Victor Socaciu.

Doi cîntăreți autentici de muzică folk : Adrian Ivanițchi și Horațiu Paraschivescu.

Aplauze pentru scriitorul Vasile Rebreanu care a contribuit la buna desfășurare a întîmplării literar-artistice de la Cluj-Napoca.

REVOLUȚIONAR LA CLUJ-NAPOCA

ii îl așteaptă munca.

nala și neobișnuita sa voce". Așa a fost prezentat sălii — la propunerea lui Adrian Păunescu — și prezentarea este exactă, Gil Dobrică, de către Florian Pittiș. Succesul său la public a fost unul neobișnuit, căci vocea sa caldă, de expert, a fost însoțită și de un lucru mai puțin obișnuit : Gil Dobrică dansează și cîntă în același timp. Atmosfera ce domnea în sală în timp ce el își susținea recitalul **(Country Roads Take Me Home, Here We Go Again, Sitting On The Dock of the Bay** — varianta românească aparținîndu-i — **Never Ending Love for You** — melodii ale compozitorilor Ray Charles și Ottis Redding) a semănat cu aceea din ziua cînd Brazilia a cîștigat campionatul mondial de fotbal. S-a apreciat pe bună dreptate că în Sala Sporturilor de la Cluj-Napoca Gil Dobrică a debutat parcă din nou, și noi, cei care am fost alături de el, am regretat atît că nu are de fiecare dată un mediu corespunzător, cît și că nu are buletin de București. Trebuie să spunem că prin conținutul lor, prin nonșalanța interpretării, bucățile audiate se încadrează fără nici o problemă în ceea ce mai de mult timp revista noastră numește muzică tînără. Făcînd concretă deschiderea cenaclului nostru spre valorile muzicale umaniste ale tuturor spiritualităților, au fost cîntate și **Vado via** (interpret Evandro Rossetti), **Blowing in the wind** (în limbile engleză și română) și **Dona, dona** (de asemenea, în limbile engleză și română). A fost alături de noi, străbătînd peste o mie de kilometri, între un spectacol și o repetiție, marele actor Florin Zamfirescu care a recitat impresionant poemul **Balada puiului de vulpe** al poetului sovietic Evgheni Evtușenko. Recitalul grupului compus din Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranstzky n-a avut ca lucru nou o mare reușită cu așa ceva ne-au obișnuit), ci piesa **Joc** pe versuri de Kanyadi Sandor. Nu putem să omitem succesul deosebit pe care dealtfel îl face de atîta timp Valeriu Penișoară. El a prezentat ca piesă nouă **Ora strepezită,** ale cărui versuri aparțin poetului Adrian Păunescu. Recitalul lui Tudor Gheorghe a fost unul foarte bun și a cuprins : **Mină, surugiu, Foaie verde dediței, Săraca inima me, Mîndra din Ieud, Acolo este țara mea, Ursul românesc** și, alături de autor, Adrian Păunescu, impresionantul **Repetabila povară.** Cîntecul **Acolo este țara mea** a fost reluat de întreaga sală care din inițiativa inimii s-a ridicat în picioare. Recitalul său, rotund, de o aleasă ținută artistică, s-a încheiat cu cîntecul **Rîuri** pe versuri de Adrian Păunescu.

CRONICĂ - 200

Fidel și de astă dată adevărului, voi spune că ajunși în acest punct, după cinci ore de spectacol, sala a dat semne de oboseală, astfel că recitalul lui Doru Stănculescu și Sorin Minghiat **(Ai, hai. Baladă de copilărie, Ioan Vodă, Șambala, Acvarium)** nu a găsit o rezonanță deplină. Așa se face că, deși astfel anunțat, s-a ivit nevoia să se renunțe la **Șambala** și **Acvarium** (piesa cu care urma să debuteze în cenaclu ca autor Sorin Minghiat) și din același motiv Doru Stănculescu a refuzat să-și interpreteze excepționalul cîntec **Fără petale.** Cum printr-un miracol, sala și-a revenit, autorul acestei cronici a primit și executat misiunea de a-l recupera pe Doru Stănculescu, plecat în oraș departe de cei care nu-l înțeleseseră pe deplin. Mi-a declarat că fiind vorba de a 200-a întîmplare literar-artistică este gata de orice sacrificiu, a revenit, și în fața altei săli, alta parcă, a interpretat cu adevărat magistral **Fără petale.** Au cîntat excelent alături de el Sorin Minghiat, Mircea Vintilă și Erika Jozsa. Două poeme de Marin Sorescu și poemul vizionar **La poarta grădinilor** al lui Dumitru Popescu, a recitat Mihail Stan. Pînă la miezul nopții, Adrian Ivanițchi, revenit în cenaclu ca urmare a bunei sale comportări, nicidecum a indulgenței noastre, a fost talentat, serios și exact în **Amiaza** (versuri Aurel Șorobetea) și **Balada gureșei Coquette** (versuri de Horia Bădescu). Concetățeanul celor 9 000 din sală, Gheorghe Mureșan, a interpretat **Căruța poștei** și ne-a făcut să ne gîndim din nou că nu de fiecare dată instrumentul din mîna sa poate fi numit cu inima ușoară acordeon. La miezul nopții, Ion Zubașcu, care a devenit o certitudine a generației sale și a poeziei tinere, a dat-o pe cîntat interpretînd colindul **Florile dalbe, strigături din Maramureș** și cîntecul popular **Omul pădurii.** Alături de el, Adrian Păunescu, care dealtfel i-a supravegheat începuturile poetice, a spus către sală, asta avînd în vedere receptivitatea ei : „După cele ce s-au întîmplat cu Doru Stănculescu, iată-ne acum puși să trăim parcă inversul unui coșmar — este o dimineață minunată aici la Cluj-Napoca". Dealtfel, el a fost ajutat în susținerea acestui adevăr de localnicii Marta Nagy și Alexandru Bica, ei interpretînd **De juventute** pe versuri de Horia Bădescu. Există în acest cîntec o frază nemaipomenit de potrivită cu timpul care ne-a întîmpinat la Cluj-Napoca, și cu atmosfera din cenaclu : „E-o toamnă nebun de frumoasă la Cluj". A cîntat din nou în cenaclu Horațiu Paraschivescu și bucata **Orfeu** a fost bine primită de public. De dragul adevărului trebuie să spunem că el l-a acompaniat bine și pe Gil Dobrică. Acesta din urmă dealtfel, în urma numeroaselor bilete primite, a revenit după miezul nopții cu bucata **Timpul plînsului.** Recitaluri cu adevărat excelente, în care noi vedem și dovada concretă a atașamentului acestor tineri față de Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar, au susținut Marcela Saftiuc, Victor Socaciu, Valeriu Sterian și Evandro Rossetti. Nu cu puțină nostalgie ne-am gîndit că în urmă cu trei ani, atunci cînd cenaclul nostru era la începuturi, Valeriu era Vali și nu singur, ci împreună cu Carmen. Mircea Vintilă și-a amintit și el cu emoție că pentru prima dată a cîntat **Pămîntul deocamdată** împreună cu sala aici, la Cluj-Napoca, și în semn de prețuire a cîntat pentru prima dată în public noua sa melodie **Dor de singurătate** pe versuri de Adrian Păunescu. Ca de obicei, recitalul său a fost unul cuprinzător și în condițiile unei săli supraaglomerate, Adrian Păunescu l-a împărțit pe cei prezenți în trei, atunci cînd s-a cîntat **Mielul.** Mircea Vintilă împreună cu Adrian Păunescu au creat un scurt dar emoționant moment. Au fost auzite cîntecul **Bade Ioane** și poezia **Copiii de țărani.**

CRONICĂ - 200

Cînd mai erau douăzeci de minute pînă la ora trei, atît noi cît și lumea eram obosiți, i-a revenit unui alt mare actor rolul deloc ușor de a încheia apoteotic spectacolul-triumf de 9 ore de la Cluj-Napoca. Este vorba de Radu Gheorghe care a făcut din prezența sa pe scenă o adevărată sărbătoare. Neobișnuitul său simț al umorului, tehnica mișcării dusă pînă acolo unde cuvîntul perfecțiune nu apare ca fiind exagerat, simțul sălii, finețea și autenticitatea fiecărui gest fac din tînărul actor o mare valoare a fiecărei scene. Noi, **Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar,** ne mîndrim **doar** cu faptul că am intuit marile sale posibilități și i-am acordat loc și spațiu de desfășurare.

Un spectacol-triumf, o adevărată sărbătoare a muzicii și poeziei tinere, libere și responsabile. Una din marile noastre nopți. Un angajament pentru Cîntarea României, patria tuturor elanurilor, trudelor și viselor noastre. O noapte nebun de frumoasă la Cluj !

EUGEN SECELEANU ■
Fotografii de ION PREDOȘANU ■

La spectacolul cu numărul 200 marele Tudor Gheorghe a răspuns „Prezent"

O prezență marcantă în muzica romanească folk : Valeriu Sterian

Un talent viguros ca însuși pămîntul Maramureșului : Ion Zubașcu

Profesionalism serios, cultură muzicală prc fundă, grupul de expresie maghiară compus din : Erika Jozsa. Karol Horvath și Alexandru Dobranstzky.

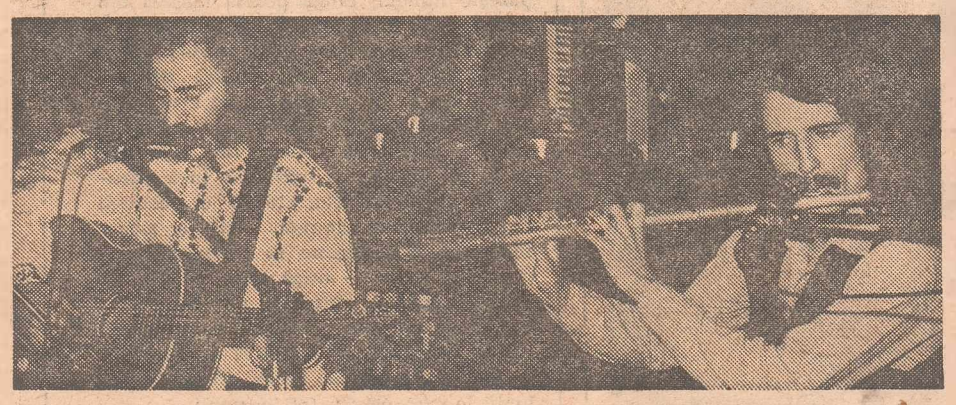

Li se poate spune și așa : **compozitorii** Doru Stănculescu și Sorin Minghiat.

Un oraș pentru o cabană, un adăpost pentru restul lumii

Să vezi locuitorii unui oraș trezindu-se dimineața, pregătindu-se cu mic cu mare de o ascensiune în munți, să parcurgi împreună cu ei primii kilometri pe străzile reci și apoi prin păduri, ca într-un exod, ca într-o bejenie, e un spectacol mai rar. De data aceasta însă părăsirea orașului nu s-a făcut în taină, nu s-a făcut în decor de camuflaj, nu s-a făcut cu tristețe, cu disperare, ci într-o deplină consonanță, printr-o înțelegere prestabilită, cu oră aproape exactă de start, pe apartamente, pe familii, lăsînd la vatră doar pe cei bătrîni, pe vîrstnici, sau pe cei mici, sub zece ani. De data aceasta plecarea, și mai apoi drumul propriu-zis străbătut, a fost prilej de veselă petrecere și de performanță alpină, o ambiție a locuitorilor orașului, o ambiție care i-a mobilizat în așa fel încît aproape 15 mii de oameni au început să urce muntele pe la orele 4—5 dimineața și să înainteze în șir indian pe poteci abrupte și întortocheate spre cota 2 135. Cîmpulungenii se opreau cîteva minute la poalele munților, luau în primire saci de plastic de cîte trei kilograme, plini de ciment sau de nisip și într-un efort splendid, unul după altul, încordîndu-se și îmbărbătîndu-se, urcau preț de patru-cinci ore pînă la baza lacului Iezeru, acolo, la răscruce de vînturi, în decorul acela sălbatic de piatră și apă limpede în care cerul încearcă evadarea. Răsturnau sacii de ciment și de nisip în grămezi care erau preluate apoi de zidari, dădeau o mînă de ajutor la fundație, pregăteau varul și începeau coborîșul. Care era sensul acestei acțiuni colective în stare să mobilizeze un oraș pe meterezele munților din vecinătate, într-un superb asalt al înălțimilor, pe un traseu stabilit dinainte de marcaje exacte și expresive ? Construcția unei cabane turistice pînă la care nu se poate ajunge cu mijloacele de circulație derivate din descoperirea roții, a mașinii cu abur sau a motorului cu explozie internă. Construcția cabanei turistice de la Iezeru, unde în 1939 cîțiva inimoși clădiseră un refugiu acum devastat de intemperii, spart în țăndări de vînt, refugiu devenit impracticabil. E inutil să vorbim despre importanța unui asemenea adăpost alpin în împrejurările unei schimbări brutale meteorologice, pe vreme de furtună, de ploaie, de ninsoare ; e inutil să mai facem aici pledoarie pentru cabane de munte în care oameni obosiți de drum găsesc un pat, un dejun frugal și un acoperiș sub cer. Cîmpulungenii, vecini cu muntele, alpiniști și schiori, îndrăgostiți de înălțimi, de aer curat, cu echipe de Salvamont premiate la concursurile naționale și, mai ales, cu oameni inimoși, de inițiativă, au găsit în activiștii Comitetului municipal de partid, în frunte cu primul lor secretar, tovarășul Ion Ploscaru, organizatorul acțiunii de construire a cabanei de la Iezeru, un om sensibil și de rezonanță. Strînși într-un comitet de acțiune de 13 oameni, consultîndu-se cu specialiști, apelînd la inițiativa întreprinderilor din oraș pentru soluții tehnice și materiale, chemînd la o amplă mișcare voluntară, cei 13 au găsit soluții eficiente de stimulare a spiritului cetățenesc, a ambiției de a construi, în afara preocupărilor profesionale și de familie, un edificiu durabil, la 2 135 de metri înălțime, deschis tuturor acelora care caută un adăpost ziua sau noaptea. Așa s-a născut soluția-cheie, soluția-simbol a acțiunii de la Cîmpulung, județul Argeș, de a transporta materialele de construcție a cabanei prin muncă generoasă, prin muncă voluntară, fără convocator semnat dinainte, cu participarea tuturor cetățenilor orașului. Unii dintre ei s-au urcat în munte, au ridicat corturi și au stabilit acolo o tabără de lucru permanentă. Erau muncitori aflați în concediu și elevi în vacanță. Conduși de maiștri, de tehnicieni și de profesori. Alegeau pietriș din lac și-l ridicau la nivelul planșeului construcției pentru a fi folosit la pereții cabanei, cerneau nisip pentru mortar, săpau gropi cu var, transportau și montau scheletul de fier și cofrajele, zideau de dimineața pînă seara arși de soare, șfichiuiți de ploaie, bătuți de vînt. Printre primii care au trasat drumul pînă la Iezeru a fost doctorul Victor Popa, medic neuropsihiatru, șeful centrului Salvamont din Cîmpulung, bărbat tonic, jovial, care a participat la nenumărate ascensiuni de urgență în munți, care a participat nemijlocit la salvarea unor oameni aflați în pericol pe viscol, pe timp de avalanșe sau, pur și simplu, din cauza unor banale accidente de mers. Medicul Victor Popa, discipol al marilor corifei ai medicinei ardelene Hațeganu și Goia, îndrăgostit de munte și de drumeție, recomandă ca medicament tuturor pacienților care-l frecventează cu diagnostic de nevroză astenică : „o ascensiune în munți !“ În acest sens, cabana pe care au construit-o cîmpulungenii la lacul Iezeru este un adevărat sanatoriu ! Alt entuziast animator al ideii, stabilit pentru un timp în tabăra de lucru de la cota 2 135, a fost profesorul de biologie și directorul Liceului „Dinicu Golescu“, Ion Solomon, împreună cu elevii săi, astăzi deja studenți în diferite centre universitare din țară : „Iliescu la Chimie industrială, în București, Preda la Politehnică, în Brașov, Vicoveanu la Politehnică, în București, Băjan la Institutul de construcții din București, Scheancu la Politehnica din Timișoara etc.“. Profesorul nu le mai reține prenumele, dar și-i amintește lucrînd cu voluptate și cu ambiție toată ziua, iscînd focuri de tabără noaptea, cîntînd la chitară, recitînd versuri și vorbind despre cîte în lună și-n stele.

Au fost consemnați și cîțiva „eroi“ ai construcției, bărbați care nu numai că au cărat în spate saci cu ciment sau nisip, fierărie, mobilier, uși, obloane, rame, paturi de campanie, lemn pentru cofraje, coșuri metalice, sobe cu burlane, cauciuc, saltele, dar au mobilizat oamenii, au condus echipele de „alpiniști ad-hoc“ și au lucrat efectiv la construcție lăsîndu-și amprentele în pereții cabanei așezate la intretăierea tuturor drumurilor alpine ce trec prin această zonă a Carpaților. Numele lor sînt : Gheorghe Stoica, secretarul Comitetului de partid al Uzinei mecanice, Vasile Vîlceanu, tehnician la Uzina mecanică, Ion Bărboi, tehnician la Consiliul popular, Stelian Libardi, de la Întreprinderea minieră etc.

De fapt, acolo, sus, la cota 2 135, a fost ținut timp de 6 săptămîni, cît a durat construcția, un registru unde și-au trecut numele toți locuitorii orașului, precum și turiști aflați întîmplător în zonă, care și-au adus benevol contribuția la edificiu. Zi de vîrf era, evident, ziua de duminică. Oamenii urcau pînă la cabană, transportau materialele necesare, lucrau și se întorceau spre seară obosiți dar mulțumiți de drumeție și „ozonați“ pentru restul săptămînii.

În final, cabana poate găzdui 90 de turiști.

Acum, acolo a nins. Vin oameni, se adăpostesc pentru o noapte, două și pleacă mai departe. Cabana stă acolo la încrucișare de vînturi, ca un han. Nu o păzește nimeni. Lîngă poarta masivă din fier se află în perete, la vedere, o cheie pentru drumeții care simt nevoia să se odihnească, să se adăpostească de viscol. Cabana a devenit punct de reper și loc de întîlnire pentru aceia ce colindă munții cu treburi sau fără treburi, loc de popas păstrînd încă răsuflarea caldă a celor 15 000 de oameni din Cîmpulung, alpiniști, calfe și zidari sau, cum li se spune în limbajul munților, „șerpași“ — după șirul indian în formă șerpuită desenat pe munte în timpul expedițiilor. 15 000 de oameni s-au ridicat duminică de duminică la cota 2 135 ca să construiască acolo, pe acoperișul lumii, o casă pentru toți oamenii.

A. DOHOTARU ■

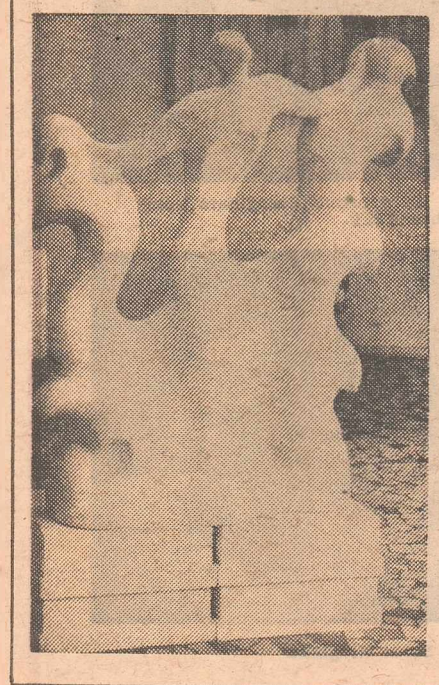

A treia elegie precară

I

Oricum, din cîte-s cu putință
Vom înțelege prea puțin,
Îndepărtați într-o privință
Întru pămînt și-ntru ființă
De anii care ne mai țin.

Cineva trece nevăzut,
Microbul, Dumnezeul mare,
Acel născut iar nu făcut
Și înțeles de la-nceput
Ca un răspuns fără chemare

Ori ca un strigăt în pustiu
Neauzit încă de nime,
Ca un nechez de bidiviu
Pe care n-am putut să-l țiu,
Sălbatic, prins într-o desime...

II

O, rătăciri, pustietăți,
Iubiri tîrzii, fără măsură,
Și amintiri din alte dăți
Cînd așteptam lîngă acăți
Cu tot ce sufletul îndură !

Nu mă-ntreba nici cum a fost,
Nici ceasurile cum trecură –
Să spunem nu mai are rost
De-a tuturora și de-a nost'
Din cîte sufletul îndură !

Poate va fi într-un ajun,
Zăpezi ne țină de căldură
Cînd voi mai căuta să spun
În tinguire de nebun
De cîte sufletul îndură !

III

Ne ducem gîndul fiecare
Sortiți aceluiași tărîm,
Cu teamă și înfrigurare,
Streini de-acele clipe rare,
Deși ne tragem de la Rîm ;

O trecere și-o-vălmășire
De neamuri care-au răsărît
Mai chiuie sub coviltire
Din evul lor de umilire
Împărătescul nostru mit –

Și eu sînt norul dus de vînt
Cît în văzduhuri nu mă mintui,
La cei rămași lîngă pămînt,
Cărora nu știu ce le sînt
Ori ce le-am fost, glorificîndu-i...

Sînt fiul vostru, le mai spun,
Neînviatul din morminte –
Fiți voi pămîntul meu mai bun
Să știu și cui să mă supun
Cît voi mai fi de-aci-nainte !

IV

Oricum, din cîte-s cu putință
Vom înțelege prea puțin,
Îndepărtați într-o privință
Întru iubire și credință
De anii care ne mai țin.

Mă tem că între noi va fi
Nu peste mult o amintire,
Mă tem că nu vom mai stîrni
Stîngheri și gravi, ca doi copii,
Acele ceasuri de neștire ;

Mă tem, dacă vom ocoli
Odată-acele locuri stranii,
În anotimpuri prea tîrzii,
Că nici nu ne-om mai aminti
De cînd citeam din Epifanii –

În ocolișul unui nor,
Cum stam pe spate în livadă
Și din înaltul schimbător
Vedeam cum vin din lumea lor
Balauri, și se pierd grămadă...

Sub creanga mărului a nins,
Albinele se-ntorc și pleacă,
Și-n floarea care te-a învins
Tot în iubire pari aprins
Și vrei să mai rămîi oleacă...

V

Dar veacul celora trecuți
Prin locul umbrei și cenușii,
Înfiorați, pustii, tăcuți
Mai căuta necunoscuți
Să-i înfrățească-n veci cu dușii –

Într-un tărîm galițian
Unde și soarele-ntîrzie
Parcă păzit de-un gardian,
Ne pomenirăm într-un an
Sub cearcăn de melancolie ;

Dac-ar fi fost un dumnezeu
Al omeniei, cum se-aude,
N-am fi văzut acel muzeu,
Cutremurați, și tu și eu
Și urmăriți de legi talmude,

Unde-s grămezile de păr
De ochelari și de proteze,
De spaimă și de adevăr
Cu viermele crescut în măr
La prînzuri, cine și amieze !

Era un timp în grămădiri
De oase și de-ncălțăminte,
Cu blestemul întregei Firi
Și ura strînsă din iubiri
În groapa lui de oseminte.

Nu pasul tău te poartă-acum
Ci pașii lor, necunoscuții ! –
Spuneai, te mai aud și-acum,
La locul urmelor de fum
Și-al urmelor de execuții !

VI

Oricum, din cîte-s cu putință
Vom înțelege prea puțin
Îndepărtați într-o privință
Întru pămînt și-ntru ființă
De anii care ne mai țin –

Atunci ne-am întîlnit părinții
În boală și singurătate,
Supuși numai făgăduinții
Și vorbei, dreptei și fierbinții,
Și gîndului de libertate,

Legați de-acele locuri sfinte
Și rătăciți în lumea mare
Cu tot ce-avură mai-nainte
Din înșelări și jurăminte
La cei streini de-ndurerare –

Tot ai pămîntului și-ai vremii,
Sub norii adunați pe rană
Ne întorceam din Academii
La cei pe care mai rechemi-i
Dinspre Cîmpia Transilvană !

Prin munți ninși văile deschise,
Pe unde-odată mai trecum
Către Ithaca pare-mi-se
Pe urma fratelui Ulise,
Căci nu s-ar fi putut altcum !

ION HOREA ■

Scrisoare de pe malul mării

Valurile verzi și crude ale mării umplu zarea.
Oare voi ști vreodată să scriu ceva asemenea lor?
Se văd vapoare argintii cum se duc înspre țări pe care nu le-am văzut
Niciodată.
Mă gîndeam la cei care m-au negat.
Veșnica mea fragilitate fizică și marele meu talent de a privi lucrurile
Cu ochi de poetă m-au îndepărtat de cei care ar fi putut să mă iubească.
Și chiar dorința mea de-a fi liberă și felul cum îmi smulgeam libertatea
Din mîinile familiei cu un preț scump și unic.
Sensualitatea mea, ce mi-a fost dăruită ca răsplată a bolii și a morții
Ce mă pîndește pe după fiecare colț de zid
Și luciditatea mea care mi-a dat puterea să cresc în întuneric
Și singurătate au fost ele văzute, prinse laolaltă-ntr-un mănunchi,
Sau, așa cum simt că s-a întîmplat, chiar ele s-au întors împotriva mea.
Anii au trecut, sînt acum în floarea vîrstei și, lăsînd la o parte
Cenușa care s-a strîns, scrumul străveziu,
Rod al vieții mele,
Iată, sensualitatea mă doboară ca un apus răscolitor
Iar în ochiul meu larg deschis, ca o peșteră,
Intră brutal, valul crud al mării
Și vapoarele de argint ce se duc înspre țări
Pe care nu le-am văzut
Niciodată.

ANGELA MARINESCU ■

Aşii volanului clandestin, băieţi de 2000 pe zi

„Pastramă" ? „Coroiu" ? „Cuţitarul" ? „Terente" ? „Rică Fante de Obor" ? „Mafoame" — vă spun ceva numele astea ? Fugiţi, domnilor, de-acilea : ce, astea-s nume ? ! Io-te colea, proaspete, actuale, invulnerabile : VOICU PICIORUŞ ! MOLDOVEANU ! TITI CIOACĂ ! DOCTORU ! Păi ce, te joci cu ăştia ? Este că numele lor nu spune mai nimic ? Este ! Este însă că sînt indivizi de — cităţi cu atenţie — 2 000 (două mii) de lei ! zilnic, adică circa 60 000 de lei pe lună ?

...Mă aflu în biroul maiorului Mihai Gheorghe, de la postul de miliţie T.F. al Gării de Nord. Un registru masiv închide între scoarţele lui groase sute şi sute de nume de borfaşi, bişniţari, peşti, prostituate — mă rog, întreg tacimul ce mai există din păcate într-o astfel de instituţie aglomerată cum e poarta Capitalei. O bună parte dintre aceştia o reprezintă „ştiucile", în traducere liberă însemnînd persoana posesoare de autoturism, dar şi alţii — precum cei patru pomeniţi mai sus, personalităţi demne de o neagră legendă contemporană — adevăraţi profesionişti ai volanului clandestin, aşi ai transporturilor ilicite şi speculei dezlănţuite.

De la maiorul Mihai Gheorghe aflu amănunte interesante despre aceştia (printre altele adresa lor exactă şi numele cel adevărat) şi iată cum treptat se conturează galeria a patru personaje într-un fel uimitoare :

Voicu Picioruş este pensionar pe caz de boală, ceea ce nu-l împiedică să conducă o „Dacie 1300", proprietate personală, care dacă ar putea vorbi — ea, Dacia asta — ar spune multe ; noi spunem, **deocamdată,** mai puţine : împreună cu **Doctoru,** Voicu Picioruş încasează zilnic circa 2 000 lei ; aşadar, ambii sînt capabili să plătească **chiar şi zilnic** amenda maximă prevăzută prin lege , 600 lei, şi tot le rămîne într-o lună o „leafă" consistentă.

Titi Cioacă : în jur de 45 ani, este „organizatorul" pieţei taxiurilor ilegale, şi vai de cel care încearcă să i se strecoare în zonă fără a primi binecuvîntarea maestrului ; acum e taximetrist la I.T.B. (? ! — n.a.). Amenda de 1 000 lei Titi a încasat-o pentru... barbut. Dealtfel, barbutul practicat la scară mare pe treptele staţiei de parcare a furgonetelor de pe Dinicu Golescu, din stînga Gării de Nord, este motivul unor nenumărate amenzi încasate de amicii noştri.

Moldoveanu. Ăsta e mai „domn" ... către buzunarul său — pe un „Renault 16". Tipul se respectă : a plătit o amendă (clasica amednă de 600 lei), în nici două ceasuri. E un parolist ! E un rasat ! L-a dus pe unul tocmai pînă în Piatra Neamţ, pentru un fleac, acolo : 4 500 **(patru mii cinci sute !)** lei !... Ăsta, unul, lucrase o vreme în R.F.G. şi venise de-acolo cu niscaiva „souveniruri" care, de , se pare că n-ar fi făcut o prea bună impresie pe calea ferată, de pildă... !

Împreună cu un echipaj al miliţiei gării, ieşim în „piaţa barbutului". În nici două minute, încearcă să mă racoleze un binevoitor, un tînăr drăguţ, cu mustăţă subţire şi care se iscă, se iveşte, se naşte aşa pe lîngă mine încît mă şi sperii : „doriţi o maşină, domnu' ?" — îmi şuieră discret, şi mi se pare că are un dinte de aur. Pentru o clipă doresc, apoi, nu, deoarece exact atunci are loc o scenă imprevizibilă : taxiul (real, de data asta) cu nr. 9-B-2032, condus de şoferul Marin Dobre, abia scăpat de un nebun cu basculantă ce era să dea peste el, întoarce şi dă să parcheze reglementar la locul de staţionare al taximetrelor din faţa ieşirii din gară de aici, dinspre Dinicu Golescu. În faţa lui, blocînd locul liber, se înfige o „Dacie 1300" (nr. 10-B-851). Şoferul taximetrului semnalizează reglementar cu farurile pentru ca acela din faţă să-i lase liber, să plece adică de pe locul unde oprise absolut nereglementar. Ei bine, ca şi cum Dobre ar fi fost cel vinovat, posesorul Daciei coboară, începe să strige la taximetrist, să-l apostrofeze, să-l ameninţe cu „tu ştii, bă, cine sînt eu ? !", gata-gata să-l ia şi la bătaie pe bietul om firav.

Mare e grădina ta, Doamne !... Pe a cui moşie s-o fi crezut a fi stimabilul din 10-B-851 ? !

Acum, cînd închei aceste rînduri, mă gîndesc la un posibil roman de **suspence** : ce-ar fi să-i chem la redacţie pe „eroii" de mai sus ? Nu de alta, dar nişte oameni de 60 000 lei lunar — şi care, nu ştiu cum se face, scapă sistematic de rigorile legii, folosind diferite tertipuri — merită a fi veritabili eroi literari, nu ? Spuneam mai-sus că le cunoaştem numele şi adresa. Hai, de pildă, să-l invit la început pe unul dintre dînşii, la nimereală. De pildă : tovarăşe **Iustin Roman,** domiciliat în Bucureşti, strada Cornescu nr. 37, sectorul 1 — zis „DOCTORU" — nu doreşti să ne faci o vizită ? Aşa, pentru început ; dacă persoana dumitale nu ne pare a fi destul de atrăgătoare din punct de vedere artistic, trecem la următorii. Şi nu în ordine alfabetică...

HORIA PĂTRAŞCU ■

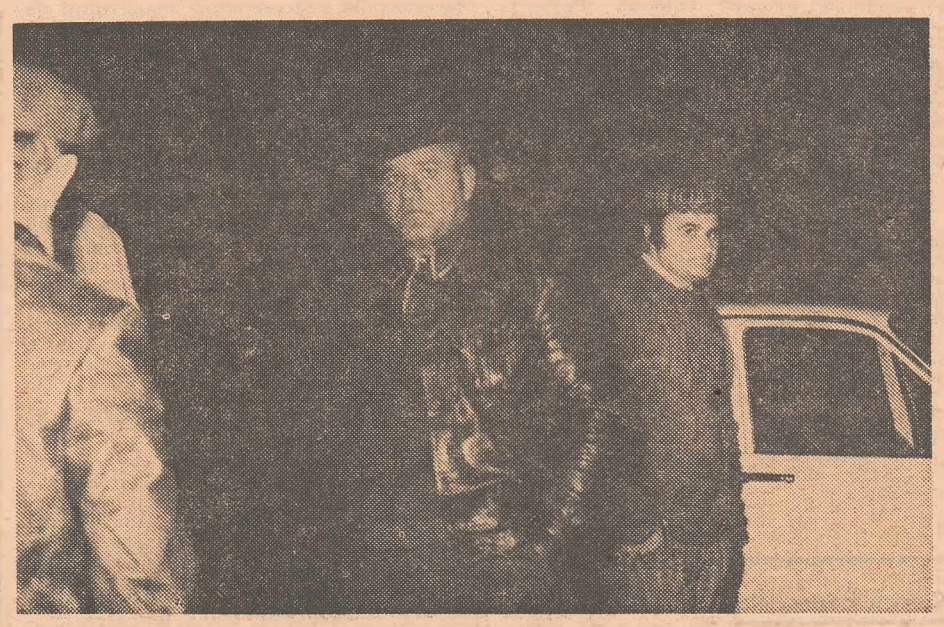

La întîlnirea de a doua zi, pentru arvunitul falşilor taximetrişti, graţie curajului fotoreporterului nostru Em. Tânjală, au fost surprinşi în timpul tratativelor, următorii : Argentin Baciu (6-B-8404), Ştefan Dicu (8-B-6053). Lipseşte din fotografie Emil Oprişan (1-B-7077), plecat pare-se în cursă. Regretăm că nu l-am putut aştepta pe „starostele" falşilor taximetrişti.

Falşi taximetrişti pentru o falsă nuntă la Periş

Vineri, 21 octombrie, cam pe la orele 20, în Piaţa Universităţii, mai exact spus în spatele statuii lui Gheorghe Lazăr, parcă zgribulită şi ea de frigul neaşteptat al acestui mijloc de toamnă cu alură de ianuarie. În staţia de taxiuri din faţa restaurantului Terasa Colonadelor, nici un taxiu. În staţia de autobuze şi troleibuze, înghesuială mare. În jurul rondourilor şi-n faţa tăbliilor indicînd tot felul de rezervări în ceea ce priveşte parcarea, zeci şi zeci de maşini, ca nişte oi rebegite de frig. În jurul lor, discutînd despre cine ştie ce, şoferii, mai bine zis proprietarii. Văzuţi doar aşa, în trecere, par oameni de treabă, oameni care aşteaptă pe cineva, poate chiar pe soţiile intrate la parfumeria Romarta. Unul dintre ei, însă, proprietarul maşinii 2—B—1063, un cetăţean înalt, cu un pardesiu cenuşiu şi cu o pălărie la fel, aceeaşi culoare avînd-o şi maşina, aruncă nevinovata întrebare către [illegible] şi un copil : „Doriţi o maşină, doamnă ?" Peste numai cîteva clipe, un Fiat albastru, cu portbagaj instalat pe capotă, avînd şi numărul 3-B-2391, repetă eleganta întrebare. Mă apropii de un grup de trei şoferi-proprietari, memorez numărul unei Dacii roşii, 1—B—7077, şi-l întreb pe şofer dacă e liber **Da,** îmi răspunde, **dar ce doriţi ?** Eu, zic, doresc, mai multe maşini. (Era cît pe-aci să spun că am nevoie de cît mai multe maşini care s-au transformat în false taxiuri, iar proprietarii în falşi taximetrişti. Aruncasem nada cam fără să vreau). **Cum, adică, mai multe maşini ? !** Pentru o nuntă, răspund. **Cînd ?** Simbătă după-amiază. **Unde ?** La Periş, răspund, alegînd la întîmplare, un nume de comună de pe lîngă Bucureşti. **Cîţi kilometri sînt pînă acolo ?** Nu ştiu să răspund, dar sînt salvat de unul dintre ei care, cunoscîndu-şi patria, lansează cifra o sută, o sută şi ceva de kilometri. **350 de lei,** vine răspunsul în cauză. Mie, prind eu curaj, mi s-a spus să dau chiar şi mai mult. **Păi cum să nu,** intervine unul înalt, cu un kent între buze, **dacă pui trei lei la kilometru, ca ăştia de la taxiuri, plus aşteptarea, plus efortul maşinii, că se-ncarcă maşina la maximum, nu, că doar e nuntă, ţe ridici uşor la 500 şi tot nu e puţin. Şi cîte maşini vă trebuie ?** Patru, sau cinci, sau chiar şase, nu ştiu exact, mi s-a spus să angajez cel puţin şase, dar ştiu eu cîte trebuie cu exactitate ? ! **De unde vă luăm şi la ce oră ?** Păi, zic, din Drumul Taberei, cam pe la cinci-şase după amiază, simbătă, cum v-am spus. **Domnule,** zice proprietarul Daciei roşii, **s-a aranjat, vă găsesc eu băieţii, la sumă ne-nţelegem, mai ales dacă-i nuntă, poate că se lasă cu ceva ţuică, vin şi friptură la pachet, că e simbătă şi poate că avem şi noi invitaţi acasă. Cînd daţi arvuna ?** Acum nu am bani la mine, dar vin mîine cu băiatul. Ne fixăm o întîlnire, ne dăm un telefon, că doar nu-l lumea aşa de mare. **Domnule,** zice proprietarul, **noi mîine dimineaţa sîntem la slujbă, că sîntem oamenii muncii, nu sîntem derbedei.** (Ceilalţi rîd şi-şi dau coate). **Ne întîlnim,** continuă proprietarul, **tot aici, unde scrie „Rezervat Romarta".** Domnule, îi zic, încercînd totuşi să-i iau urma, eu poate că nu mai am timp să vin. N-ar fi bine să-i pot spune nuntaşului totul, unde staţi, ce telefon aveţi acasă sau la serviciu ? **Nu domnule. Să vină el aici, cam pe la ora cinci după amiază. Noi sîntem aici, aici oricînd, sîntem negustori cunoscuţi, taximetrişti de lux.** Dar, îndrăznesc eu, cum să vă cunoască ? **Spune-ne cum arată, că-l dibuim noi şi dintr-o mie. Ba nu. Mai bine să vină la mine,** intervine un altul, **că am o maşină mai deosebită, cu liniile alea galbene parcă sînt de la raliu.** Bine, domnilor, mîine la ora cinci, dar, adaug, am un frate care are maşină. Dacă aveţi cumva o asociaţie, o cooperativă de asta, cum să-i spun, poate vine şi el. **N-avem, domnule, dar la nevoie, pe sub mînă, o facem, numai să aducă şi cartea de muncă.** Fără, nu se poate.

VICTOR NIŢĂ ■

Ştiucile din Gara de Nord au devenit rechini

În ciuda faptului că pentru întîia dată ceasul meu arată aceeaşi oră ca şi ceasul Gării de Nord, n-am noroc în prima seară de pîndă.

A doua seară mă aflu exact în zona unde se adună şoferii „taxiurilor" particulare". De la distanţă veghează la întîmplările vieţii mele maiorul Staicu Florea şi locotenentul Udrea Mihai. Eu sînt îmbrăcat în hainele meseriei mele iar ei sînt îmbrăcaţi în civil. N-avem radioemiţătoare la noi dar avem multă încredere în justeţea acţiunii noastre. Cei 10—15 şoferi cărora le dau tîrcoale nu discută despre meciuri sau despre vreme. Pur şi simplu nu discută. Aşteaptă cu atenţia încordată să apară vreun client. Pornesc spre staţia de taxiuri unde zăresc vreo 2 maşini aparţinînd I.T.B.-ului. Cineva mi se aşează în cale. Rămîn calm pe loc. „Balta Albă" spun eu la întrebarea pusă de un individ în haină de piele. „Îi iei tu, bă" se adresează „haină de piele" unui tînăr. „De acord", răspunde acesta, mulţumit că i se dă de lucru. E momentul să mă afirm şi eu şi plusez. Nu mai e timp să-mi dreg glasul, dar cînd iau cuvîntul am un succes la auditoriu asigurat : „Ştiţi, mergem pînă în Balta Albă şi luăm nişte bagaje. De acolo ne întoarcem aici". „Asta da, cursă" par să spună toţi cei prezenţi şi cu mult respect îmi fac loc să trec. Mă îndrept spre o Dacie 1300 cu numărul 9-B-8147. „Cît mă costă ?" „110 lei". „Cît timp facem ?" „40 de minute dus şi-ntors." De-abia ne suim în maşină că trebuie să ne dăm jos. „De ce ?", face şoferul către maiorul şi locotenentul veniţi lîngă autoturism. „Dinsul cine e ?", întreabă maiorul după ce se legitimează. „Dinsul" sînt eu. „O cunoştinţă", răspunde tîrîrul. Şi-mi face complice cu ochiul. Mă străduiesc să fiu la înălţimea momentului şi îi fac şi eu cu ochiul. „Haide să ne cunoaştem mai bine, îi zic. Ştiu eu un birou unde nu ne deranjează nimeni" Între timp, de lîngă noi parcă s-a dat startul într-un raliu. Vreo zece autoturisme o pornesc în trombă în diverse direcţii: ori la stînga, ori la dreapta. În biroul în care intrăm şoferul îşi declină identitatea : Mina Dumitru. Locuieşte pe Aleea Zorelelor nr. 8, scara I, et. III, ap. 18 şi este controlor de calitate la I.M.G.B. Spune că a trecut întîmplător pe la gară, apoi zice că mi-a cerut 80 de lei ca să mă ducă pînă în Balta Albă şi înapoi, iar apoi recunoaşte cum s-au desfăşurat exact faptele. Ceea ce demonstrează încă o dată că la adevăr se ajunge în mai multe etape. Maşina nu-i aparţine, ci este a unei mătuşi pensionare, care ţine atît de mult la el, încît şi-a cumpărat maşină numai pentru ca să i-o împrumute. Mai rămîne de văzut cu ce bani şi-a luat-o.

Desigur, putem glumi de o asemenea întîmplare, dar lucrurile ar trebui să dea de gîndit. În jurul Gării de Nord funcţionează în prezent un adevărat trust al „taxiurilor particulare", cu oameni bine organizaţi, cu sarcini precise şi duse cu conştiinciozitate la îndeplinire (unii acostează clienţii, alţii „ţin de şase" pentru a anunţa cînd vine miliţia, alţii asigură transportul şi au căpătat un asemenea tupeu încît îşi permit să ceară dispecerilor din staţiile de taxi să nu mai cheme taxiuri pentru ca să nu le ia clienţii. Lăcomia lor a devenit fără margini (cîştigă 1 000—2 000 de lei pe zi) şi ea profită de faptul că, la nevoie, clienţii plătesc orice sumă pentru a ajunge în timp util la destinaţie. Într-un articol apărut tot în **Flacăra** aceşti indivizi hrăpăreţi erau numiţi „ştiuci" tocmai pentru rapacitatea lor. De atunci şi pînă acum, ştiucile au devenit rechini, cu pofte tot mai mari de cîştig şi de o obrăznicie tot mai mare. După cum se ştie rechinii nu trăiesc în apele noastre teritoriale. Ar fi deci firesc ca aceştia, aparuţi peste noapte, să dispară cît mai iute. Să le dăm o mînă de ajutor.

GEORGE ARION ■

Ce îi putea aduce lui Vladimir Moraru o seară în care i-a rîs cu hohote norocul

Nu ştim cît l-a costat pe Vladimir Moraru splendida sa limuzină Renault 16, dar omul este hotărît să nu iasă în pierdere. Ba, dacă se poate, să-şi scoată şi banii. Trei-patru curse pe o seară (o seară mai „proastă") şi tot iese suta. Să-l urmărim, de pildă, într-una din ultimele seri blinde ale acestei toamne. Iese pe la orele 21 de la şcoala de maiştri şi se îndreaptă spre locul obişnuit. În zece minute, după cum bănuia, are client. Prima cursă nu-i formidabilă, pînă la Grozăveşti. Clientu-i singur, cît poate să ia ? Hai, fie 35 de lei. Grăbeşte pînă la destinaţie şi întoarce repede, că vorba ceea, timpul e bani. Bineînţeles, tot la Universitate. S-a făcut ora zece şi vrea lumea s-ajungă acasă, mai repede, ce dumnezeu, gîndea el filantropic. Gînd la gînd cu doi tineri care vor să ajungă, şi încă rapid, pînă în str. Carol Davila. Slab şi milos, Vladimir cedează : vă iau cu un pol. Trage tare, nu se poate să-i fie destinul chiar atît de potrivnic în seara asta. Orice ar fi, el va lupta. În primul rînd va schimba staţia. Întoarce pe Ştirbei Vodă, trece încet, scrutînd Piaţa Palatului, îndreptîndu-se umilit şi furios către „Cina". Aici, taxiuri ca la expoziţie. Scrîşneşte, mormăie ceva împotriva soartei ingrate şi accelerează spre „Telefoane". Implorat atît de profund şi consecvent, se pare că norocul îi iese în faţă la „Tănase". Parcă îi face cineva semn. Tot există un destin, restul e numai soartă. filozofează el din memorie şi frînează scurt, stăpînindu-şi bucuria, să nu vadă clientul, că te „joacă" de nu vezi douăzeci de lei. Dar clientului nu-i ardea cîtuşi de puţin de starea interioară a lui Vladimir. O avea pe-a lui, aşa că îi spune scurt : „Întoarce repede pînă în parcajul de la „Telefoane" pe care l-ai depăşit. şi te fac om. Mi-a rămas Dacia în pană şi trebuie neapărat să ajung acasă după ce mai luăm ceva din ea". Ca în filme, gîndi Moraru. Pe ăsta îl macin de două ori, o dată pînă în parcaj, că trebuie să ocolesc, şi apoi pînă acasă. Trage lîngă o Dacie 1300 albastră şi iese puţin, coborînd pe strada în pantă de lîngă „Telefoane". Cu atîtea necazuri nu-i de mirare şi pînă mă întorc termină şi clientul cu încărcatul. Mai exact, clientul descărca şi încărca. O pungă din plastic cu Kent pe ea şi bine burdusită, un pachet sănătos şi o servietă diplomat. Se uită Moraru la toate, le cîntăreşte şi decide : pînă în Lizeanu 75, mai departe o sută. Simţise el ceva. Cum clientul nu părea dispus să se încurce cu chestiuni minore, îi face doar un semn, cum văzuse Vladimir simbătă într-un serial, cînd maşina era pe butuci. N-au trecut multe zile din seara cînd norocul îl pocnise şăgalnic cu vreo două sute de lei, şi Vladimir Moraru, strungar la Întreprinderea pentru lucrări hidrotehnice speciale Bucureşti, este chemat la miliţie să spună ce ştie în legătură cu spargerea unei „Dacii 1300" albastre, proprietate a O.N.T.-ului şi închiriată unui cetăţean italian, care a reclamat furtul la miliţie. Şi uite-l pe viitorul maistru Moraru Vladimir cît pe-aci să dea de bucluc tocmai pentru o seară în care i-a rîs cu hohote norocul.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

P.S. Dincolo de hazul anecdotic al celor relatate, morala apare mai puţin veselă. Pentru că rîvna de a înghesui clienţii în maşină şi sutele în buzunare nu este lipsită de un pericol care să anuleze beneficiile. Aşadar, stimaţi „taximetrişti" de drumul mare, pe cine luaţi în maşină ?

Cronica filmului

Întoarcerea marelui blond

„GHEORGHE ZAMFIR... dans une production française !" — anunță cu litere de-o șchioapă încă de la început, genericul acestui film. Pe cît de totală, surpriza e pe alt de plăcută : celebrul nostru naist semnează — și interpretează la nai, într-o orchestrație modernă, melodia lait-motiv a peliculei semnate de Ives Robert.

Comedie spumoasă, antrenantă, conținînd gaguri admirabile în sine, filmul se înscrie declarat în genul parodiei : o parodie a filmelor „polițiste" (ghilimelele își au rostul a sublinia că este o parodie a **proastelor** filme politiste — un fel de parodie la parodie cu alte cuvinte), făcînd praf și pulbere pretențiile unor pseudocineaști de a băga groaza în noi cu orice preț și la orice oră din zi și din noapte. Filmul geme de cadavre, trozнește de împușcături, bălțește de sînge, abundă în femei superbe — în sfîrșit, întreg arsenalul acestor subproduse, așezat sub ochiul ironic, necruțător, al regizorului, e făcut cioburi.

Pierre Richard și Mireille Darc — principalii interpreți — sînt fermecători, primul dovedind încă o dată calități de actor total (cîntăreț, dansator, interpret etc.).

Fără prea multe pretenții, fără a fi neapărat un film antologic — chiar dimpotrivă — „Întoarcerea marelui blond" are o calitate care mi se pare a fi esențială : aceea de a-i mai pondera pe derbedeii sălilor de proiecție de a mai scoate din mințile înfierbîntate ale unor tineri certați cu munca, dar nu și cu timpul consumat în van, ideea că oriunde și oricînd văd pe ecran un glonte traversînd un trup cuprins de spasme, gata, s-au mai cultivat **oarecum.**

Cartea de film

Cinematograful românesc contemporan–1949-1975

Imaginea pe care o reproducem reprezintă coperta unui volum apărut relativ recent la Editura Meridiane.

Tirajul acestei cărți este de — conform casetei tehnice a volumului — 3 450 + 20 + 90 exemplare (?! — n.n.). Și poartă antetul Academiei de științe sociale și politice a Republicii Socialiste România. Institutul de istoria artei.

Coordonatori : regretatul doctor ION CANTACUZINO și doctor MANUELA GHEORGHIU ; susținuți de către Arhiva națională de filme, Centrala „România film", Studiourile „Alexandru Sahia" și „Animafilm", precum și de către redacția revistei „Cinema".

Ce înseamnă acest volum ?

Înseamnă extrem de mult : în primul rînd, învățămîntul „de film" (care, la ora actuală, se rezumă doar la cursurile predate în cadrul Institutului de teatru și cinematografie I. L. Caragiale — deși discuțiile publice purtate în presă reclamă introducerea artei cinematografice ca obiect de studiu încă din școli !), primește astfel o primă carte — implicit obiect de studiu — despre cinematografia națională care, practic, a luat ființă după instaurarea regimului democrat popular. În al doilea rînd, această carte se încearcă a fi o primă lucrare de sinteză critică asupra acestei cinematografii. Titlurile capitolelor sînt, din acest punct de vedere, edificatoare: „Un sfert de veac de film românesc" (Ecaterina Oproiu) : „În căutarea limbajului" (George Littera) : „Patosul epopeii naționale" (Manuela Gheorghiu) ; „Valori interpretative" (Magda Mihăilescu) „Specificitatea națională și solidaritatea umană" (Florian Potra) ; „Actorii noștri" (D.I. Suchianu) ; „Filmul național și conștiința socialistă" (Ion Toboșaru) etc. — toate acestea reprezentînd o încercare mai mult decît lăudabilă de a sistematiza niște valori cinematografice naționale în scris, pe de o parte, pe de alta de a supune discuției publice niște criterii critice apropo de una dintre cele mai îndrăgite mai pasionante manifestări ale artei noastre contemporane.

Însoțit de o casetă filmografică mai mult decît cuprinzătoare, însumînd principalii autori și data la care s-au produs absolut toate filmele românești din perioada la care se referă volumul, însoțit de asemeni de o bogată iconografie editorială, „CINEMATOGRAFUL ROMÂNESC CONTEMPORAN 1949—1975" este, chiar și dacă din păcate scoasă într-un tiraj incredibil de... minuscul, o carte de referință, un prim gest al unor pasionați ai celei de-a 7-a arte de a da publicului nu numai peliculă, ci și gînduri despre ceea ce poate naște aceasta în conștiința maselor.

HORIA PĂTRAȘCU

Cronica spectacolelor

Fum

Un fost combatant (ucigaș de profesie) de pe fronturile din Vietnam rămîne cu o maladie stranie în urma coșmarelor războiului și bolilor contractate în junglă: el nu mai vede oamenii, el vede de-a dreptul scheletele lor, îi vede dincolo de moarte și, dimpotrivă, se mișcă printre cei deja morți ca printre oameni vii, prezentîndu-le celor din preajmă, stupefiați, îngroziți, imaginea exactă a dispărutilor în neant. Maladia lui este trecută acum în rîndul abdicărilor psihice ! Nu e de mirare că lumea e plină de asemenea excrescențe și malformații într-un secol în care mulți „interpreți" autentici ai lui Richard al III-lea de Shakespeare au pus la cale nu numai crime de cabinet, crime înăbușite în faldurile istoriei, ci masacre și chiar conflagrații. De aceea, a te încumeta astăzi să-l joci pe Richard al III-lea în fața unui public trecut prin infernul unui război mondial sau a unui public bombardat de știri alarmante de pe fronturile fierbinți ale planetei, e un act de curaj și o tentativă plină de riscuri. Pentru că s-ar putea ca publicul să nu mai reacționeze scontat la ororile care se îngrămădesc în specacol, pentru că aceste orori au fost trăite direct sau sînt comentate în presa lumii cu un lux de amănunte uneori silnic. În piesa lui Shakespeare, Richard al III-lea pune în scenă un spectacol monstruos, aproape grotesc, demontînd marele mecanism al puterii și arătîndu-le oamenilor, cu spada întinsă între lumină și umbră, rotițele însingerate. El provoacă destinul cu voluptate, îi savurează tenebrele, trăiește cu intensitate macabrul, oribilează lucrurile din preajma sa, trădează esența umană răzbunîndu-se programatic pe tot ce e frumos sau urît sau în firea lucrurilor, nu numai pentru că el e hidos și pentru că îi plac jocurile cu schelete și cranii, ci parcă anume pentru a atrage atenția lumii pînă unde pot fi împinse limitele inumanului, limitele cruzimii.

Spectacolul de la București este monumental. Regizorul Horea Popescu a intrat în scena Teatrului Național, deschizînd toate ușile, toate holurile, toate încăperile, pînă departe pe distanțe de zeci de metri, zdrobind actorii sub spațiul care rămîne gol și care îi înghite pînă la refuz. Fulminanta trecere prin noapte a lui Richard al III-lea ar fi trebuit să se consume într-un spațiu strîmt, sufocant, ca și cum am coborî în viscerele istoriei. Din această cauză personajele se pierd în semiobscuritate, se înecă cu aer, aleargă și gifiie, strigă și fac salturi de cascadori. Din această cauză, marele actor care îl interpretează pe Richard, înțelegînd exact esența personajului, avînd toate elementele de cultură ale rolului, se pierde printre reflectoare și printre spectre, între spade și cavalcade, apăsat de întunericul de deasupra, cu glasul său discret, cu alcătuirea și cu ținuta sa de profesor universitar care ține aici doar un curs de istorie. Atît. Dacă s-ar fi părăsit concepția spectacolului de catedrală și s-ar fi ales varianta de catedră (citiți a sălii mici a Teatrului Național), dacă s-ar fi jucat chiar în costume de stradă, ca la o repetiție, cu elemente și accesorii de vestimentație și decor care să sublinieze subtil epoca și rangurile personajelor, actorul Radu Beligan ar fi realizat poate o creație unică, dominată de spiritul său elevat și de viziunea sa superioară asupra textului. Horea Popescu, în complicitate desigur cu marele om de teatru care este Radu Beligan au ales însă varianta grandioasă, de superproducție și totodată bombastică a reprezentării lui Richard al III-lea. Pe de altă parte, regizorul, din dorința, mai bine-zis din nevoia de a umple spațiul scenic, de a fi mai operativ în desfășurarea spectacolului și de a șoca publicul, a creat o schelărie mobilă, greoaie și de fapt inutilă la care lucrează (la vedere) cîțiva manevranți de decoruri ca acarii la căile ferate. Cîtă vreme posibilitățile tehnice ale scenei, cu un planșeu ce se poate ridica și coborî în trepte, la diverse niveluri pînă în fundal, au rămas neexploatate. Scena spectrelor celor morți care îl impresoară pe Richard al III-lea și care este cea mai spectaculoasă în plastica reprezentației, constituie iarăși o eroare de calcul : publicul e furat de elementele tehnice ale montării și scapă sensurile blestemelor rostite de personaje, mai bine-zis înregistrate pe bandă de magnetofon ! Această scenă este de fapt elocventă pentru modul în care a desfășurat întregul spectacol Horea Popescu, explicînd la infinit, cu mijloace de efect, e adevărat, ceea ce se înțelege sau se subînțelege imediat prin textul rostit. De aici și mare parte din indiferența cu care se urmărește spectacolul și senzația de suprasaturație.

Deși „Richard al III-lea" s-a repetat, cu intermitențe, mai bine de un an, jocul actorilor nu s-a omogenizat. Ai impresia că fiecare aparține unui alt stil de teatru. În orice caz, din ampla distribuție se disting în primul rînd Silvia Popovici, în rolul unui spectru vitriolant al blestemelor care plutesc deasupra personajelor, Ioana Bulcă în imaginea zbuciumată și nefericită a unei victime senzuale și fățarnice în războiul dintre cele două roze, Gheorghe Cozorici în rolul sfetnicului devotat pînă la grotesc și devorat de ambiții. George Mottoi într-un frate prins nepregătit în mrejele coșmarului, Mircea Albulescu într-un personaj sigur pe sine, rostogolit pînă la urmă printre cadavre, Valeria Seciu într-o regină plină de otravă dulce, peștiță lingă catafalcul celui ucis de mîna care o seduce și abandonată ca un manechin cînd jocul cu moartea schimbă cărțile și partenerii.

Dacă interpretul rolului principal în loc să dispară în culise s-ar fi retras la ieșirea din scenă în jilțul așezat pe podiumul din sală, dominînd scena și spectatorii, asistînd la ceea ce se întîmplă cînd autorul nu-l implică fizic în viltoarea evenimentelor, savurîndu-și opera, am fi avut probabil atitudinea exactă a lui Richard despre spectacolul monstruos pe care-l regizează și atitudinea mai exactă a regizorului Horea Popescu despre reprezentația Teatrului Național din București. Pentru că pînă la urmă noi am venit la spectacol ca să-l vedem pe Shakespeare, nu să inhalăm fumul împrăștiat din culise de pirotehniști în marea scenă a spectrelor.

A. DOHOTARU

Din fotoliul spectatorului

Învingător, dar numai la puncte

La Teatrul dramatic din Galați, spectacolul cu piesa Băiatul de aur, de Clifford Odets, spectacol regizat de George Rada, arată clar că fiecare moment, fiecare scenă au fost serios gîndite și serios lucrate. Numai că, în ansamblul său, spectacolul pierde din greutate ; vorbind în limbaj de ring — limbaj ingăduit de o piesă despre lumea boxului profesionist american — își schimbă categoria Și asta se petrece din cauza piesei, care e rotundă, dar are doar perfecțiunea lucrului de serie ; însă mai este și din cauza tempoului de joc, domolit tocmai de minuția cu care se „face" fiecare scenă ; precum și din cauza unei blestemate de monotonii a lucrului făcut bine dar fără strălucire.

Și totuși ! Pentru că grupul personajelor oneste, blînde și bune — reprezentat de actorii Marcel Hirjoghe (o amărăciune frumoasă în general, dar teatral-lacrimogenă în final), Leonard Calea (o sobrietate bine măsurată dar o partitură ingrat de scurtă), Șerban Bogdan (o discreție păstrată chiar și-n mica porțiune de culme pe care i-o oferă textul : aceea a monologului sinteză în care-l încurajează pe Joe, fără vorbe mari, ci numai cu luciditatea concisă a adevărului descoperit prin proprie experiență), Gheorghe V. Gheorghe (o conștiință îmbăiată în alcool, simpatică totuși pentru că actorul îi dă haz, chiar mult haz), și Alexandru Năstase (mai tot ce se putea stoarce dintr-un rol mic) — se constituie într-un singur personaj social cu variate și dramatice nuanțe. Pentru că grupul personajelor necinstite, agresive, fără scrupule și hrăpărețe — reprezentat de actorii Dimitrie Bitang (a creat doar cu o anume ținută fixă și ruptă a trupului, cu bătăile în podele la timpi egali ale unui baston, și cu o anume onomatopee, singurul personaj memorabil al spectacolului, cu toate că și acesta e umbrit de monotonie și de o ușoară exagerare în apăsarea pe cele trei pedale amintite ale „efectului la public"), Eugen Popescu Cosmin (bun dar nu la înălțimea rolului poate cel mai generos în nuanțe al piesei), Grig Dristaru (demaraj puternic, apoi o lentă dispariție, cerută, e adevărat, într-o măsură și de evoluția personajului) — se constituie într-un alt personaj social care realizează cea mai convingătoare demonstrație-expunere a spectacolului: aceea a tehnologiei prin care peștele cel mare îl înghite pe cel mic. Pentru că grupul personajelor oscilante — reprezentat de actorii Liliana Lupan (autentic dramatică doar în micul monolog din actul doi) și Mihai Mihail (chip și forță artistică doar pentru Joe cel ambitios dar descoperit în fața exigențelor lui Joe cel dramatic, cel frămîntat de dilema opțiunii în viață) — grup care ar fi trebuit, dar care, din păcate, n-a reușit să dea ax și greutate spectacolului. Și totuși, pentru toate aceste argumente și pro și contra, se poate spune că în această luptă, artiștii gălățeni au fost buni tehnicieni și-au fost și combativi, dar n-au cîștigat decît la puncte.

NELU IONESCU

Premieră la Teatrul de stat din Oradea : **Cînd iarba are chip de om** de Rodica Padina

Expoziții

Ioana Kassargian — sculptură și desene

Sculpturile alegorice ale Ioanei Kassargian *) au o grație tumultuoasă, unică în arta românească a pietrei și a bronzului și ies întotdeauna, cu mare siguranță de sine, în calea publicului expozițiilor cu mulți participanți. Deși, cum s-a mai observat, estetica lor trebuie înțeleasă în relație directă cu estetica operei lui Medrea, impresia primă și care durează este de originalitate. M-am întrebat dacă n-am putea considera aceste forme de o vigoare ciudată, delicată și melodioasă și de un patetism întrucîtva teatral drept rezultatul unei ingenioase contemplații și am conchis că faptul este posibil. Să fi văzut deci artistul o statuie de marmură scufundată în apă și să fi reținut tremurarea strălucitoare a formelor sub valul de cleștar. Obiectele scufundate în ape curate și luminoase, chiar și cele mai banale, prind să-și miște contururile și volumele într-un fel captivant. În general, clătinarea și curgerea apelor generează o stare poetică și o senină transă. Ioana Kassargian imaginează personaje, care prin atitudine trebuie să simbolizeze zborul, eliberarea, muzica, plutirea, armonia dar personaje ce par să-și fi estompat individualitatea, deodată, sub pînza sclipitoare a unui riu de munte. Dealtfel, stăruința cu care artista polisează materialul și reflexele ce se nasc din asta obligă privitorul să priceapă statuia ca pe un lucru al minții, în primul rînd. Recent, Ionel Jianu scria că lucrările Ioanei Kassargian „sînt forme în devenire, în care se desăvîrșește unitatea dintre spiritual și sensibil". Observația este esențială, fiindcă reține unul din secretele operei : sentimentul că statuia urmează a se transforma încă într-o altă statuie, nu foarte diferită de prima, dar de ajuns de diferită pentru a ne îndemna să o așteptăm pe următoarea.

Este adevărat că uneori prea multă grație și eleganță pot să obosească simțirea privitorului, dar această sculptură are destule calități și, între ele, darul de a se înnoi.

Desenele colorate oferă sugestia unor noi serii de opere, în care tema apei și a valurilor explică mai bine poetica sculptorului.

TUDOR OCTAVIAN

*) Galeriile de artă ale Municipiului București.

Cu necazuri și belele, a venit frumos cu ele, pîn' la medicul dentist

Policlinica pentru adulți Floreasca, ora 5 dimineața. O clădire nu prea mare, ascunsă printre pomi, înconjurată de cîteva alei modeste. Au și sosit primii oameni. Nu în clădire, ci afară. E al naibii de frig, burnița nu se vede prin întunericul ce a început să se albăstrească, însă se simte — se simte zdravăn, te pătrunde pînă la piele. Pe la 6 pacienții se numără cu zecile, au format un soi de rînd, stau la coadă adică, în majoritatea lor oameni virstnici, pensionari, dar sînt și cîteva femei cu copii în brațe. Cineva a luat inițiativa — sînt informat că așa se obișnuiește... zilnic — și completează o listă : fiecare primește un număr de ordine, îi va folosi apoi la ghișeul dinăuntru, cel la care se eliberează bonurile, este firesc ca în orice policlinică care se respectă treburile să decurgă civilizat. Necivilizat mi se pare însă deocamdată faptul că oamenii îngheață de frig afară, în ger. Știu că există un hol încăpător, mai exact sînt două holuri suprapuse — jos pentru copii, sus pentru adulți — oare de ce nu se dă drumul oamenilor în incintă pînă la începerea programului propriu-zis ? !

„Se face curățenie !" — mi se explică, din partea unui „veteran", V.B. (din motive lesne de înțeles nu voi da numele și adresa exacte ale pacienților cu care am stat de vorbă, făcînd la rîndul meu pe pacientul sosit aici pentru întîia oară : oamenii trebuie să-și continue tratamentul și după apariția acestui articol ! În caz de nevoie însă, sînt gata să pun la dispoziția celor interesați întreaga documentație). „Bine, dar curățenia asta nu se poate face seara, după terminarea programului, așa cum se procedează în mai toate instituțiile ?". „Asta nu mai știu, tovarășu' !"

Pe la șapte și cinci se deschid porțile împărăției. Lumea dă buluc, tremurînd, frecîndu-și palmele înghețate, un copil a început să plîngă. Se dau bonurile, apoi... așteptare. Programul vizitelor începe — conform graficului — la ora 8. Majoritatea medicilor sosesc pe la opt și jumătate, unii chiar pe la nouă și nici unul nu vine pe jos — dar asta are o mai puțină importanță ; principalul este că au venit.

O bătrînică scundă, îmbrobodită pînă peste cap, cu un chip zbîrcit și privire blîndă, de om din cale afară de cumsecade — pe care orișice om de pe pămînt, gîndesc, și-ar dori-o bunică — și care mai are și o plagă umflată pe frunte, în stînga, mi se adresează, bucuroasă că are cui vorbi : „...eu, mamă, am căzut în pivniță, pe scări, mamă, uite-așa, m-am dat pe spate, mamă, nici nu mai știu ce-a fost cu mine, că m-am izbit la ceafă, uite-așaaa, mamă scumpă, și pentru că am și diabet, m-au dus întîi la... și apoi aici, stau la injecție, doamna doctor e așa de cumsecade, mămico, așa de bună, că nici nu simt, știi ? Da, mamă, așa, aaaa !, da'am fost rănită răăău !"

...în holul de jos, cel al pustimii, pe perete, un soi de frescă colorată viu, de dimensiuni, ceva cu un iepure și un fel de lup ce se vor amuzanți, dar care mie unul mi se par cam sinistru ; într-un colț, textul :

„De trei zile îndură
Iepurașul meu în gură
Și necazuri și belele
A venit frumos cu ele
Pin' la medicul dentist" (...? ! — n.a.)

După cele spuse de către băbuță, s-ar zice că nu prea sînt „belele" la această policlinică ; cu atît mai mult cu cît, iată, Alexandru T., 70 ani, pensionar, ține să-mi afirme că majoritatea celor ce stau la coadă afară, în frig, în fiecare dimineață, sînt „pensionari care n-au ce face" (? !) se înscriu, fac piața, apoi vin la rînd, la injecții. „Mă credeți că și eu am fost aici dimineața la cinci, astăzi ? — zîmbește — Am fost ca să iau „Flacăra". Acum stau la injecție, îmi vine rîndul imediat. Da, lucrurile au stat mai prost înainte, medic coordonator era unul cam aiurit, acum însă a venit doctorul Cernica, nu am pentru domnia-sa decît cuvinte de laudă : este un om tînăr, energic, foarte bun medic. A pus lucrurile la punct".

Sînt pe cale să plec avînd convingerea că voi scrie un material **pe bune** despre Policlinica pentru adulți Floreasca ; și este exclus să nu fie și lucruri pozitive aici, iată însă bomba, amănuntul care nu numai că mă pune pe gînduri, dar îmi lasă și un gust de cenușă în gură : mecanicul Radu I. a venit aici cu soția într-o seară, pe la orele 8. Soția se simțea foarte rău. A culcat-o pe banchetele din hol, apoi a solicitat doctorița de serviciu, Ana Doici Cornelia. „Las' că nu moare — mi-a spus, fără măcar a-mi privi nevasta — n-are nimic, dumneata nu vezi ?" Și femeia avea 40 de grade... ! Pesemne pregătit de alții, cu mai multă experiență, Radu I. a scos discret un pachet de Kent. „Vai, dar nu trebuie !" — a spus doctorița ; și și-a băgat pachetul în buzunar. În cîteva minute rețeta era gata, medicamentele procurate ș.a.m.d.

„Te tratează cu o indiferență totală ! Miști din urechi, îți dă concediu două-trei zile ; nu miști, nu-ți dă !" (S. Gheorghe, contabil) „Ar fi interesant să le vedeți ochii, atunci cînd începi să te scormonești prin buzunare sau bagi mîna în poșetă !"

...Părăsesc policlinica pe la orele 10, lumea s-a rărit acum, e liniște. Medici și pacienți, pacienți și medici — o relație ce prin însăși natura ei ar trebui să fie sublim de umană, deoarece e vorba de durere ! „De trei zile îndură / Iepurașul meu în gură / Și necazuri și belele / A venit frumos cu ele / Pin' la medicul...", etc

HORIA PĂTRAȘCU ■

Femeia de serviciu Constantina Rădulescu a fost punctuală la serviciu, dar medicii nu

Dacă la ora șase fără zece minute cînd am ajuns la dispensarul Clăbucet m-aș fi înscris pe lista întocmită de cei care așteptau înaintea mea, aș fi fost al patrulea. „Uneori se vine și de la orele patru, aveam să aflu mai tîrziu. La ora șase punct femeia de serviciu Rădulescu Constantina deschide ușa dispensarului. „Noroc că azi n-a fost frig", spune Nica Badea. Ea n-a venit să ia bon pentru dînsa, ci pentru fiica ei care are un băiat de șapte luni, așa că nu-l poate lăsa multă vreme singur. Intrăm în sala de așteptare. Rădulescu Constantina începe să trebăluiască pe culoare. Revine de la capătul unui culoar stupefiată. Una din ușile dispensarului a rămas toată noaptea deschisă. „Bine că n-au știut hoții", remarcă Badea Nica. „Aș, răspunde cu vagă mîndrie femeia de serviciu, au mai fost pe aici, n-au furat cine știe ce. Caută mai mult țigări, nu iau seringi. Adevărul e că și găsesc la dispensarul nostru". Între timp vine și asistenta medicală Titire Elena. Încep să se dea bonurile. După listă, la analize, la consultații fără. Fac o gafă și mă desconspir. Din clipa aceea se instaurează în dispensar o agitație demnă de toată lauda. Se șterge praful pînă și de pe tablouri, un afiș care atîrna dizgrațios este pus în poziția sa normală de lucru, se schimbă prin cabinete prosoapele și halatele. Deși ar fi trebuit să vină la șapte, cele mai multe din cadrele cu pregătire medie sosesc agale pînă către orele opt, dar după ce schimbă cîteva vorbe cu asistenta de la fișier se precipită către locurile lor de muncă. Se conturează curînd o imagine tonifiantă a poftei de lucru, din moment ce toată suflarea din dispensar știe că se află acolo un reporter de la Flacăra. La ora opt cer condica de prezență. Doctorul Honțu Dumitru, îmi spune asistenta Mitrică Filipa, este dus la Comisariatul militar al sectorului opt. Dar unde sînt medicul coordonator Atasiei Aristide și medicul Ion Dragodan ? Poate au urcat pe cealaltă parte și s-au dus direct în cabinete la etajul întîi. Nici unul, nici altul nu se află acolo. Sînt în schimb în fața cabinetelor pustii vreo zece oameni care așteaptă să fie consultați. La opt și șapte minute un bărbat intră val-vîrtej într-un cabinet și iese de acolo îmbrăcat în halat. Este doctorul Ion Dragodan. Intră în cabinetul său și iese de acolo rapid, intră din nou în cabinetul unde și-a lăsat hainele și revine în cîteva secunde. Își uitase ochelarii. Doctorul Atasiei Aristide se desolidarizează de colegul său care a întîrziat deoarece a dorit să cumpere de la o librărie pentru copilul său albumul „Să țesem frumos". Doctorul Atasiei întîrzie o jumătate de oră. Desolidarizarea de care am pomenit merge pînă acolo încît dînsul vine mai tîrziu pentru un cu totul alt motiv. Dacă Dacia 1 100 pe care o posedă a refuzat să pornească în ciuda tuturor eforturilor „De obicei nu întîrzii", ne spune doctorul Atasiei, care locuiește în Balta Albă. Poate așa o fi de obicei, dar în ziua de 21 octombrie n-a fost așa. „Nu v-a dat nimeni telefon pe la șapte ca să vă anunțe de venirea mea aici ?" „Nu, cine să-mi dea telefon ?", se miră doctorul. Așa o fi. După ce constat că doctorii nici nu au semnat în condică („aici nu ne formalizăm, esențial e ca toată lumea să vină la program" — constatarea aparține doctorului Atasiei, care s-a văzut cît de prompt s-a prezentat la program), discut cu cîțiva dintre pensionarii care așteaptă : Toma Bazavan și Maria, soția lui, Țugui Dumitru. Îmi spun că în alte zile e lume mai multă decît azi, dar doctorii nu prea întîrzie și nu pleacă acasă pînă nu consultă pe toți. Rogobete Tasica adaugă : „Păcat că au aflat cine sînteți. Să vedeți ce foială e de obicei pe culoar, cum intră și ies asistentele cu cafele pentru doctori, cu țigări. Acum e liniște și pace". E liniște și pace, într-adevăr, dar nu pentru toată lumea. În primul rînd pentru cei doi medici care n-au dovedit respectul datorat unor oameni suferinzi care îi așteptau. Întîrzierile astea nu sînt chiar atît de lipsite de importanță cum par la prima vedere și nu rareori ele pot costa viața unui om. Ceea ce nu e puțin lucru. După cum nu e puțin lucru nici măcar faptul că femeia de serviciu Rădulescu Constantina a fost punctuală la serviciu, dar medicii nu.

GEORGE ARION ■

La capătul mașinii 37, dispensarul Bujoreni, pacienții sînt tratați mai întîi și-ntîi cu omenie

În fiecare zi, cu excepția duminicii, fix, la ora 6.30 fix, registratoarea medicală Maria Moroșan deschide geamul de la fișier și i se pare că dincolo de geam sînt aceiași și aceiași oameni bolnavi, majoritatea bătrîni, veniți cu noaptea în cap, încă de pe la ora 5, așteptînd să pună mîna pe un bon. Mare, foarte mare înghesuială și aprigă luptă și în ziua de vineri, 22 octombrie, la dispensarul comasat pentru adulți din strada Bujoreni, capătul mașinii 37, dispensar aparținînd de policlinica din Drumul Taberei și-n cadrul căruia, pentru a explica oarecum înghesuiala de dimineață, sînt comasate circumscripțiile 197, 198, 199, 200, 201, 202, urmînd să se mai adauge încă o circumscripție.

Cu toată forfota, bonurile s-au împărțit totuși într-o atmosferă civilizată, nu s-a întîmplat nimic neobișnuit, n-a existat nici o obiecție. Ca pîinea caldă s-au epuizat, în numai 25—30 de minute, bonurile la singurul medic care-și începea consultațiile la ora 8, Rodica Alexandrescu, medicul coordonator al dispensarului. Pînă la ora 7, ba chiar 7 fără zece minute, toate cadrele medicale medii semnaseră condica de prezență, cu excepția asistentelor Otilia Niculescu, pentru prima oară în viața ei bolnavă, cu concediu medical anunțat, și a asistentei Constanța Voicu, de mai multă vreme bolnavă, aflată, pare-se, în pragul pensionării.

Amestecat printre bolnavi, am avut surpriza să constat că asistentele Teodora Drăguț și Olga Ionescu, de la cabinetul de tratamente, și-au început ziua de lucru cu zece minute mai devreme, primii pacienți fiind Ion Simion, Ștefan Tcacenco, Ana și Ion Soare.

La ora 8 fac cunoștință și cu Rodica Alexandrescu, medicul coordonator al dispensarului și consemnez că pacienții sînt consultați în două ture, dimineața și după-masa, timp în care se fac și vizitele la domiciliu, vizite pe care registratoarea Moroșan le interceptează telefonic. În acea zi apelaseră la acest mod de-a fi consultați următorii cetățeni : Iordan Dumitrescu și soția sa, amîndoi bolnavi și anchilozați, Teodora Ionescu, febră, 39 de grade, și dureri în gît, singură în apartament. Verșovia Secăreanu, picior umflat, Stanca Popescu, febră și imobilizată în pat, Petra Lupu și Ruxandra Nicolae, amîndouă anchilozate.

Se confirmă zvonul că medicul Ivonne Zacopceanu nu va veni în această dimineață și, mai mult ca sigur, nici în următoarele zile. Ieri, la policlinica din Drumul Taberei, doctorița Zacopceanu a fost depistată cu un ulcer duodenal și o nișă de 8 milimetri. Printre oameni, știrea este primită cu nedisimulată părere de rău.

Cu ultimul bon, Victoria Comșa își așteaptă rîndul. Îi este teamă să nu piardă o comisie de la Maternitatea din Giulești. Cu alte cuvinte nu dorește nimic altceva decît o trimitere. Victoria Georgescu, de la Institutul de proiectări județene Ilfov, de-abia stă, are o lombosciatică acută, orice mișcare o face cu prețul unor teribile eforturi, a prins bonul numărul 9. S-a mutat de curînd în Drumul Taberei, pentru a doua oară vine la dispensar și i se pare, ba e chiar sigură că față de policlinica din Floreasca, aici lucrurile sînt mai bine organizate. Singurul meu neajuns, zice, deocamdată, dincolo de boala asta care vine odată cu toamna și iarna, e că la farmacia de lîngă blocul C-13, de-aici, din Bujoreni, nu se găsește Alindor. Ar trebui să se găsească pe toate drumurile, la orice farmacie, că doar nu e aur curat!

La ora 7,30 bonul cu numărul 10 a fost prins de către profesoara Eugenia Smarandache de la Școala generală 156. Are o laringo-faringită care i-a luat toată vocea. Vorbește în șoaptă. Pentru tot personalul dispensarului nu are decît cuvinte bune. Și e bine să notați, adaugă dînsa, că nu fac nici un fel de compliment nimănui. Cu așa ceva nu se glumește, iar adevărul, oricare ar fi, trebuie respectat.

În numele acestui adevăr pe care cu plăcere l-am consemnat, trebuie să mai spun că am făcut cunoștință și cu medicii Nicolae Astratinei și Antoaneta Mustățea, oameni care, prinși de treburile lor pînă peste cap, m-au întrebat dacă am găsit ceva în neregulă. Ce anume aș fi putut găsi, i-am întrebat la rîndul meu. Știm noi, au continuat dînșii, poate că înghesuiala asta, dar, cum să vă spunem, deocamdată asta-i situația, pînă cînd Drumul Taberei va avea și un spital. Nu știți cît mai e pînă atunci ?

Nu, deocamdată nu știm, sau, mai bine zis, deocamdată știm, adică am văzut cum **oamenii** de la dispensarul din Bujoreni, medicii și celelalte cadre medicale i-au întîmpinat și i-au consultat pe bolnavi, majoritatea bătrîni, din acea zi. Altfel spus, la capătul mașinii 37, dispensarul Bujoreni, pacienții sînt tratați mai întîi și-ntîi cu omenie.

VICTOR NIȚĂ ■

evenimente mari, evenimente mici din presa județeană

VINOVAȚI DE CULTIVAREA UNOR FAVORITISME ȘI ABUZURI

La C.A.P. Rus, județul Maramureș, 88 de cetățeni dețin loturi în folosință personală fără drept, deoarece în 1975 nu au efectuat numărul de norme de muncă prevăzut. Alți vreo 30 de cooperatori, între care și dintre cei promovați în diferite posturi de conducere ca și o seamă de favoriți, posedă loturi cu dimensiuni mai mari decît cele legal prevăzute. Ba mai mult: asupra acestor surplusuri nu există la contabilitate nici cea mai banală evidență pentru a se cunoaște ce suprafață totalizează ele și nici nu sînt lucrate în acord global, așa cum s-a stabilit inițial. Comisia care trebuia să reglementeze modul de folosință a acestor terenuri, precum și inginerii Ioan Cavași și Vasile Rus, Toma Pop, președintele C.A.P., nu și-au făcut datoria, dar acum aduc în discuție tot felul de „explicații". Reprezentanții Direcției agricole județene și ai U.J.C.A.P., trimiși la Rus să cerceteze și să înlăture ilegalitățile și abuzurile, i-au adresat unui cetățean din sat, nedreptățit, care reclamase grave nereguli în aplicarea statutului C.A.P. — el însuși vinovat de abuzuri în disputa cu un vecin — un răspuns din care reproducem textual: „În legătură cu cele sesizate privind favoritismele și abuzurile ce se mai fac prin lăsarea la unii cooperatori să folosească terenuri mai mari decît dreptul de lot în folosință, vă informăm că situația este cunoscută atît de organul comunal de partid și de stat cît și de către conducerea C.A.P."

Iată cum cei care încalcă legea și cultivă abuzul își mai găsesc și cocoloșitori. Rară probă de impostură, cu semnătură și ștampilă! **(Emil Covaci)**

(PENTRU SOCIALISM)

HARNICIE ȘI INTELIGENȚĂ TEHNICĂ

■ Colectivul Întreprinderii de confecții Marghita a raportat o producție suplimentară de 24 milioane lei obținută aproape integral pe seama sporirii productivității muncii. Și sarcina de export a fost depășită cu 36 mii lei valută.

■ Autoutilarea creează largi posibilități de afirmare a inteligenței tehnice la Întreprinderea de mase plastice „Viitorul" din Oradea. După punerea în funcțiune a două moderne și reușite utilaje — **mașină automată de confecționat perii** (la care se obține o producție cantitativă și calitativă identică celei realizate la utilajele similare din import) și **mașină de despicat fire** — acum se află în stadiu avansat **mașina de extrudare și suflat**. Aceasta urmează să fie pusă în funcțiune la finele lunii curente.

(CRIȘANA)

SĂLBĂTICIE... PĂRINTEASCĂ

Faptele s-au petrecut pe data de 5 august a.c. Gheorghiță, în vîrstă de 11 ani, băiatul cel mare dintre cei patru copii ai lui Cocu zis Bărcuță, s-a dus la stînă, în vizită la tatăl său. La ora prînzului, Alexandru, tatăl, cioban din satul Aldești, comuna Berești-Meria, județul Galați, era bine „afumat". Atunci și-a adus el aminte că Gheorghiță, fiul, mai pleacă de acasă, din cînd, în cînd la... bunici (vom vedea de ce), că este obraznic, că se joacă toată ziua. Fără să stea mult pe gînduri, a pus mîna pe bîtă, lovind nemilos în ființa plăpîndă și fragilă. Nu s-a uitat unde dă: în cap, peste mîini, peste picioare, peste tot corpul. Gheorghiță a plîns, a cerut iertare, ajutor, pînă cînd și-a pierdut cunoștința. Fiara cu chip de om nu s-a potolit. A continuat să bată ciobănește... Apoi, după cum relatează martorii, Gheorghiță a fost supus unui alt supliciu, fiind legat de piciorul patului cu sîrmă și lăsat în stare de leșin pradă roiului de muște. Faptele par incredibile, dar ele așa s-au petrecut. Nu era pentru prima dată cînd Gheorghiță suporta asemenea barbarii. Acest copil cu ochi vioi, dar triști, a trecut de multe ori „prin mîinile" tatălui său, motiv pentru care își găsea loc de refugiu la bunici ori la vecini. Cum a reacționat mama, cînd a auzit de cele întîmplate acolo, la stînă? „Lasă să-l bată, să-l omoare, că este o secătură". Nu de puține ori, cînd Gheorghiță scapă din pumnii sau de sub bîta tatălui, în loc să găsească apărare în brațele ei, sălbăticia se prelungește.

S-au găsit oameni cu inimă adevărată. Ei au anunțat Miliția, medicul din sat și, împreună, l-au dus pe Gheorghiță la dispensar, acordîndu-i-se primele îngrijiri. Apoi a fost internat la spitalul județean, unde, timp de 35 de zile, s-a bucurat de tratament și îngrijire deosebită pentru vindecarea leziunilor corporale traumatice. Acum este în afara oricărui pericol. Ei a răspuns „prezent", la prima lecție din noul an de învățămînt.

Alexandru Cocu a fost trimis în judecată pentru faptele arătate mai sus.

(D. Bourceanu) **(VIAȚĂ NOUĂ)**

SUCCESE STRĂLUCITE

Stelian Grigore s-a prezentat la startul ultimului său an de liceu (Grupul școlar de chimie din Ploiești) cu o bogată recoltă de succese, dobîndite de-a lungul vacanței de vară. La a V-a ediție a sesiunii naționale de comunicări științifice, desfășurată la Tîrgu Mureș, tînărul ploieștean a obținut premiul I la chimie. Participînd și la o confruntare de același nivel în domeniul biologiei, la Tulcea, Stelian Grigore s-a întors acasă de asemenea cu premiul I. Cu cîteva zile înaintea începerii noului an școlar, a fost invitat la o consfătuire națională a cadrelor didactice, unde a produs o excelentă impresie, prezentînd un cromatograf pentru laboratoarele școlare, cu îmbunătățiri remarcabile aduse aparatelor tradiționale.

Pe lîngă pasiunea pentru știință, pentru cercetare, Stelian Grigore are și pasiunea literaturii, ca și pe cea a sportului. Poet și recitator, trece pe terenul de baschet sau de handbal și dovedește reale calități, aceeași dăruire și pe cîmpul bătăliei sportive. **(Corneliu Șerban)**

(FLAMURA PRAHOVEI)

NU MĂ MAI FAC ZUGRAV

— foileton —

A venit un vecin și mi-a spus: „Zugrăvesc." Nevastă-mea, care era de față, a zis și ea: „Zugrăvim". Așa că, peste două sau trei săptămîni, a venit unul de la cooperativa „Constructorul" cu fel de fel de unelte și materiale și s-a apucat de treabă. Adică a început să stropească în dreapta și în stînga, pe pereți, pe parchet, pe mobilă, pe unde se nimerea. A doua zi arătam ca o cetate asediată. Și, fiind singur, mi-a cerut și mie sprijinul. Mai întîi m-a trimis după vopsele: oxid de fier roșu, oxid de fier galben, verde, ba m-a mai trimis și la „Fondul plastic" după nu știu ce „tempera" și, cînd toate materialele astea au fost pe masa lui de lucru, mi-a spus să mă urc pe scaun și să tragem linii. Mi-am suflecat mînecile și am început să tragem linii. Pe cînd munceam noi așa, a venit altul, tot de la „Constructorul", care s-a uitat ce s-a uitat, a pipăit pereții și a zis:

— Nu e bine.

— E bine, am zis și eu, așa o zugrăveală o să iasă de o să vă mirați.

— Uite că mă mir; nu e bine. Dumneata nu te pricepi nici cît se pricepe omul nostru, care-i zidar.

— Nu-i zidar, am zis eu.

— E zidar, a întărît el, și nu mă mai contrazice, că mîine am să-ți trimit alt om.

Auzi, dom'le, să-mi ia omul, așa tamnesam, pentru că i-am dat și eu o mînă de ajutor și unde mai pui că am învățat și eu cîte ceva. Ba, aș putea spune că am învățat chiar bine. Să vedeți...

Într-o oală mare sau într-un castron se sparg nouă sau zece ouă (depinde de gust), peste care se toarnă doi litri de lapte. Se amestecă bine și se pune un pahar de clei fiert, după care se mai toarnă trei vîrfuri de cuțit de oxid de fier. Nu mai mult, că oxidul e scump și cooperativa nu-ți decontează. Cînd amestecul e gata, îl arunci pe pereți, indiferent cum, de la dreapta la stînga sau de la stînga la dreapta, pentru că tot așa iese. Mai departe însă nu mai știu și vă dați seama de ce. Omul de la care am vrut să fur cîte ceva n-a mai venit într-adevăr și, peste patru sau cinci zile, au venit alții — doi la număr — care nu mai m-au lăsat să-i ajut. Au făcut ei tot, au spălat iar pereți, și-au amestecat singuri culorile, într-un cuvînt au zugrăvit ei. Ce oameni... Auzi, să rămîn eu așa, calificat pe jumătate! Vecinul meu zice că cei care nu vor apela la serviciile „Constructorului" vor trăi peste o sută de ani... Vorba e că nu mă mai fac zugrav. **(Ion Ciurdaru)**

(STEAUA ROȘIE)

MEHEDINȚENE

■ Pentru colectivul de muncă al Întreprinderii miniere Orșova luna septembrie a constituit luna celor mai bune rezultate în producție. Sarcinile de plan la producția globală și marfă au fost depășite cu 900 000 și, respectiv, cu 1,4 milioane lei. La cîteva din sortimentele de bază, între care cuarțul granulat A și B, făina de cuarț, bentonita, s-au obținut cantități duble față de cele planificate, făcîndu-se în acest fel față solicitărilor sporite ale beneficiarului.

■ **Strict confidențial, conducerii Fabricii de produse zaharoase „Cerna".** Se apropie anotimpul alb și rafturile metalice sosite de la Odorhei, la începutul anului, pentru magazia de materii prime, continuă să rămînă sub cerul liber (cu excepția celor îngropate în pămîntul rezultat de la canalul termic). Discuția purtată cu dumneavoastră acum cîteva săptămîni ne oferise unele speranțe atît noua cît și amintitelor rafturi, în tovărășia cărora se află dealtfel și cinci răcitoare cu amoniac, așezate, se pare, cu furca. Cum rafturile n-au fost încă instalate, înclinăm să credem că a rămas... instalată aceeași lipsă de răspundere în gospodărirea mijloacelor materiale ale unității.

(VIITORUL)

ȘI, DIN NOU, DESPRE CONCEDIILE MEDICALE

Deși se cunoaște că acordarea de certificate medicale trebuie să se facă numai în baza unei trimiteri eliberate de medicul de întreprindere, de multe ori acest lucru nu se respectă. De pildă, medici de la S.M.S. Vifornița au eliberat, în repetate rînduri, certificate unor angajați ai O.C.L. Alimentara Tîrgoviște. Angajații aceleiași organizații comerciale prezintă și certificate eliberate de un cabinet sanitar din Tîrgoviște ce aparține Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor.

La unitățile industriale din Fieni s-au semnalat mai multe cazuri de scutiri medicale acordate cu ușurință. Așa este, de pildă, certificatul medical nr. 165462, eliberat angajatei Lidia Udroiu de la „Steaua electrică" de către medicul Marcel Mirca, de la C.O.S. Tîrgoviște, sau cele eliberate Teodorei Dovinceanu, Eugeniei Savu și Olimpiei Stănescu de la aceeași întreprindere, de către medicul Elena Bordea, de la circa sanitară Pucioasa. Un caz oarecum aparte, prin durata perioadelor scutirilor medicale, îl constituie o seamă dintre numeroasele certificate eliberate de medicul chirurg George Vasilescu de la Policlinica Pucioasa, care însumează sute de zile de scutiri medicale. La controlul efectuat la domiciliul unor pacienți ai medicului Vasilescu, aceștia își vedeau liniștiți de alte treburi în loc să-și ingrijească sănătatea... Ștefan Popa, de pildă, de la „Steaua electrică", era plecat după lemne, iar Iosif Ion, electrician la aceeași întreprindere, în timpul concediului medical, a fost găsit lucrînd în comună pentru o nuntă. **(C. Năstase)**

(DÎMBOVIȚA)

■ Săptămîna trecută au anunțat terminarea însămînțărilor de toamnă cooperativele agricole din cadrul consiliilor intercooperatiste doljene Apele Vii și Băilești, precum și cooperativele agricole din Damian, Lișteava, Ostroveni, Dunăreni, Urzicuța, Branițte, Fratoștița, Filiași, Răcari („1907"), Giurgița, Sălcuța, Gubaucea, Carpen, Veleni, Drănic și Padea. **(ÎNAINTE — Craiova)**

■ Îndată ce am adus în discuție semănatul, președintele cooperativei agricole din Girișul Negru (județul Bihor) ne-a răspuns printr-un oftat. Ceva nu era în regulă. Am observat acest lucru încă de la secția de mecanizare în care stăteau, miercuri 13 octombrie, o combină de siloz cu tractor plus alte două remorci. Aici mai rămăseseră de semănat doar 40 ha cu grîu care urmează după porumb pentru siloz. Dar, de cîteva zile, trei combine nu mai reușeau să elibereze terenul. Și asta nu pentru că ar fi vorba de o producție extraordinară, ci din cauza defecțiunilor. În miercurea amintită, din trei C.S.U. a lucrat una singură.

(CRIȘANA)

■ La ferma nr. 6 a I.A.S. Poiana (județul Cluj) se recoltează zilnic însemnate cantități de legume. Aproximativ 120 de oameni sînt prezenți la recoltare. „Pînă la sfîrșitul acestui an va trebui să livrăm 3 160 tone de legume. Din evaluările noastre, vom mai avea de recoltat încă 1 100 tone de rădăcinoase și varză. Conform graficelor de livrare, C.F.L. trebuie să ridice în fiecare zi 50 tone de legume. Luni însă n-a ridicat nimic, marți a ridicat abia 3 600 kg. Săptămîna trecută, la fel, preluarea a decurs foarte anevoios. Recoltă avem, dar așteaptă în cîmp" — se plîngeau, pe bună dreptate, cei de la I.A.S. Poiana.

(FACLIA)

■ Sîmbătă 16 octombrie, la Teatrul Național din Craiova s-a inaugurat noua stagiune cu piesa „Macbeth" de Shakespeare, spectacol realizat în regia și scenografia Floricăi Mălureanu.

(ÎNAINTE — Craiova)

■ Iată ultima frază a rubricii „Cum vorbim, cum scriem" din CRIȘANA, nr. 245, apărut sîmbătă, 16 octombrie: „Rubrica noastră, deci, își va îndrepta atenția, mai ales, spre cultivarea limbii, spre ceea ce așa de bine ne-a sugerat redacția, spre probleme de actualitate, să vedem și să **știm cum vorbim, cum scriem, pe cît posibil corect**; în acest sens așteptăm întrebări și păreri ale cititorilor noștri, sprijinul și colaborarea la această rubrică a stimaților noștri colegi".

Despre critică

O carte excepțională — de poezie, proză, dramă sau exegeză literară — se cuvine să fie tipărită la timp, și, dacă e cu putință, cu o oră mai devreme. Orice întîrziere constituie mai mult decît o crimă: o greșeală. Propun o ipoteză. Să ne imaginăm ce s-ar fi întîmplat dacă Titu Maiorescu ar fi întîrziat, din indiferență sau nepricepere, apariția primei ediții a operei lui Mihai Eminescu? Cum în viața literară nu există soluții de continuitate sau stări de vid absolut, ar fi urmat o proliferare masivă a unei poezii epigonice — de după Alecsandri —, o lirică suficientă agresivă — suficiența e întotdeauna agresivă —, și leneșă. O asemenea literatură ar fi impus un gust inferior și mediocru care ar fi făcut și mai dificilă receptarea exploziei eminesciene. Și așa, apărută la timp, ilustra poezie a fost primită cu destule rezerve obtuze. N-a fost socotită *Somnoroase păsărele* o poezie ermetică? Văd în depistarea inspirată a unei cărți excepționale prima, și cea mai însemnată, dintre obligațiile funcției critice. Descoperirea acestei cărți — aflată uneori în manuscris sau rătăcită în diverse sertare — decurge din însăși natura îndeletnicirii critice, care rămîne, înainte de orice, mijlocitorul luminat dintre operă și cititori, dintre poet și cei care îl așteaptă.

Titu Maiorescu și-a dobîndit statura prin marea lui devotiune în serviciul cauzei eminesciene, Gherea în slujba operei lui Caragiale.

Avem astăzi critici de o netăgăduită competență și intuiție. Unde sînt lucrările lor, argumentate și convingătoare, luminate de o nobilă pasiune, închinate operelor contemporane?

AUREL BARANGA

ȘCOLI CU NUME, ȘCOLI CU NUMĂR

• EXISTĂ vreo prăpastie, vreun hău profesional între școli vechi, și deci cu tradiție, și școli noi, deci fără tradiții ? Ne-am propus o anchetă gazetărească pe această temă pentru că în lumea elevilor, dar mai ales într-aceea a părinților, părerile sînt teribil de împărțite.

Ca să lămurim cît de cît lucrurile, am apelat nu la oameni din afara școlii, ci la cîțiva dintre cei care muncesc, fie în școli cu tradiție, fie în școli recent înființate. Iar pentru ca antinomia să fie mai categorică, am adresat întrebările unor profesori și elevi de la o școală înființată în anul 1860, deci cu 116 ani în urmă, și de la o școală înființată în 1960, deci abia cu 16 ani în urmă ; ambele școli fiind din București și ambele fiind de același profil.

Cuvîntul reprezentanților Liceului „Gheorghe Lazăr" sau despre tradiții pierdute și tradiții păstrate

Prof. ION POPESCU, director :

A fost o perioadă cînd nu s-au păstrat vechile denumiri ale vechilor școli. Din pricina bolii cifrelor. Liceul „Gheorghe Lazăr" s-a chemat cînd Centrul școlar 2—10—12, pentru că încorpora trei școli ; cînd Liceul 22. Primim și acum adrese și mai sîntem și acum strigați la ședințe cu apelativul „Liceul 22". Adevărul e că firmele cu nume au rostul lor. Un rost, o influență instructivă. Pentru elevi înseamnă o autoobligație. Își spun : una e să fiu elev la Liceul „Lazăr", liceu cu tradiție, și alta la altul. Iar tradiția are la bază fapte, are la bază un regim sever de învățătură, de ordine, de disciplină, de acțiuni colective. Sînt școli despre care se spune : acolo profesorii sînt îngăduitori, cu 5, dar te promovează. Despre Liceul „Lazăr", ca și despre altele, se spune că-s școli în care nu funcționează clemența. Și totuși, sau tocmai de aceea, e o bătălie ca să se ajungă elev la Liceul „Lazăr". Și e o mîndrie pentru cei care au reușit să intre, să spună : Sînt lăzărist. Cînd s-a revenit la numele liceului, foștii elevi și actualii elevi au trăit o mare satisfacție. Tradiția este o parte componentă a omului. Și-acum, tradițiile noastre în chip concret ! La Liceul „Lazăr" nu numai cerințele profesorilor sînt foarte mari, ci și cerințele elevilor sînt foarte mari. Pentru elevul de la „Gheorghe Lazăr" manualul este numai un instrument ; pentru că el apelează la bibliotecă, frecventează conferințe, e într-o permanentă căutare. Iar sesiunile lor științifice sînt remarcabile. Elevii de la „Gheorghe Lazăr" ne obligă pe noi, profesorii, să fim foarte la zi cu informațiile. E adevărat, meritul nu-i doar al colectivului nostru profesoral, ci și al tuturor acelor dascăli de la atîtea și atîtea școli de la care au venit elevii noștri și au reușit la examenul de intrare la Liceul „Gheorghe Lazăr". S-au instituit și pentru cadrele didactice concursurile pentru ocuparea catedrelor din licee ; e un pas bun. La Liceul „Lazăr" s-a păstrat tradiția științelor exacte : la chimie nu ne ia nimeni ; la matematici așa și așa. E un domeniu în care primii sînt cei de la Liceul „Mihai Viteazul" ; așa cum, la fizică, sînt cei de la Liceul „Nicolae Bălcescu".

De asemenea, s-a mai păstrat tradiția, ca în fiecare an să se meargă la Avrig, la mormîntul lui Gheorghe Lazăr.

Unele tradiții s-au pierdut. Personal, intenționez să mă lupt pentru reluarea unora dintre ele. De pildă ! Să reînviem vechile societăți literare la care elevii participau benevol și la care participau — venind să le vorbească elevilor — oameni de mare valoare. Să reactivăm formațiile culturale, în special corul liceului, care, după ce ani de zile a fost favorizat de un excelent animator — profesorul de muzică Pavel Vișcu — odată cu mult regretata dispariție a acestuia și-a pierdut din valoare și prestigiul. Pentru că adevărul e că unele tradiții se datoresc exclusiv anumitor dascăli. Recent însă în liceul nostru a venit o profesoară inimoasă, Elena Văcărescu, și nădăjduim să ajungă și corul la vechea sa ținută. Mai ținem să continuăm și să amplificăm tradiția activităților științifice în domeniile matematicii, chimiei, biologiei. De asemenea, să reînviem legăturile cu liceele mari din țară, legături reciproc stimulatorii ; în special, să creăm tradiția vizitelor reciproce și a schimburilor de experiență cu Liceul „Gheorghe Lazăr" din Sibiu. Mai vrem să revenim la vechiul nume al revistei liceului : acum se numește „Speranțe", dar în 1882, cînd a apărut cel dintîi număr, se numea „O geană de lumină" și parcă sună mai frumos, nu ? Vom scoate iar anuarul școlii și am mai vrea să reintroducem culoarea bleu deschis a matricolelor. Steagul sportiv o are. Nu-s chestiuni doar de formă. Colectivul de profesori, clădirea, uniforma — toate obligă la o anumită ținută, toate contribuie la formarea elevului.

Prof. FELICIA BĂLUICĂ, director adjunct :

Am încercat să păstrăm — din tradiții — tot. Dar nu s-a putut. Ba chiar a fost o perioadă cînd nici măcar liceu de băieți n-a mai fost aici, ci numai de fete; acum e mixt. N-am mai păstrat : culoarea bleu a șepcilor și numerelor matricole ; tabla de onoare a elevilor premianți, internatul ; colonia școlară de la Eforie și autobuzul pentru excursii.

Dar — tot din tradiții — am păstrat sau am reluat : asociația sportivă ; serbările sportive de sfîrșit de an ; steagul sportiv bleu al foștilor lăzăriști ; întrecerile sportive între clase ; serbările anuale ale fiecărei clase ; munca patriotică ; cercurile de studii pe domenii ; participările la concursurile școlare nu numai naționale, ci și internaționale ; și, cu toate că sîntem un liceu profilat pe științele exacte, încurajarea elevilor care scriu poezii, proză, teatru (spun doar cîteva nume dintre cele multe : Ionescu Boeru Radu, Elena Nedelcu, Anca Voiculețiu, Iulia Stoica) ; în sfîrșit, întîlnirile — fie după 10, fie după 15, fie după 45 de ani — ale foștilor absolvenți.

La concursurile școlare elevii Liceului „Lazăr" întrec și numeric și calitativ pe elevii liceelor de prestigiu ca „Nicolae Bălcescu" și „Mihai Viteazul". La Olimpiada internațională de chimie din '76, de la Halle, din R.D.G., Răzvan Cimpoia a luat premiul II, Iustin Coandă a luat, tot în '76, locul III la Olimpiada internațională de matematică, iar la olimpiadele republicane numărul de cîștigători este mare. Baza materială a școlii s-a dublat, orele de lucru manual de altădată s-au transformat în programul de pregătire practică a elevilor în atelierele-școală. Tradiții vechi, dar de o altă amplitudine.

Prof. CONSTANTIN MIHĂIȚĂ, îndrumător U.T.C. :

Poate cîteva date precise vor da concreteță noțiunii de tradiție la Liceul „Lazăr". Anul acesta, din cei 268 de absolvenți ai liceului, 213 au intrat în învățămîntul superior, în învățămîntul post-liceal în general. Iustin Coandă a intrat dînd numai un colocviu. Dan Cozma și Pătrănoiu au intrat — cu 9,91 și 9,66 — la electronică. Adrian Dumitrescu, cu 9,83 la automatică. Elevii clasei de matematici au intrat în învățămîntul superior în proporție de 100 la sută.

Cuvîntul reprezentanților Liceului nr. 11 (fost 33) sau despre tradiții vechi și tradiții noi

Prof. VASILE VELICAN, director :

Liceul nostru este nou, încît și tradițiile noastre sînt abia la început. Și totuși sînt ! Mă gîndesc, de pildă, la tradiția practicii în atelierele-școală. Am pășit la realizarea acestei indicații a partidului, de acum și legiferată, care urmărește integrarea învățămîntului cu producția, legarea învățămîntului de viață, am pășit cu dreptul. Pentru că, după ce, la fel ca alte școli, am transformat diverse încăperi ale clădirii în ateliere, acum ne-a fost făcută o construcție, special pentru atelierele școlii, o construcție modernă, frumoasă, și socotim noi, cea mai reușită din București. Mai sînt ele cusururi pe la instalații, dar încă sîntem în termenul de garanție și constructorul s-a și apucat să le dreagă. Țin să precizez că la munca de construcție, care a durat un an, au participat și elevii noștri, care au acum această satisfacție că au pus și ei umărul. Dar să vă spun cum folosim această clădire : am organizat un atelier de prelucrare prin așchiere, cu strunguri și freze ; două ateliere de lăcătușerie ; un atelier de tîmplărie ; un atelier de electrotehnică și un atelier de croitorie. Deci șase ateliere, cinci profile. Firește, toate aceste ateliere au implicat și dotări. Și aici am avut șansa de a fi foarte serios ajutați, atît de Inspectoratul școlar al municipiului, cît și de IREMOAS, întreprinderea care ne patronează. De asemenea, ne-au mai ajutat, mai ales la montarea utilajelor, care s-a dovedit complicată, atît IREMOAS, cît și I.U.P.S. Iar de azi încolo, am perfectat un acord cu Electrotehnica, întreprindere care, și ea, s-a arătat înțelegătoare cu nevoile școlii. Elevele și elevii noștri dovedesc interes și seriozitate în munca de învățare a unor meserii practice. La controlul tehnic de calitate n-am avut surprize neplăcute. Anul acesta planul nostru prevede realizarea unei producții marfă de un milion de lei. Trebuie să spun că atelierele noastre fiind mari vin să învețe tîmplărie și lăcătușerie și eleve de la Liceul pedagogic de educatoare. Zilnic de la 7,30 și pînă la 19,30 se lucrează în două schimburi.

Și-acum, despre o altă tradiție nouă : învățămîntul seral în general, învățămîntul seral în ture, în special. Liceul nostru are 751 de elevi la zi și 1 274 de seraliști. Am avut mult și încă mai avem de luptat cu prejudecata unor părinți, care cred că odată ce copiii lor n-au reușit la cursurile de zi ale liceului, s-a întîmplat o catastrofă ; adevărul e că toți acești tineri își pot continua studiile, e drept, cu un efort în plus. Dealtfel, infuzia aceasta de tineret — urmare a împărțirii învățămîntului în trepte — a ridicat și calitatea muncii la cursurile serale. Noii elevi, acești tineri care pînă anul trecut au fost elevi la cursurile de zi, au spart optica seraliștilor de pînă acum, adică mai vîrstnici. Noii elevi ai seralului sînt și un ajutor, și un stimulent pentru vechii seraliști. E vorba de niște implicații pe plan social, cred eu. S-a și dovedit că învățămîntul în trepte nu-i un baraj. Elevii care fac azi și producție și școală au și intrat în noul ritm. Iar noi, școala, căutăm să-i ajutăm. Spuneam că am înființat seralul în ture. Prin aceasta am venit în sprijinul celor care lucrează în întreprinderi în schimburi : concret, le-am creat posibilitatea să vină la școală o săptămînă dimineața, o săptămînă seara. Deci iată că seralul se face pe jumătate dimineața. A trebuit deci să facem patru orare pentru seral și unul pentru elevii de la zi, deci cinci orare. N-a fost tocmai ușor, mai ales că unii profesori au ore și la zi, și la seral. Dar poate că și mobilizarea aceasta e un început de tradiție.

Păcat e că, pe lîngă bune tradiții noi, apar și obiceiuri proaste. Vă dau un exemplu care ne-a supărat mult. E vorba de părinții care cred că educația copiilor rămîne doar în sarcina școlii și mai e vorba de adulții care văd copii care se poartă necivilizat și nu iau nici o atitudine.

Prof. ALEXANDRU PETRESCU, director adjunct :

E ușor să păstrezi o tradiție, e ușor să te înalți pe umerii solizi ai atîtor înaintași, dar e greu să înființezi o tradiție. Și totuși noi ne străduim să ne creăm și să ne impunem tradițiile noastre. De exemplu, de șase ani încoace, în liceul nostru se muncește la crearea tradiției unei clase de fizică. Scopul este dezvoltarea interesului elevilor pentru fizică, iar mai apoi să le fie de folos absolvenților — acest plus de cunoștințe — în facultăți, în meserii, în viață. Am și obținut ceva rezultate. Absolvenții acestei clase au intrat în proporție de sută la sută în învățămîntul superior. Elevii Ion Lăncrănjan, Silvia Indrei și Dan Topa au intrat la Facultatea de fizică, toți trei cu nota 10. Elevul Cătălin Georgescu a fost clasificat al doilea pe țară la Olimpiada de fizică. Elevul Mihai Gheorghiu, la sesiunea pe țară a cercurilor științifice, a prezentat o lucrare remarcabil personală. Dar tradiția rezultatelor bune o avem și în alte domenii. De exemplu, la sport. Ne sînt ori ne-au fost elevi : Ion Corneliu, campion european la tir și participant la Olimpiadă; surorile gemene Lucia și Maria Romanov, campioane naționale la tenis de cîmp — junioare ; Constantin Berceanu campionul mondial la lupte ; Gheorghe Tătaru, fotbalistul ; Tirnoveanu, cel care s-a evidențiat la gimnastică artistică. La o clasificare, potrivit criteriului intrării absolvenților în facultăți, liceul nostru s-a clasat pe locul 5 pe țară. Cu una, cu alta, am dobîndit prestigiu și printre părinți, printre acești părinți care se zbat să-și vadă copiii intrați numaidecît la liceele cu vechi tradiții ! Iar elevii se eliberează și ei de o altă prejudecată : nu mai fug de munca practică. Iar dacă, după absolvirea liceului, nu reușesc să intre în învățămîntul superior, li se pare firesc să intre imediat în producție.

ȘTEFANIA POPADIUC, elevă, anul IV-E :

Nu-i necesară o tradiție. Important e cum se formează acum, azi, elevii. Ce rezultate au ! Iar atelierele noastre sînt atît de bine organizate, încît, practic, ni s-au creat condiții excepționale de studii. Dar noi avem rezultate bune nu numai la fizică, ci și la română. Pentru revista noastră „Mirabila sămînță" am primit felicitări de la municipiu. Că la liceele „cu numere" se intră mai ușor decît la cele „cu nume", e prejudecata oamenilor din alte generații. Și că acolo se învață mai multă carte decît aici, e o altă prejudecată și tot nu a elevilor. Noi vom dovedi și la anul că vom intra la facultate tot în proporție de 100 la sută.

MIHAI GHEORGHIU, elev, anul IV-E :

Unele școli și-au format prestigiul și pentru că erau puține școli în țară. Acum școlile s-au înmulțit și școlile acelea cu vechi prestigiu au rămas cu nume mari, cu profesori cu morgă, și cu rezultate bune, dar care se obțin și-n alte școli. Intenția celor care vor să reintroducă anumite uniforme la anumite școli mi se pare aberantă. Dacă un japonez, care nu știe limba română, vrea să afle care-s munții noștri cei mai înalți, se uită pe o hartă și citește cifrele cotelor, nu numele. Noi, aici, la Liceul nr. 11, muncim să ne creăm o tradiție a rezultatelor muncii.

NELU IONESCU ■

Atenție, oameni! Războiul pe patru roți amenință

De curînd m-am prezentat din nou la locotenentul-colonel Constantin Grădinaru, de la Inspectoratul general al miliției, de unde ne-au fost relatate următoarele fapte.

ÎNTR-O SEARĂ, LA IPOTEȘTI

8 septembrie 1976, orele 20 și 40 de minute. Gheorghe Bîrhoata, tractorist la Șantierul nr. 3 Iași, coloana Suceava, circula spre șantier. În comuna Ipotești, i s-a defectat electromotorul. A tras pe dreapta să-l repare. Din urmă, veneau pe o motocicletă, tot de la lucru, doi frați : Zamfir Cîrlan, care conducea motocicleta, 25 ani, fiii lui Gherasim și Rahila, cu domiciliul în Ipotești. Din neatenție, se spune în informarea pe care o am în față, Zamfir Cîrlan, care conducea motocicleta, a intrat în plină viteză în tractorul oprit pe marginea șoselei. În urma tamponării, amîndoi frații au decedat. Zamfir era muncitor la Întreprinderea de reparații auto Suceava, era căsătorit și avea un copil. Mircea era zidar la Cooperativa „Constructorul" Suceava.

TELEX

Din Tîrgoviște se transmite prin telex : „În ziua de 14 septembrie 1976, pe autostrada București—Pitești, numitul Nicolae Vrabie, din București, conducea autoturismul marca „Fiat 1300" Ajunsese la kilometrul 78+200 Din sens opus, Nicolae Toma, tot din București, conducea autoturismul marca „Moskvici". În acel moment, Nicolae Toma, care avea în față o mașină de transport internațional, s-a angajat în depășirea acesteia, fără să se asigure. Neavînd spațiu pentru executarea depășirii, a trecut pe partea opusă a autostrăzii... și s-a tamponat frontal cu autoturismul „Fiat 1 300"

Au rezultat următoarele :

— Maria Toma, de 48 ani, domiciliată în București, strada Rotundă nr. 4, a decedat ;

— Ion Claici, de 55 ani, din București a fost accidentat grav ;

— Eugen Claici, 16 ani, din București, a fost accidentat grav : contuzie craniană și contuzie cerebrală :

— Nicolae Toma, din București, strada Rotunda nr. 4, a fost accidentat grav ;

— Nicolae Vrabie, de 32 ani, din București, a fost accidentat foarte grav : traumatism cranio-cerebral :

— Mihai Dumitrescu, de 17 ani, din București, a fost accidentat foarte grav : traumatism cranio-cerebral.

După primele cercetări efectuate de organele miliției, vinovat de producerea accidentului se face Nicolae Toma, din București, strada Rotunda nr. 4, posesor al tuturor gradelor de circulație, cu o vechime de 23 ani în conducerea autoturismelor, șofer la I.T.B., care s-a angajat în depășire fără să se asigure.

Avariile produse ambelor autoturisme se ridică la suma de peste 100 000 lei. Stop".

DIN NOU DESPRE O ȘANSĂ

CÎT UN FIR DE LUMINĂ

Am în față o informare, transmisă tot prin telex, din județul Teleorman, către Inspectoratul general al miliției. Mi-a reținut atenția întîmplarea deosebit de gravă pe care o conține :

La 16 septembrie 1976, orele 8 și 30 de minute, elevii Liceului și ai Școlii generale nr. 1 din Tătărăștii de Jos (Teleorman) au fost mobilizați la o acțiune : elevii au răspuns în număr foarte mare acestei chemări. În dimineața aceleiași zile, 70 de elevi au fost „îndrumați", ghilimelele ne aparțin, să se urce în autocamionul nr 21-TR-2 836, proprietate a Autobazei I.T.A Videle. Era condus de Ion Negreanu. Fără bănci, camionul era impropriu transportului de persoane. Dar ignoranța și imprudența, chiar și ale acelora care sînt educatori, înving deseori. Și contrar oricărei reguli de circulație, 70 de elevi (șaptezeci) sînt urcați în autocamionul respectiv. Șoferul Ion Negreanu apasă pe accelerație și demarează. Ajunge la o curbă, cunoscută, și Ion Negreanu o parcurge nepăsător, ca și cînd ar fi transportat pietriș. Elevii, care stau în picioare, se dezechilibrează, mașina se clatină, se rup lanțurile care susțin obloanele, se rup și balamalele și 11 (unsprezece) elevi cad din mașină în șanț. 9 dintre aceștia suferă diferite leziuni. Florian Luca, însă, de 15 ani, fiul lui Ion și Maria Luca, a fost transportat la spital în stare gravă : fractură de claviculă și traumatism cranio-cerebral.-

În urma unui astfel de accident, ne putem da seama ușor de cîtă crasă nepăsare se fac vinovați toți acei care erau chemați și obligați, mai ales, să apere elevii de orice pericol posibil : Ion Negreanu, șoferul autobazei, Aurel Tănăsescu, directorul școlii generale, cît și celelalte cadre didactice însoțitoare. Pentru că numai o întîmplare fericită, dacă se poate spune așa, a făcut ca toți cei 70 de elevi să nu ajungă în șanț, cu mașina peste ei.

— În colaborare cu Inspectoratul general al miliției —

„Cînd am auzit motorul pornind, m-am ridicat și m-am uitat încotro se îndreaptă"

Un om în vîrstă — aproape 70 de ani — dar încă în putere pentru a îndeplini o activitate utilă ; un om respectabil, corect, inimos căruia obștea i-a încredințat apărarea avutului său — paznicul **Pantazi Nicolae**, de la C.A.P. Gurbănești, județul Ilfov — se află de cîtva timp în suferință și, implicit, în imposibilitatea de a-și continua munca pe care o făcea cu dăruire și pricepere. Are o mînă fracturată (băgată în ghips), multe urme de lovituri peste corp și față, amărăciune în suflet.

E greu la bătrînețe să suporți asemenea traume fizice, dar lui Pantazi Nicolae îi vine și mai greu să se împace cu gîndul că pot exista oameni care să recurgă la asemenea ticăloșii.

— Dacă n-ar fi rănile astea — ne relatează el cu mîhnire — aș zice că a fost doar un vis îngrozitor. Parcă nici nu-mi vine a crede... Văzînd un autocamion că se abate din drum și intră în grădina de zarzavat, am zis mai întîi c-o fi de la C.L.F. și a venit după marfă. „Da' de ce merge cu farurile stinse ?" — mi-am zis eu. Cînd mă uit mai bine, mașina trecea peste grămezi de gogonele și ardei culese cu o zi mai înainte, peste parcelele neculese încă și continua să meargă. Atunci am crezut că are vreo defecțiune și șoferul nu poate să-l oprească. M-am gîndit la o nenorocire, la un accident și am alergat într-acolo să dau, la nevoie, o mînă de ajutor. Cînd colo, ce văd ? Autocamionul fusese oprit lîngă o grămadă de lăzi încărcate de cu seară cu roșii, gogonele și ardei. Vreo cinci-șase inși tăbăriseră pe lăzi și le urcau de zor în autocamion. Mă uit mai bine și nu recunosc pe nimeni, nici de la C.A.P., nici de la C.L.F. Abia atunci mă dumiresc și încep să strig la ei cît m-au ținut puterile, așa ca să mă audă și ceilalți paznici, aflați mai departe. Atunci vreo cîțiva s-au năpustit asupra mea cu niște pari și m-au lovit pînă am căzut. Cînd am auzit motorul pornind, m-am ridicat cum am putut și m-am uitat încotro se îndreaptă, apoi am alergat așa ametit de dureri pînă la sediu și am anunțat postul de miliție...

După telefonul primit de la paznic, plutonierul adjutant **Ion Tănăsoiu**, șeful postului de miliție Gurbănești, a pornit imediat împreună cu președintele C.A.P., **Dinu Danilov**, în urmărirea infractorilor. Chiar în dimineața următoare, la numai cîteva ore după comiterea faptelor aveau să descopere că în noaptea respectivă fusese la furat gogonele nu numai echipajul autocamionului 23-B-2485, aparținînd Întreprinderii Frigotehnica București, despre care a relatat paznicul Pantazi, ci și o autoutilitară T.V. Ambele mașini figurau în... delegație : autocamionul la Pitești, iar utilitara la Borzești. Cine sînt protagoniștii acestor isprăvi abominabile ? **Ilie Dumitru** — șofer la Grupul de șantiere București-Sud, din cadrul Trustului Energomontaj, **Ion Vasile**, șofer la Întreprinderea Frigotehnica București — ambii din satul Piteasca, comuna Găneasa (Ilfov). Cînd șeful postului de miliție și președintele C.A.P. din Gurbănești le-au dat de urmă și i-au reținut, hoții nu apucaseră încă să împartă „prada", 39 lăzi cu gogonele și alte zarzavaturi, și s-o ducă apoi la vînzare pe piețele Capitalei. Cercetările, continuate cu concursul maiorului Ion Chivu de la Miliția județului Ilfov, au stabilit că la săvîrșirea furtului și lovirea paznicului au participat și **Ioan Baboi, Vasile Nicolae, Ion Cristoloveanu, Marin Costache** și **Tudora Răducanu**, toți din Piteasca.

Prejudiciul cauzat atît prin furt cît și prin distrugere depășește suma de 22 000 lei. La acestea se adaugă suferințele incalculabile ale paznicului Pantazi.

În așteptarea unor pedepse pe măsura gravității faptelor, ne punem totuși întrebarea : **dacă s-ar respecta regulile referitoare la parcarea autovehiculelor aparținînd unităților socialiste, în locurile anume stabilite și asigurate cu pază, dacă factorii responsabili din unitățile respective s-ar preocupa mai mult de cunoașterea și educarea unor astfel de lucrători, n-ar putea fi prevenite asemenea consecințe ?**

Punem o astfel de întrebare, deoarece iată cum se prezintă, pe alocuri, situația din acest punct de vedere. La 5 zile după săvîrșirea faptelor mai sus relatate am telefonat la Grupul de șantiere București-Sud și am solicitat șefului de garaj — **Victor Alexandru** — să ne spună dacă știe unde a fost garată autoutilitara 22-B-6223 în noaptea de 5/6 octombrie a.c. și cum apreciază fapta șoferului Ilie Dumitru. Ne-a răspuns că autovehiculul a fost în garaj, iar șoferul s-ar fi aflat în concediu.

L-am rugat să verifice mai bine cum stau lucrurile. A revenit cu un telefon după o jumătate de oră :

„Am aflat de la alți paznici — ne spune A.V. — autoutilitara n-a fost în garaj. A doua zi trebuia să facă o cursă la Borzești și șoferul a plecat cu mașină cu tot din seara precedentă. Dar paznicul nu mi-a spus nimic. Despre șofer, să fiu sincer, am auzit că a comis un furt dar nu știam că a fost cu mașina noastră și nici că este arestat".

Alte comentarii sînt de prisos.

MIHAI GROZAVU ■

Filtru total în cooperația de consum

● Mihai Andrasi a fost pînă nu demult responsabilul brutăriei din comuna Valea lui Mihai (Bihor). Seara, cînd întocmea fișele de consum, brutarul scădea din gestiune o cantitate mai mare de făină decît cea consumată în realitate. Evident, plusurile rezultate din această operație frauduloasă le însușea. După un sumar control, numai în ultimele 7 luni brutarul Mihai Andrasi a săvîrșit o fraudă de 20 000 lei. Sistemul îl practica însă din anul 1974, așa că prejudiciul se pare a fi mai mare.

● Constantin Postolache, gestionar la secția de croitorie a cooperativei zonale de consum Pogoanele (Buzău), își însușea în mod repetat din încasările zilnice sume de bani, pe care le cheltuia în compania unor... femei. Pentru sufletul său a prejudiciat avutul obștii cooperatiste cu suma de 51 126 lei.

● Ioan Gubarici, șeful atelierului „Autoservice" din Caransebeș (Caraș-Severin), a vîndut unor particulari piese din magazia secției, în valoare de 148 000 lei. Evident, banii i-a însușit.

● Responsabilul atelierului de tîmplărie din comuna Subcetate (Harghita) era pînă nu demult Gavrilă Buzilă. Nu mai este pentru că responsabilul ridica de la magazie diferite materiale — vopsea, geamuri, plăci fibrolemnoase etc. — și le folosea, după mintea lui, mai eficient : și-a construit cu ele o casă proprie. Prejudiciul se ridică la suma de 10 882 lei.

● Petre Ciobanu-dulgher și Francisc Mitrica-tinichigiu la secția de prestări servicii din comuna Hălăncești(Iași) executau lucrări de construcții la diferiți cetățeni. În chitanțele pe care le eliberau treceau sume de bani mai mici decît încasau în realitate. Au delapidat astfel 21 000 lei.

● La prima vedere, Vasile Tănăsescu, șeful secției de bobinaj nr. 1 a Cooperativei de consum Tulcea, făcea o treabă de toată lauda : gospodar, recupera deșeurile de cupru rezultate în urma operației de rebobinare a unor motoare electrice. Numai că suma de 83 029 lei, primită pe aceste deșeuri de la I.C.M., nu a depus-o în contul cooperativei, ci în contul său personal. În felul acesta responsabilul va răspunde și de fapta sa ilegală.

● La atelierul de tîmplărie din comuna Cobadin, al IJECOOP-ului Constanța, au fost executate 1 000 de bucăți de stelaje „Dracula" — improprie denumire pentru niște cutii de fag de 1/1 metri, în care se ambalează cărți pentru export —, în valoare de 278 000 lei. Cutiile „Dracula" stau de mai mult timp nevalorificate, ocupă spațiile de depozitare, pentru un singur motiv : au fost executate fără să aibă cineva nevoie de ele.

Pagină realizată de N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Caruselul mituiților

● O sută, o sută cincizeci de lei certificatul medical. Alteori, și două sute, după bugetul clientului : era prețul pe care îl solicita și îl încasa medicul Alexandrina Agapie, de la Spitalul din orașul Boldești-Scăieni, județul Prahova. Într-o zi, a fost însă surprinsă în flagrant de luare de mită : adică, tocmai primea 150 lei de la Traian Măceașă, pentru a-i prelungi concediul medical. Ocazie care a stabilit că Alexandrina Agapie nu era la prima încasare. Din aceste motive a fost judecată și condamnată la un an și șase luni de închisoare.

● Doi litri de țuică și două găini de la Victoria Drăgănescu, din comuna Berca (Buzău) : 500 lei de la Floarea Porojnicu, din aceeași localitate. Aceste bunuri și valori, precum și alte sume de bani, le-a pretins și primit Veta Năstase, din municipiul Buzău, fostă statisticiană la Direcția județeană pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, oficiul de pensii. Le pretindea de la viitorii pensionari, pentru a le urgenta întocmirea dosarelor de pensie.

● Maria Popa, profesoară la Liceul nr. 3 din Drobeta-Turnu Severin, a pretins și primit de la părinții unei eleve suma de 400 lei, pentru ca fiica acestora, probabil mai puțin dotată, să promoveze examenul de sfîrșit de an.

● În perioada anilor 1974-1975, Petre Trăistaru, medic primar chirurg la Spitalul județean nr. 1 Galați, șeful secției chirurgie, transformase secția într-un fel de patronat : dacă doreai o îngrijire medicală mai „îngrijită", trebuia să-l onorezi pe „don' doctor" cu cel puțin 500 lei. Doreai o intervenție chirurgicală „sigură" ? Fără o mie de lei nu stătea de vorbă. Sumele le primea fie în cabinetul său, fie la domiciliu, prin intermediul soției. Ceea ce este mai grav — se subliniază în informarea pe care o avem în față — e faptul că medicul Petre Trăistaru n-a ezitat să primească bani nici chiar de la bolnavii suferinzi de cancer, boală care, știm cu toții, din nefericire este încă incurabilă. La percheziția domiciliară, medicului P. Trăistaru i s-a găsit suma de peste 200 000 lei, 30 000 lire italiene, 300 mărci germane (R.F.G.), 200 franci francezi și alte bunuri. A fost judecat și condamnat.

● Ioan Cora, profesor la Școala profesională de construcții din București, a plecat la Suceava, în delegație, pentru a recruta viitorii elevi, pe care avea să-i învețe tainele meseriei, să-i educe pentru viață. Selecția o făcea însă contra numerar : de la un număr de 9 (nouă) persoane (tați și copii) a pretins și, evident, a și primit sume între 200 și 1 000 lei. Profesorul n-a mai apucat să-și „educe" elevii, pentru că a fost trimis el la reeducare.

Din cauza unor neglijențe grave în îndeplinirea și respectarea serviciilor pentru populație ale I.C.R.A.L. Giulești

O întîmplare în balconul de la etajul I

NU s-a înregistrat nici un cutremur pe scara Richter în seara zilei de 25 iunie 1976, la București. Cel mult un vag cutremur, un cutremur de bulevard în Balta Albă, unde în acele ore se demolau cîteva din ultimele ruine ale orașului. Sau, prin salt la antipozi, mișcări seismice în zona centurii de foc de la Ciudad de Panama, și, departe, în insula niponă Hokkaido, unde cutremurele fac pereții caselor să vibreze ușor ca o harfă de staniol. Toate acestea însă, evident, nu au nimic comun cu prăbușirea balconului de la etajul I din imobilul de pe strada General Dona nr. 16, undeva în apropierea grădinii înmiresmate a Cișmigiului și a arterei ultrapoluate care este strada Știrbei Vodă. Ce s-a întîmplat de fapt ? În jurul orelor 18,00, în acest imobil așezat în careu, cu pistă de beton și arhitectură de sfîrșit de secol XIX, o femeie, pe numele ei Margareta Tudor, cobora scara de la etajul II la etajul I, unde era așteptată de vecina și prietena dumisale, Tudora Dumitru.

Femeia înaltă, planturoasă și încă frumoasă, care a intrat pe ușa vecinei sale de la etajul I, a salutat, a surîs, i s-a făcut semn să vorbească încet ca să nu trezească bărbatul din somn, a luat-o în brațe pe una din fetele familiei Dumitru și a legănat-o cu dragoste și multă lumină pe chip. Tudor Margareta n-a fost o femeie fericită, a avut o viață plină de convulsii, cu nenorociri dezlănțuite ca în tragediile antice, cu pierderi grele și apropiate suportate în demnitate, cu înfrîngeri sentimentale și în cele din urmă cu un copil născut infirm. Mai înainte de a se prăbuși din balconul de la etajul I, Tudor Margareta se prăbușise înăuntrul ei, se resemnase cu propria ei nefericire, deși încerca să pară cochetă, să se dăruiască fără pretenții meschine cunoscuților apropiați, să facă servicii dintre cele mai surprinzătoare, să fie bună și înțelegătoare, să dea sfaturi, să ghicească în cafea, așa, ca să treacă timpul...

S-a auzit mai întîi din curtea plină de rezonanțe a imobilului chemarea celeilalte fete a familiei Dumitru. Mama s-a repezit în balcon, mai ales de teamă că, repetînd apelul, bărbatul adormit cu ziarul pe față se va trezi. Tudor Margareta, vizitatoarea rămasă cu copilul în brațe, a însoțit-o pe balcon mai mult dintr-un gest reflex. Și în clipa aceea s-a declanșat marele mecanism, destinul a lăsat pîrghiile și roțile să se rupă, sfărîmînd zăgazurile timpului și smulgînd viața din vechea și statornica ei orbită. Balconul, cu legăturile sale de metal încastrate în perete, s-a desprins, a plutit cîteva clipe în aer ca un leagăn dintr-o grădină publică, după care s-a înclinat cu 180 de grade și s-a prăbușit de la 8 metri înălțime pe pista de beton. Ultimele imagini ale căderii, filmate cu încetinitorul, au fost : fetița alergînd spre balconul care se destrăma, copiii săltînd într-un picior și strigînd în jurul șotronului, un bărbat bătînd covorul aruncat pe gard, o mașină veche, un Chevrolet tip 1939, oprind lîngă bordură pe stradă, o fereastră reflectînd brusc, la o mișcare bruscă, lumina farurilor. Atît.

Filmul propriu-zis al căderii este următorul. Simțind că se prăbușește, Tudor Margareta n-a mai încercat să se sprijine sau să se prindă de ceva pentru că ținea în brațe copilul și gestul ei instinctiv de femeie și de mamă a fost să apere trupul fragil care i se zbătea acum neliniștit în brațe. A strîns acest trup cu o extraordinară forță și gingășie în același timp, încleștîndu-și mîinile în jurul lui doar atît încît să nu-l frîngă, să-l lase să respire. Dar gestul acesta i-a fost fatal. A apărat, într-adevăr, viața unui copil, dar s-a jertfit pe sine fără să se apere măcar. Trupul femeii s-a frînt ca o trestie. Mama copilului, care a ieșit prima pe balcon, a rămas suspendată în aer, cu piciorul prins într-o grindă metalică, într-o imagine răsturnată, ca într-o lume văzută pe dos. Fata care și-a chemat mama venind într-un suflet spre balcon, fără să știe că această chemare va provoca o tragedie, a fost lovită de cîteva bucăți de moloz, de beton și traumatizată grav.

Dintr-o dată întreaga existență a celor de pe strada General Dona s-a concentrat în acest accident tragic și absurd. (Absurd — deci — pentru că n-a fost sau n-ar fi trebuit să fie în firea lucrurilor). Au apărut bărbați, femei, cunoscuți și necunoscuți, ca din pămînt. Țipete, bocete, conversații brutale, telefoane de urgență, încercări de reanimare, deznădejde și groază. Apoi au venit la fața locului procurorul de serviciu Nicolae Popa, maiorul Nicolae Popa din I.M.B., serviciul dispecerat-intervenții, medicul legist Manolescu Adriana și alții, mulți alții... Ambulanța cu numărul 33—B—5912 condusă de șoferul Marin Șerban și însoțită de doctorul Șerban Rizescu a transportat trupul femeii „îmbrăcată în bluză roșie și pantaloni, capul descoperit și desculță" spre Institutul medico-legal. Directorul I.C.R.A.L. Giulești, Anca I., și inginerul șef al I.C.R.A.L. Giulești, Kővari C., „au luat măsuri pentru înlăturarea grilajului de fier forjat și a postamentului de beton care rămăseseră suspendate și prezentau încă un pericol evident". De aici încolo lucrurile au intrat pe făgașul lucid și concret al anchetelor, unde viața se compune din elemente precise, adeseori prozaice și reci.

UN balcon de casă nu se poate prăbuși din senin decît dacă un anume cetățean respectabil, responsabil cu supravegherea și verificarea rezistenței imobilului în cauză — verificare ce trebuie executată cu minuțiozitate anual — nu și-a făcut datoria, a tras chiulul într-o anume zi a datoriei lui, și-a tratat meseria și destinul cu superficialitate. Ei bine, în această meserie, aparent inofensivă, aparent fără probleme, orice eroare poate fi o crimă. Pentru că, în cazul prăbușirii balconului devenit cavoul Margaretei Tudor, după părerea noastră, nu este vorba de o pură și nevinovată întîmplare.

Dar, pînă să ajungem la acest moment al demonstrației, să derulăm filmul tragediei dintr-un punct de vedere inedit pentru mulți dintre martori și, evident, pentru cititori. Se spune că înaintea accidentului, cele două femei ajunse brusc în situația unui cutremur de gradul 9 pe scara Richter, se aflau în fața unor cești de cafea încă aburind. Problema se pune astfel : dacă femeile au avut timp să-și așeze cafelele pe balcon ca să converseze, cum susțin unii, înseamnă categoric că ele nu aveau reprezentarea reală a pericolului în care se aflau ; dacă tava cu cești de cafea a rămas pe masă, în cameră, în timp ce femeile s-au repezit pe balcon la chemarea uneia din fete, înseamnă că ele au acționat instantaneu sub dicteu automat și că, deci, este posibil să fi uitat de pericolul prăbușirii balconului. De ce toate acestea ? Pentru că, după accident, toți locatarii de pe strada General Dona nr. 16 au declarat că de-a lungul timpului au sesizat în nenumărate rînduri pe angajații Centrului numărul 1 de la I.C.R.A.L. Giulești de faptul că balcoanele imobilului sînt fragile și se ruinează văzînd cu ochii. Mai mult, în lunile februarie, martie 1976, cîțiva locatari au reclamat prăbușirea unor elemente de susținere și de rezistență ale balconului, împreună cu unele accesorii estetice. Din declarațiile lor reiese că s-au adresat tovarășei Valentina Vărzaru, care răspunde de acest imobil din partea centrului nr. 1, și tovarășului Vincențiu Nițoi, responsabilul centrului, dar aceștia le-au dat asigurări că nu se va întîmpla nimic. În ce o privește pe Valentina Vărzaru, aceasta, spun locatarii, s-ar fi exprimat cam așa : dumneavoastră să fiți sănătoși, că balconul ăsta mai trăiește o viață de om. Iată însă că pînă la urmă balconul incriminat a costat o viață de om !

Deci, problema celor două cafele a devenit fundamentală în rezolvarea ecuației din momentul în care toți locatarii afirmă că au reclamat de nenumărate ori — chiar și în timpul controalelor efectuate de angajații Centrului nr. 1 de la I.C.R.A.L. Giulești — balcoanele șubrede ale imobilului, marcînd mai ales faptul că acest imobil a fost construit acum aproape 100 de ani. Cert este că, deocamdată, nici unul din funcționarii I.C.R.A.L. Giulești nu recunoaște că i s-a adus la cunoștință starea de degradare a balcoanelor de pe strada General Dona nr. 16. Deși împotriva acestui punct de vedere depun mărturie următorii locatari sau foști locatari : Tudora Dumitru, Vasile Gheorghe Dumitru, Adriana Avram, Ana Nicorescu, Carolina Dinescu, Georgeta Gingiuc, Elena Alexandrescu, Aurel Irod, Anica Stoica, Laurențiu Manolescu. Pînă una alta, spre edificare, punem alături numai două din declarațiile aflate la antipozi : **Dumitru Vasile Gheorghe**, muncitor : **„Eu personal le-am spus tovarășei Valentina Vărzaru și tovarășului Vincențiu Nițoi care venise în control la imobile că din balcon au căzut niște console ce îl susțineau și niște ornamente iar dînșii mi-au răspuns că pînă în primăvară nu are ce să facă, iar eu am răspuns că dacă o să aștept pînă în primăvară balconul are să se rupă. Mi-au răspuns că nu am de unde să cunosc eu că nu sînt de meserie și o să vină ei să-l repare. Discuția s-a purtat în ianuarie sau februarie 1976".** **Vărzaru Valentina**, angajată la Centrul nr. 1 I.C.R.A.L. Giulești : **„Nu cunosc starea tehnică a balconului și cele întîmplate deoarece eu de pe data de 19 iunie pînă la data de 13 iulie am fost în concediu de odihnă pe anul 1976. De cîte ori am verificat apartamentele din strada General Dona nr. 16 tovarășii locatari nu mi-au vorbit sau sesizat în sensul că balconul s-a deplasat. (...). La înapoierea din concediu am auzit această situație neplăcută în raza mea de activitate".** Ca și cum „raza" de activitate a tovarășei Vărzaru Valentina ar fi doar egală cu πr^2 ar fi doar o simplă problemă de geometrie, nu una de responsabilitate profesională și socială, de conștiință. Deocamdată, pe deasupra ruinelor balconului prăbușit plutește încă aroma incertă a cafelei, aburind în cele două cești de care nu s-a mai atins nimeni.

CARE sînt deci vinovații ? Cei de la Centrul nr. 1 I.C.R.A.L. Giulești care, după spusele martorilor, au fost sesizați de iminenta prăbușire a balconului și, conform unei optici tradiționale în stilul de lucru al acestei întreprinderi, au amînat sau au uitat pur și simplu să ceară forului tutelar remedierea balcoanelor degradate ? Vinovații se află printre funcționarii și tehnicienii biroului de protecție al I.C.R.A.L. Giulești care au obligația de serviciu de a verifica anual starea tehnică a elementelor de rezistență ce compun construcțiile, de a lua măsuri de conservare a acestora și de a cere biroului proiectări și devize întocmirea documentației necesare executării lucrărilor în acest sens ? Sau vinovații se ascund în persoanele tehnicienilor și inginerilor din biroul de proiectare și devize pentru că ori de cîte ori au întocmit devize de remediere a unor elemente din construcția imobilului de pe strada General Dona nr. 16 nu s-au deplasat la fața locului ca să controleze, așa, să zicem ca din întîmplare, și elementele de rezistență ?

În cadrul unei discuții purtate la cîtva timp după prăbușirea balconului, inginerul Simona Dumitrescu, șefa biroului de proiectări și devize, a afirmat că accidentul „se datorează unei fisuri în planșeul balconului pe unde a intrat apa și a ruginit elementele de rezistență din fier". Numai că, tovarăși, aici nu e vorba numai de prăbușirea unui balcon, ci de moartea unui om ! Au trecut aproape patru luni de la întîmplarea tragică de pe strada General Dona nr. 16, cînd o femeie, strîngînd în brațe un copil, apărînd o viață de om, a căzut în abis... și pînă la data redactării acestui reportaj I.C.R.A.L. Giulești n-a reușit să stabilească exact din ce motive s-a produs accidentul și cine se face vinovat. Au trecut aproape trei luni de cînd I.C.R.A.L. Giulești nu a răspuns la adresa înregistrată cu numărul 13188 din 10.VIII. 1976 prin care se cerea, între altele, să se precizeze „ce obligații au funcționarii I.C.R.A.L. Giulești cînd sînt sesizați de locatari verbal că anumite părți din clădire prezintă defecțiuni și pericol de prăbușire ?" Aproape trei luni de tăcere s-au așternut peste tragedia din strada General Dona și, încălcînd legea, I.C.R.A.L. Giulești nu răspunde la adresa organelor de anchetă ! Dar s-a grăbit să trimită la fața locului, imediat după accident, o echipă de muncitori și tehnicieni care au dărîmat balcoanele, au zidit ușile, lăsînd loc de ferestre, ștergînd orice urmă de pe pereți, înainte ca organul de cercetare penală să efectueze o expertiză, aducînd în acest fel un grav prejudiciu stabilirii adevărului. Astfel, la ora aceasta trebuie făcute demersuri tot pe lîngă I.C.R.A.L. Giulești pentru reconstituirea detaliilor tehnice ale balcoanelor demolate.

CINE sînt vinovații ? Este întrebarea adresată nouă de către locatarii imobilului din strada General Dona nr. 16, la aproape 4 luni după accident, în timpul documentării pentru acest reportaj. „De ce nu se face lumină odată în acest caz, de ce se fac unii că uită de moartea Margaretei Tudor?". Între timp, I.C.R.A.L. Giulești s-a arătat de o „zguduitoare sensibilitate" și a repartizat familiei de la etajul I, de unde s-a prăbușit balconul, un apartament în cartierul Militari. O sensibilitate post-mortem. Numai că situația tinde să se repete. Alarmată de faptul că planșeul subsolului unde locuiește a început, la rîndul lui, să se deplaseze cu un centimetru, că barele de fier care-l susțin sînt atît de ruginite încît se aschiază la orice atingere, Adriana Avram împreună cu cei doi copii și-a luat inima în dinți și s-a mutat în apartamentul rămas liber multă vreme după mutarea familiei de la etajul I. Azi, 21 octombrie 1976, femeia plîngea deznădăjduită în curtea imobilului incriminat, printre mormanele de moloz rămase de la zidirea balcoanelor, luînd cunoștință de o amendă prescrisă de I.C.R.A.L. Giulești prin care e obligată să plătească pentru „îndrăzneala" de a „ocupa un spațiu locativ fără forme legale" 500 de lei. Ce să facă femeia, tovarăși de la I.C.R.A.L., să aștepte în subsol prăbușirea, de astă dată a imobilului ? Iresponsabilitatea este aici de domeniul paroxismului !

VIAȚA însă își urmează cursul el. Tovarășul Vincențiu Nițoi, responsabilul Centrului nr. 1 al I.C.R.A.L. Giulești, care se află în imediata vecinătate a imobilului din strada General Dona nr. 16, elegant și radios, arătînd ca un funcționar ireproșabil, își dichisește mai departe automobilul Dacia 1300 de culoare galbenă în timpul serviciului ; colega sa, tovarășa Valentina Vărzaru, se află „în concediu" mai întîi, apoi „în oraș cu o situație financiară" (după spusele lui Vincențiu Nițoi), iar tehnicianul Todoran Gavrilă, gătit ca de recepție, nu ca de muncă, mă privește cu ochii albaștri... Vincențiu Nițoi descoperă America : „Tovarășe Adrian (în numele de Dohotaru i se rupe limba), un vinovat trebuie să existe pentru cele ce s-a întîmplat". Îmi dă să înțeleg că nu are dezlegare sau că nu poate pur și simplu — pentru că la rîndul său e un umil funcționar supus presiunilor ierarhiei — să-mi spună mai mult. Dar, îmi destăinuie confidențial : „Balconul există, personal l-am strîns bucată cu bucată de pe ciment și l-am transportat la magazia șantierului pentru că mi-am dat seama că va fi cîndva nevoie de o expertiză asupra lui. Am și bon de înregistrare".

O MULȚE, multe speranțe și deziluzii, multe emoții, multe erori și decepții s-au legat și se mai leagă încă de această întreprindere : I.C.R.A.L. ! Sînt oameni care n-au mai avut zile să-și vadă visurile împlinite : o reparație în plafon ca să nu mai plouă în casă, o reparație într-un zid crăpat prin care crivățul aruncă zăpadă, remedierea defecțiunilor unui calorifer cînd afături copilul are 39 de grade și cîteva linii, înlocuirea unei instalații sanitare degradate, zugrăvitul unor încăperi etc. Din păcate, șintem încă la discreția unor funcționari și meseriași, dintre care mulți cu mașini personale, cu apartament particular în bună stare și care ne amînă de pe o zi pe alta, de pe o lună pe alta, de pe un an pe altul, amărîndu-ne viața. Pentru că în loc să ne servească pe noi, contribuabilii de rînd, dau impresia că ne fac favoruri îndeplinindu-și atribuțiile legale și prosperă în umbra slăbiciunilor noastre. În acest context, nu e de mirare că pînă la urmă neglijențele, incompetența sau reaua voință cu care unii funcționari și tehnicieni ai I.C.R.A.L. tratează problemele oamenilor au generat o tragedie.

DE aceea, apare ca perfect normal să cerem ca vinovații de cele întîmplate în strada General Dona nr. 16 să fie trași la răspundere și pedepsiți în mod exemplar, factorii vinovați pînă acum de întîrzierea răspunsului I.C.R.A.L. Giulești la adresa organelor de anchetă să fie sancționați pentru nerespectarea atribuțiunilor de serviciu.

A. DOHOTARU ■

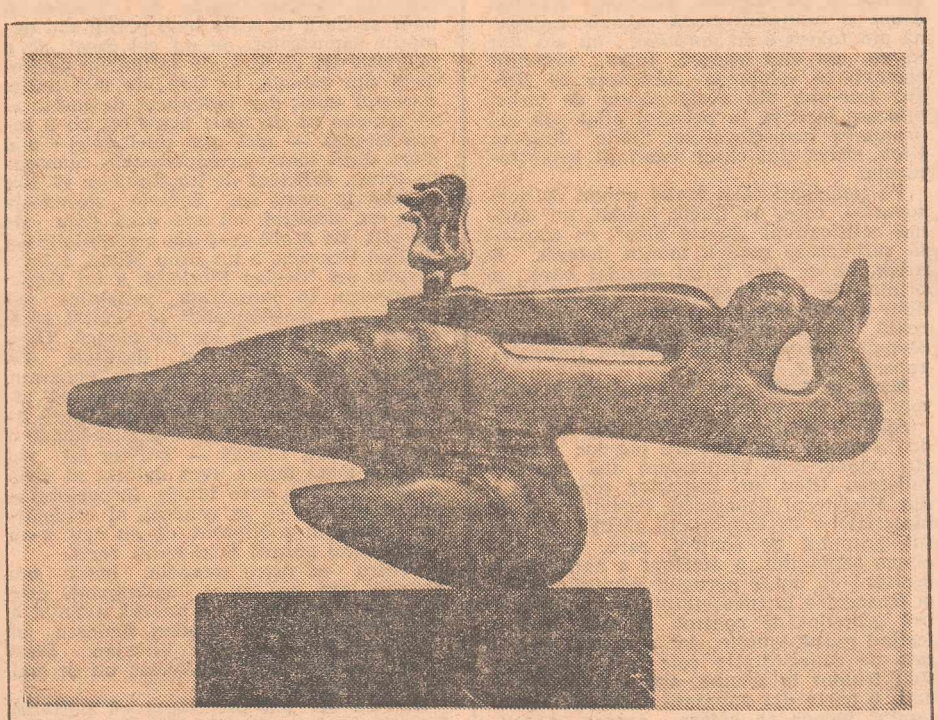

FLACĂRA

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 122

Slugărnicia văzută ca o capodoperă

Da, să nu fim simpliști, s-avem puterea să ne liberăm de prejudecăți. Capodoperele nu sînt, așa cum s-a crezut pînă acum, privilegiul artelor. Nu, nici pomeneală. Capodopera este la îndemîna oricui. N-am auzit noi vorbindu-se despre capodopere de stupiditate ? N-am auzit noi că unuia sau altuia nu-i mai trebuie nimic, dar absolut nimic ca să fie un idiot perfect ? În lumea geometriei sfera se confundă cu perfecțiunea, dar și nătărăii și derbedeii au sărutat poalele acestui punct de vedere, și-au tras și ei foloasele lor. Și despre un idiot se spune că idiotenia lui a atins perfecțiunea unei sfere.

Eu personal am cunoscut printr-un anumit complex de împrejurări un individ care în materie de slugărnicie și lingușeală a atins perfecțiunea. În materie de lingușeală și slugărnicie, viața lui e, fără îndoială, o capodoperă. Mă gîndesc la potlogăriile și la lașitățile lui cu emoția cuvenită muzicii lui Mozart și a pînzelor lui Rembrandt. La moartea lui Mozart se mărturisea că muzica a atins desăvîrșirea, că nimic nu mai poate fi adăugat. Așa pot să spun și eu despre Nelu. Ceea ce a reușit el în materie de slugărnicie și linguseală este expresia unei perfecțiuni atroce și rafaelice. După Nelu, nu se mai poate adăuga nimic. Nuanțe, da, fără îndoială, dar nimic fundamental nu se mai poate adăuga.

Dar ce-a făcut divinul Nelu ca să-și justifice entuziasmul meu delirant ? Am să vă spun ce-a făcut Nelu și după cîteva clipe de meditații, sau după cîteva telefoane interioare o să-mi dați dreptate. De unde vine geniul lui Nelu ? Geniul lui Nelu vine din faptul că el a renunțat nu la o idee sau alta, el a rezolvat frontal problema, el a renunțat la viața lui. Toată viața lui și-a dedicat-o șefului imediat cu o convingere atît de mare încît problemele lui, nevoile lui, i se păreau ridicole. Important era ca șeful să se simtă bine și de cîte ori șeful se simțea bine, el se simțea chiar mai bine decît șeful. El rîdea de glumele șefului mai mult decît rîdea șeful, în linii mari toate le făcea mai bine și cu mai multă credință. Am să dau cîteva exemple foarte concrete ca să vedeți eroismul, puterea de sacrificiu, dîrzenia și inventivitatea cu care și-a dus pînă la capăt, fără intermitențe, crucea slugărniciei. De dragul șefului a renunțat să-și întemeieze o familie și a făcut-o așa cu voie bună, fără false remușcări. Da, șeful era familist, avea nevastă, copii, dar îi plăcea să meargă la Nelu și să bea la Nelu. Nelu era burlac, în asta consta hazul lui ; în anumite împrejurări excepționale îi lăsa apartamentul șefului pentru o oră-două, ca să-i hotărască el o folosire mai rațională. Dacă s-ar fi însurat, ce haz ar fi avut ? Și el Nelu știa că trebuie să aibă haz, că viața lui trebuie să și-o sacrifice energiei șefului și legăturilor lui extraconjugale. Nelu a ajuns cu puterea de sacrificiu pînă la înălțimea eroilor dramelor antice. Se îmbolnăvise la un moment dat, medicii îl sfătuiseră, nu mai bea mă Nelule, o să te duci dracului. Dar cînd șeful îi spunea, hai mă Nelule să bem ceva, putea să refuze el asemenea onoare ? Ce dacă o să se ducă ? Important e ca șeful să aibă cu cine sta de vorbă.

... și uite așa a ajuns Nelu ruinat, prăbușit, bolnav dar și cel mai fericit om din lume.

TEODOR MAZILU ■

Schimb de corespondență

Am primit zilele trecute o scrisoare :

DRAGĂ PRIETENE,

vreau să vă relatez ce se întîmplă de la o vreme la supermagazinul modern BIG din Piața Sudului, de cînd cu introducerea casieriei de la mezeluri absolut nocivă. Vreau să vă descriu de exemplu ce am pățit pe data de 18 (sau 19) sept. a.c.

1. Am intrat în BIG cu intenția să cumpăr următoarele mărfuri : 200 gr. pariser, 10 ouă, 1 pîine, una cutie conserve „Cibin" și una sticlă vin regiune, avînd totodată și invitați. Altădată le luam pe toate și le plăteam instantaneu la ieșire. Acum nu. Acum am stat întîi la rînd la mezeluri, mi-a cîntărit pariserul, a făcut pachet, a scris pe pachet cu-n creion subțire prețul și m-a trimis la susnumita casierie de mezeluri să achit. Aici m-am așezat la un rînd imens ! După ce-am plătit m-am întors iar la mezeluri unde alt rînd ! În fine ajung să-i dau vînzătoarei bonul, dumneaei caută prin grămada de pachețele pînă găsește unu cu prețul care se potrivea cu prețul înscris pe bon și în fine mi-l dă. Asta la mezeluri. După asta la ouă, tot așa : rînd la ouă, rînd la casă (ouăle tot la casa de mezeluri !) și înapoi să duc bonul ; pîinea am luat-o ceva mai repede după care m-am autoservit cu conserva și sticla de vin, fiind însă necesar să stau iar la rînd achitîndu-le, de data asta la casa generală de la ieșire. Total timp pierdut 1 oră și 30 min !

2. Față de acest mod de deservire care m-a ținut o oră și jumătate (90 minute !) mă mir cu atît mai mult statistica efectuată de Min. Comerțului unde a scris și-n presă că timpul mediu necesar pentru efectuarea cumpărăturilor zilnice este de numai 55 minute pe cap de bucureșean ! Ce ironie !

Acestea fiind faptele v-aș ruga cu respect să biciuiți la modul cel mai satiric contrastul dintre această medie de 55 minute și timpul real pierdut de pomană la BIG. Pentru a nu exista îndoieli vă dedic adevăratul meu nume și adresa de pe plic, subsemnatul asumîndu-și toată răspunderea faptelor."

Răspuns :

Stimate prietene,

vă mulțumesc pentru prețiosul material de viață furnizat de rîndurile dumneavoastră. Din păcate nu vă pot satisface rugămintea biciuirii contrastului dintre pct. 1 și pct. 2 deoarece, la o examinare mai atentă, acest contrast **nu există.** Faptul că media de timp necesară aprovizionării în magazine este de 55 minute nu înseamnă decît că, în timp ce dv. pierdeți cele 90 de minute la BIG, un al cumpărător, la alt magazin, Leonida bunăoară, își făcea aprovizionarea în numai 20 minute ! Într-adevăr, conform unui calcul elementar vedem că

$$\frac{90 + 20}{2} = \frac{110}{2} = 55 \text{ min.},$$

adică exact cît prevede și statistica ministerului.

Dacă ar fi ceva de biciuit ar fi probabil povestea cu labirintul de casierii de la BIG, dar eu nu cred că-n felul acesta se realizează ceva. Am observat că-n ultima vreme lucrătorii din comerț dau randament mult mai bun cînd sînt luați mai pe departe, mai cu binișorul, mai cu mici stimulente... N-are nici un rost să ni-l punem în cap : pînă la urmă tot noi ajungem la mîna lor.

Cu deosebită stimă,

AL. MONCIU-SUDINSKI ■

Fabulă în trei

Într-o sală de concert
Fix la ora opt și-un sfert
Și-au dat tainic întîlnire
Două ființe cu simțire :
Pianina de castel
Și-un violoncel model.

Ea, sfioasă ca mimoza,
Cînd privea violoncelul
Parcă se-nrudea cu cerul
— Nu-i știa vieții proza.

El, un Don Juan de lume
Era nalt și făcea glume
Aruncîndu-i printre gene
Melancolice poeme,
Murmurîndu-și printre dinți
Mici ipocrizii fierbinți,
Lungind fraza din oftat
Ca un nobil, de palat.

Deci, la ora opt și-un sfert copila
Și-a-nceput duios idila
Dusă făr' să-și deie seama
Pînă unde moare gama,
Lîngă stele, sus, în cer
Unde bravul cavaler
Laș, trădat-partenera
Pentru una, Efemera.

Prea zadarnic, să nu-l scape,
Pianina dă din clape
Rostind note vechi, de școală
Tragică în scena goală.

Și-așa a-nvățat Mimoza
Să-i citească vieții proza.
Dar s-a vindecat, pardon !,
Cu un glas de saxofon.

Morala :

Nu s-a pomenit în lume
Iarnă grea fără palton
Hîrtie fără creion
Cel puțin așa se spune.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Scrisori comentate

Cum între bine și foarte bine încape loc și pentru rău

ACTUL I. Decorul prezintă o cabană drăguță, așezată în mijlocul unui crîng drăguț, prin care trec din cînd în cînd unele orătănii cu specific de crîng, așteptînd, cu justificată mîndrie, momentul împlinirii soartei lor de necuvîntătoare pe masa lungă și tovărășească, întinsă în mijlocul cabanei. În jurul mesei, așezați de justețe după cîn, o seamă de delegați. Ospățul se desfășoară într-o atmosferă de calmă și distinsă sobrietate, atmosfera aceea — știți dumneavoastră — care urmează întotdeauna intrării unui grup de delegați într-o cabană vînătorească. („Aveam obiceiul, zice fostul contabil șef Stelian Benescu — ca la adunări generale de sfîrșit să organizăm o atenție, o masă pentru delegați"). Secvența următoare cuprinde o vedere de ansamblu a locului și pe Stelian Benescu dîrdîind demn și mulțumit lîngă cabană. („Cabana am folosit-o cu aprobare ; nu am stat în ea, am stat afară"). Între tovarășii chemați să celebreze „adunarea de sfîrșit" într-una din acele căsuțe de bîrne, pitorești înscrise în peisajul aflat sub îndrumarea Inspectoratului Silvic Județan Ilfov, cîțiva sînt chiar salariații Inspectoratului.

Vă imaginați că e vorba numai de acei tovarăși, care, la finele anului, au obținut calificativul „foarte bine", ca răsplată sufletească pentru munca depusă. E drept că ar mai fi un angajat care a primit, de asemenea, „foarte bine", dar, dintr-o regretabilă omisiune, el nu figurează nici printre ai casei, nici printre oaspeți. Acesta e chiar portarul Inspectoratului silvic.

Masa se desfășoară într-o deplină unanimitate de vederi.

ACTUL II. Decorul înfățișează o sală de ședințe. În prezidiu iau loc cadre cu munci de răspundere din activul județean Ilfov, un inspector coordonator din Ministerul Economiei Forestiere și al Materialelor de Construcții (MEFMC), șeful grupului de control, care, timp de cîteva săptămîni, a efectuat o anchetă în legătură cu unele nereguli administrative și financiare la Inspectoratul silvic, membrii grupului de control. În sală, manifestînd multă emoție, dar o emoție generată de cauze dintre cele mai diferite, stau frumos în scaune, atenți și disciplinați, o parte din angajații instituției. Referatul începe să refere asupra „Stării disciplinare a membrilor... etc". Spre deosebire de încîntătorul decor al cabanei din actul I, cel al sălii de ședințe nu participă la închegarea unei atmosfere cordiale. Am putea aprecia că atmosfera în această zi de 8 aprilie 1976 e mai degrabă încărcată. Drept urmare, atît pereții sălii, cît și scaunele păstrează o anume răceală sub raport afectiv. Dacă ancheta corpului de control nu a reușit să stabilească fapte de natură penală — cu toată umbra ce mai stăruie asupra activității unor angajați și, în mod special, asupra președintelui sindicatului, Eugen Georgescu — ea arată destule alte nereguli care, însumate, dăunează bunului mers al muncii în Inspectorat și, mai departe, muncii îngrijitorilor pădurilor județului. Discuțiile încearcă să lămurească niște chestiuni neclare legate de demolarea unor garduri, de niște bani plătiți sau neplătiți pădurarilor, de un cal casat, de o plantație de răchită, de întîlnirile prietenești din cabană, în fine, de mai multe nereguli mici, dar îndeajuns de multe ca să semene cu un abuz mare ori cu o incompetență — nici mai mică, nici mai mare decît toate incompetențele cunoscute, totuși, suficient de împlinită ca să lase pagubă în urma ei. Ședința dovedește ceea ce, dealtfel, nu era prea greu de dovedit. Ea arată greșeala contabilului șef Stelian Benescu, a lui Dinu Mihai, a inginerului șef Nicolae Floricică, a lui Eugen Georgescu. În consecință, contabilul șef primește „avertisment" și sfatul să-și caute urgent alt loc de muncă, Dinu Mihai este, cu onor, destituit din funcție, Floricică Nicolae e „mustrat", președintele sindicatului urmează să lămurească încă o serie de mărunțișuri financiare delicate și toți angajații înghit o vreme în sec, fiindcă — într-un fel sau altul — toată lumea avea datoria să vadă și să acționeze, spre binele Inspectoratului, al pădurii și, în general, al cetățenilor județului, indiferent că au sau n-au sentimentul naturii și al ierbii verzi.

Pentru că orice comedie, bună sau proastă, are un punct culminant, este momentul să arătăm că miezul ședinței a fost disputa dintre Stelian Benescu și juristconsultul Gheorghe Virtejan. Dacă aceștia se iubeau și colaborau, nu se mai juca vodevilul.

ACTUL III (cu precizarea că portarul Inspectoratului are, mai departe, calificativul „foarte bine" și că, întocmai decorului din actul II, nu participă la evenimente). Decorul celui de-al III-lea act închipuie biroul inspectorului șef Ștefan Ivănescu. Acesta, consiliat temeinic de contabilul șef, emite o adresă către unul din ICRAL-urile Capitalei, prin care solicită unele reparații la o clădire a Inspectoratului silvic județean. Adresa e scrisă corect la mașină și poartă semnăturile de rigoare. Sînt calități ce fac cinste unei adrese oficiale, numai că, din păcate, hîrtia nu prea are bază legală. ICRAL-ul cere pentru reparațiile efectuate suma de 16 300 lei. Inspectoratul Silvic nu are de unde plăti. Drept urmare, contabilul șef Stelian Benescu este iluminat brusc de o idee financiară absolut splendidă și impută banii juristconsultului Gheorghe Virtejan. Motivul pare logic : juristul nu se pricepe să scoată basma curată Inspectoratul. („E adevărat — spune tovarășul Ștefan Ivănescu în mai sus pomenita ședință — că în cazul lui Vîrtejan contabilul șef a acționat pătimaș"). Frumoasă patimă ! 16 300 lei în cap, pe care ar fi urmat să-i plătească juristul. Să plătească, adică, incompetența contabilului. Dacă pînă aici am vorbit de lucruri ce păreau numai logice, iată că juristconsultul Vîrtejan procedează, în sfîrșit, înțelept și de-a dreptul logic și dă în judecată Inspectoratul. Treburile fiind limpezi ca lumina unei zile de vară într-un crîng drăguț cu o cabană în mijloc, tribunalul dă cîștig de cauză lui Virtejan. Juristul potrivnic e șicanat cum se cuvine și rîca începe să lucreze în Inspectorat. Din gîlceavă în sfadă, din ceartă în zarvă, din vorbă strîmbă în insultă, necazul începe să umble și cu el umblă și sesizările. Oamenii de „foarte bine" se întrunesc, conform celor legale, în comisii și împart calificative colegilor lor, numai că vodevilul nu mai are nici un haz. Comisia — din care fac parte, desigur, tovarășii Benescu, Floricică, Georgescu și alți trei — analizînd munca de un an a contabilei Angela Obretin conchide că tot ce merită dînsa e un amărît de „satisfăcător".

O vorbă veche și deșteaptă zice că omul bun se mulțumește cu puțin. O altă vorbă, la fel de veche și parcă mai deșteaptă decît prima, spune că omul nu trebuie să se mulțumească nici cu mult, nici cu puțin, ci numai cu ce i se cuvine. Un „satisfăcător" seamănă întrucîtva cu un „bine", dar și mai mult seamănă cu un „nesatisfăcător".

Inspectorul șef Ștefan Ivănescu e de părere că Angela Obretin a primit exact ce trebuia. „Nu e un contabil strălucit. Vedeți dumneavoastră, ea a lucrat în minister și de acolo, cum se obișnuiește cînd un om nu face față, e trimis mai jos, ca să scape de el".

„Foarte bine — zicem — însă vreo două, trei lucruri tot neclare rămîn. Șeful tovarășei Obretin a fost Benescu. El a și scris, dealtfel, caracterizarea prin care considera că subalterna lui a muncit doar „satisfăcător". Stelian Benescu a avut, se înțelege, un cuvînt greu în comisie. În procesul verbal din 3 mai 1976 se vede lesne că punctul de vedere al comisiei a înclinat spre „bine" sau „satisfăcător" după cum verbul lui Benescu a urcat sau a coborît. Și mai este un amănunt care schimbă cursul afacerii : tovarășii sancționați, despre care am mai vorbit, sînt de părere că „Obretin e mînă-n mînă cu Vîrtejan". Oricum ai suci lucrurile, rezultă că Angela Obretin a fost, pur și simplu, pedepsită pentru simpatia ce a arătat-o cauzei lui Virtejan. Cauză dreaptă, fără îndoială".

„Da, conchide Ștefan Ivănescu, noi am dat pînă acum cu multă gentilețe aceste calificative. În continuare, însă, ne vom strădui să nu mai fim atît de darnici".

La sfîrșitul actului III, e bine să reținem că portarul păzește vajnic poarta Inspectoratului silvic județean Ilfov, conform acelui „foarte bine" la care a binemeritat atît.

ACTUL IV. Decorul, deși schimbat, rămîne de o răceală plină de circumspecție. clădirea inspectoratului, cu pereții vopsiți într-un emancipat verde silvic, respiră totuși o atmosferă — conform expresiei unuia din cei care au combătut în problema neregulilor anului 1975 — „foarte lucrativă", „oricum, mai lucrativă ca înainte". Stelian Benescu a părăsit inspectoratul, tovarășii sancționați își îndreaptă, pe zi ce trece, atitudinea la căldura cumsecade a aprecierilor pozitive pe care le-au primit și neschimbate au rămas, cu toate cele întîmplate, juristconsultul dă din colț în colț să găsească o cale, pe cît posibil, legal pentru acoperirea sumei de 16 300 de lei (imputabilă inspectoratului, dar nu clădirii verzi, de bună seamă, nici sălii de ședințe, nici cabanei și nici calului casat) iar Angela Obretin ne scrie o scrisoare și speră în schimbarea calificativului. Și speră, cu atît mai mult cu cît — probabil — înțelge că trecutul nu prea are obiceiul să se mai întoarcă. Iar cum o speranță sinceră nu face rău nimănui, ne străduim și noi, alături de ea, să gîndim că Inspectoratul silvic județean Ilfov va reveni „cu gentilețe" la o măsură cauzată de patimă și abuz.

EPILOG. Dedicăm ultimele rînduri portarului inspectoratului care, după cum ne-am putut convinge prin propriile noastre puteri, stătea cu mare convingere îndesat în scaunul lui de portar, avînd grije să salute pe toată lumea. Muncă fără nici un cusur, muncă din aceea care merită cu prisosință un „foarte bine" anual, cu gentilețe și coroniță.

TUDOR OCTAVIAN ■

Foileton

Comerț pe sprîncene

Oricît de mare rău ai fi făcut în viață, oricîte păcate ți-ar atîrna de conștiință, de oricîte remușcări ai fi devorat și la orice pedepse ar voi să te supună dușmanii tăi, tu poți să fii de acord cu orice. Acceptă scrîșnind din dinți orice pedeapsă, dar încearcă din răsputeri să eviți pedeapsa capitală, maximum de rău ce i se poate întîmpla unui om : ferește-te să fii consumator la restaurantul Napoca din Cluj-Napoca. Pedepsele lui Iov, nici ele ușoare fără îndoială, muncile lui Hercule, pline de risc și de neprevăzut, orice s-ar zice, pălesc totuși în fața acestei groaznice pedepse : să fii consumator la restaurantul Napoca. Să stai flămînd și să te uiți cum în frunte cu șeful restaurantului și cu șefii de sală, îmbuibați cum trebuie și ei, chelnerii nu fac decît ce vor. Vorbesc numai cu cine vor, iau comenzi numai de la cine vor și aduc, ce se aduce într-un restaurant consumatorului, numai cui vor. Să stai flămînd și însetat, strivit de sfidarea bolborosită a chelnerilor rumeiori și bine hrăniți, din care unii merg cocoșați sau strîmbi într-o parte sau alta de-atîta bacșiș încît li se rupe buzunarul. Dar impresia cea mai puternică nu este aceea de nesimțire, nu, nici aceea de îmbuibare sfidătoare, impresia cea mai acută este aceea de gașcă. O gașcă sordidă al cărei ultim vis probabil că e să fie și ea odată atotputernică. Eheee, băieții de la Napoca, ehee cum nu fac ei decît ce vor și toată lumea-i lasă-n pace. Cum declară ei în plină zi de duminică, în sfînta zi de odihnă, prăpăditului de consumator că n-au nici carne, nici coniac, nici vinul pe care-l cere, și cum bietul consumator înfometat, vede cu ochi uimiți și nu înțelege ce se întîmplă : chiar alături de el, o masă la care chelnerul aduce exact lucrurile pe care i le refuză lui.

O gașcă vrea să devină atotputernică la restaurantul Napoca. Să-i dăm un bobîrnac de ajutor. Pe unii dintre bine hrăniții chelneri, în frunte cu șeful restaurantului, îi așteaptă locuri în producție. Cartofii izbucnesc în plîns de dorul lor. Dar băieții au prins cheag la restaurantul Napoca. Băieții sînt invincibili pentru că n-au jenă. Să te ferească dumnezeu să fii țăran și să ceri o friptură la restaurantul Napoca ! Să fii fericit dacă, după două zile de la rugăminte, chelnerul îți va aduce șnițel de coadă de pisică și garnitură de pietre la rinichi. Asta e cel mai bine ce ți se poate întîmpla.

Oricît am glumi și am face haz de necaz, o situație tristă e în curs la unul din marile restaurante din orașul, atît de civilizat și atît de strălucitor în civilizația lui. La restaurantul Napoca domnește la toate nivelele o stare de lucruri intolerabilă și incompatibilă cu principiile comerțului socialist. Departe de a se dedica, așa cum le indică meseria, consumatorului, cei din personalul restaurantului, cea mai mare parte dintre ei, acționează după legi stranii, servind pe cine vor, în condițile în care vor și transformînd această prestigioasă firmă în paravanul care acoperă viermuiala unei găști. Avem chiar impresia că de la o vreme încoace activitatea lucrătorilor (impropriu cuvînt pentru ei) de la restaurantul Napoca nu mai poate fi judecată cu o cît de exigentă măsură comercială ci se așează temeinic de tot sub zodie penală. Așteptăm ca autoritățile în drept, să analizeze și să decidă. După care ne e dor să ne simțim și noi bine în acest restaurant în care statul a investit atît de mult și pe a cărui clasă consumatorii o plătesc tocmai ca să o simtă.

Salvarea e să te duci la modesta cabană Stejărișul de lîngă Turda, să te servească un chelner corect ca Dorin Ioșivani și să uiți coșmarul de la Napoca.

I. DUMITRESCU ■

seriale • seriale • seriale

Miliardarii și mizeria lor morală

Niarchos după 30 de ani de așteptare

De prisos să mai amintim că toate concluziile sale contraziceau raportul semnat de cei șase medici, în frunte cu Kapsaskis, care stabileau în unanimitate moartea prin înghițirea somniferului. „Contuziile — conchidea raportul, întocmit de cei șase medici — au fost provocate în timpul perioadei de comă declanșată prin otrăvirea (cu somnifer) și, în consecință, ele sînt considerate ca ușoare și necontribuind în nici un fel la deces".

Citind aceste concluzii, Constantin Fafoutis și-a amintit — imediat — că unul dintre semnatari era dr. Tountas, medicul fostului premier din perioada regimului coloneilor, și că șeful echipei, Kapsaskis, era același care, în 1963, la Salonic, examinase corpul deputatului de stînga Gregorios Lambrakis, conchizînd că e vorba de moarte datorată unei căderi întîmplătoare. Desigur, nu spusese nimic despre cel care în mod deliberat îl lovise pe Lambrakis. (Episodul a fost reluat, după cum se știe, și în cunoscutul film „Z" al regizorului Costa Gavras, cu Yves Montand în rolul deputatului). Dar, „palmaresul" lui Kapsaskis era și mai bogat și, probabil, că acest fapt a alimentat și mai mult îndoielile lui Fafoutis. Dar, între timp, contraexpertiza echipei de medici legiști condusă de Salandagos descoperea și alte leziuni și echimoze — anterioare, se pare, otrăvirii cu somnifer — și, în special, acea ruptură a splinei.

Verdictul urma să fie dat în luna octombrie a aceluiași an. Dacă acuzația procurorului Pireului, Constantin Fafoutis, era reținută, atunci Niarchos era vinovat de moartea celei de-a treia soții a sa, Eugenia, și pedeapsa pe care o putea primi varia între 15 și 25 de ani de închisoare. Dacă nu, cazul era clasat. Spre această ultimă variantă înclina și presa internațională și nu pentru că ar fi fost ceva adevărat ci pentru că, scria ea, Niarchos (grec, 61 de ani, căsătorit de patru ori și tată a cinci copii) e unul dintre cei mai bogați și mai puternici oameni din lume. Flota lui comercială e compusă din numeroase nave, iar investițiile sale financiare în sprijinul regimului coloneilor ajung la 130 milioane lire italiene (la șantierele navale de la Scaramanga munceau peste cinci mii de oameni. Însă, cum avea să se afle ulterior, afacerea șantierelor de la Scaramanga, Niarchos o încheiase în detrimentul total al țării sale și al celor 5 000 de oameni cărora el „le dădea de lucru").

Între timp, Niarchos a plătit o cauțiune de 10 milioane de lire italiene, s-a îmbarcat pe „Creola", a plecat spre Coasta de Azur, unde a vînduț faimosul iaht, și apoi s-a dus în Elveția, pentru a-și pregăti apărarea. Insula-regat a rămas tot păzită iar pe colina ce supraveghează marea se afla micul mormînt al Eugeniei înconjurat cu flori sălbatice din Marea Egee. Știind că va fi achitat (așa cum s-a și întîmplat) Niarchos privea tot mai insistent spre fosta lui cumnată Tina Livanos (fostă Onassis), pe atunci căsătorită Blandford, singura din tot clanul Livanos care acceptase teza nevinovăției lui.

Între timp însă, a încercat „să se pună la adăpost de griji" mărindu-și flota cu noi nave gigant. Mai ales că după războiul arabo-israelian, din iunie 1967, Canalul de Suez fusese închis. Între numeroasele implicații ale evenimentului a devenit tot mai evidentă și aceea potrivit căreia faimoasele „V.L.C.C." (Very large crude carriers — tancuri petroliere uriașe) cu un deplasament de 200 000 de tone — și chiar peste această limită — vor constitui mijlocul cel mai economic de transportare a petrolului din Golful Persic, ocolind sudul continentului african. Într-un fel, cursa supergiganticelor a fost una contracronometru iar consecințele au apărut pe la jumătatea acestui deceniu cînd, potrivit estimărilor unei reviste americane, s-a ajuns la aproape 480 petroliere uriașe. Pe atunci, (adică la începutul anului 1975), cel mai mare era „Glabtik Tokio" (care aparținea multimilionarului Rav Tikoo) și avea o capacitate de 470 000 de tone. Cît de aproape și totuși departe erau vremurile cînd, pentru că au comandat un petrolier de 50 000 sau de 80 000 de tone, atît Aristotel Onassis cît și Stavros Niarchos fuseseră considerați nebuni de-a dreptul chiar și de către cei mai optimiști vizionari !

Cu toate acestea, cînd criza petrolului a izbucnit tot mai puternic, în contextul mai larg al crizei materiilor prime dar și datorită diminuării deliberate a producției petroliere a unor state (așa-numita armă a petrolului) în viața superpetrolierelor a apărut o primă mare dificultate. În consecință, au scăzut imens prețurile la care petrolierele gigant erau închiriate iar alte nave gigant au fost scoase din uz. Alți armatori, în frunte cu fostul cumnat al lui Niarchos, au început să nu le folosească la deplina lor capacitate obținînd, totuși, un anume profit decît dacă le-ar fi ținut ancorate în cine știe ce port în care aveau acces, pe deasupra plătind și alocații destul de piperate. Stavros Spiros Niarchos nu optase pentru nici una din soluțiile de mai sus. Ca și un anume Y. P. Pao din Hong Kong, el, care era un prevăzător înnăscut, închiriase navele pe termene lungi drept pentru care își vedea liniștit de alte treburi, încasînd banii, în timp ce alți armatori colegi erau într-o vădită dificultate. Dar nici pe Stavros grijile nu-l ocoleau total. Se gîndea, desigur, ce va face atunci cînd contractele pe termen lung vor expira iar criza navelor gigant va continua...

Și iarăși Niarchos revine în cronica mondenă a ziarelor. Episodul este cel puțin la fel de spectaculos ca și căsătoria celor doi armatori — Niarchos și Onassis — cu cele două fiice, Eugenia și Tina, ale armatorului Livanos sau cu achiziționarea de către cei doi cumnați din grecșcală a două insule apropiate — Spetsopoula și Skorpios — pe care le-au transformat în redute, ori cu despărțirile mult comentate ale celor doi de fiicele lui Livanos sau cu nu mai puțin surprinzătorul mariaj Onassis — Jackie Kennedy. Tot în acest ultim sens avea să uimească lumea interlopă și Stavros Niarchos. Dar să depănăm firul poveștii...

Divorțată, după peripeții, de „Ari", Tina Livanos-ex Onassis și-a refăcut viața relativ repede. În 1961, s-a căsătorit cu George Spencel Churchill, marchiz de Blandford (rudă a celebrului politician britanic) de care s-a despărțit oficial exact un deceniu mai tîrziu. Apoi, o dată eliberată a plecat din Paris fără ca prietenii sau rudele să știe locul destinației. Era însoțită doar de un șofer care, desigur, apăsa pe acceleratorul unei mașini de ultimul tip. Aproape în același timp, armatorul Stavros Niarchos, fostul cumnat al Tinei, plecase de pe Coasta de Azur. Era acompaniat de doi sau trei valeți secretari, secretare și consilieri. Destinația lui era cunoscută : Quimpron, localitate balneară franceză de pe coasta Atlanticului unde, cineva (tot un miliardar, desigur, avusese ideea de a construi un fistichiu hotel destinat, în exclusivitate, miliardarilor aflați în vacanță. Acolo, Niarchos rezervase șase apartamente — cele mai bune și, surprinzător, chiar pe numele lui întrucît computerul hotelului ar fi aflat totuși repede că nu există un miliardar cu un nume pe care altfel Niarchos îl folosea deseori — Glafkos Menezidis.

Firește, în cercurile prietenilor și cunoștințelor apropiate ale armatorului, o vacanță într-un asemenea loc și în a doua jumătate a lunii septembrie, părea de-a dreptul ciudată. Mai ales că, de-a lungul ultimelor trei luni, Niarchos tot stătuse pe iahtul lui. Pe urmă, el iubea forfota și agitația ; ce ar fi putut face la jumătatea lunii septembrie într-o localitate balneară aproape abandonată de zgomotoșii turiști ai verii ?

Răspunsul nu avea să întîrzie. Tina Livanos, revenită la Paris, afișa o surprinzătoare liniște interioară, devenise din nou înfloritoare, și grijulie pînă la cele mai mici detalii cu înfățișarea ei. Tot ea a povestit cu destul de multe detalii unde și cu cine și-a petrecut zilele cît a fost plecată din „orașul lumină". Stavros Niarchos și Tina Livanos au fost, amîndoi, la Quimpron, au locuit în două vaste apartamente ce comunicau între ele, s-au plimbat împreună pe plaja goală, iar printre picături armatorul a mai discutat cu secretarii și consilierii care, între timp, continuau să urmărească prin telex sau prin telefon afacerile lui. „O vacanță prematrimonială". Acestea erau cuvintele cu care a fost comentat episodul, la Paris, în cercurile respective. Dar multă, foarte multă lume se indoia. Chiar și cei care-i cunoșteau bine pe ambii protagoniști. Totuși, n-a trecut decît puțin timp și știrea a devenit oficială : cei doi au decis să se căsătorească.

În lumea lor, pe care nimic nu o surprinde, explicațiile abundă : „au așteptat (Tina și Stavros) treizeci de ani ca să se căsătorească" ; „răzbunarea Tinei față de căsătoria Onassis — Jackie", „răzbunarea lui Niarchos pentru că «Ari» i-o răpise, cîndva, pe Tina". Adevărul este că, în fond, toate constatările de mai sus au o mare doză de adevăr. Pentru că, să ne amintim, la începutul anilor '40 între cei doi — Tina și Stavros — începuse o idilă pe care mulți o vedeau finalizată. Nu și mai tînărul (pe atunci) Niarchos căruia (tot pe atunci) i s-a părut cam mare diferența de virstă (el se născuse în 1902 iar ea „cam" prin 1927) drept pentru care a abandonat-o cîtva timp iar cînd s-a decis s-o ia totuși de soție bătrînul lup de mare Livanos n-o mai avea liberă decît pe Eugenia, întrucît Tina contractase o căsătorie fulger cu Onassis. „Răzbunarea Tinei" pentru că „Ari" o umilise nu o dată în timpul mariajului lor. O mai umilise cînd, în urma divorțului, refuzase să-i încredințeze unul dintre copii și o jignise și mai mult căsătorindu-se cu Jackie Bouvier ex-Kennedy și încredințîndu-i acesteia („o femeie insensibilă, meschină, acaparatoare și nedemnă de gloria soțului ei pe care, pe nedrept, o moștenea" — avea s-o caracterizeze Tina) domnia asupra insulei Skorpios, iahtului Christina, apartamentelor, vilelor și cabanelor din marile metropole sau localități turistice ale lumii. Pe urmă, nu era ea cea care știa cele mai multe lucruri despre Onassis și nu-și dădea seama că singurul care-l putea înfrunta. cu arme egale, era fostul lui cumnat și primul ei iubit ?

(Va urma)

DUMITRU CONSTANTIN ■

sport • sport • sport • sport

(Urmare din pag. 24)

DIVIZIA B : 24 OCTOMBRIE

SATU MARE : F.C. Olimpia — F.C. Baia Mare 4—2 (1—0). Olimpia a speculat la maximum slăbiciunile sistemului defensiv advers, unde s-a resimțit absența lui Koller, accidentat. ● Începuturile de repriză au aparținut gazdelor, în timp ce bălmărenii au controlat finalurile de repriză. Succesul fostei divizionare A l-au determinat omogenitatea, plusul de tehnicitate și incisivitatea atacanților, din rîndul cărora s-au detașat Hațeganu și Both, ultimul — autorul unui gol de o frumusețe aparte : șut cu stîngul din 16 m, sus, la vinclu. ● Primul gol, înscris de juniorul Goia în min. 9, are la origine o splendidă intercalare în atac a ex-stelistului Smarandache, care a șutat în bară. Hațeganu a urcat scorul la 2—0 în min. 56, pentru ca tot el să marcheze și ultimul gol al gazdelor, într-o perioadă cînd oaspeții amenințau egalarea, după ce Chivescu făcuse ca scorul să ajungă 3—2. ● A arbitrat foarte bine Romeo Stîncan, din București **(Gheorghe Amuza). TIMIȘOARA : C.F.R. — Victoria Călan 3—0 (1—0).** Arbitrul Toma Moisescu (Drobeta-Tr. Severin) și portarul oaspeților Hlopețschi, au decis soarta unui meci în care s-a jucat fotbal vreo 2—3 minute. Primul a acordat un 11 m în favoarea gazdelor, la 0—0 într-o fază în care cel mult a tușit cineva din Călan, altă infracțiune neputîndu-se observa cu ochiul liber. Portarul Hlopețschi a avut o atitudine reprobabilă, angajînd un dialog nici amical și nici civilizat cu spectatorii de la „a II-a", pe care la un moment dat i-a fluierat ciobănește, cu degetele în gură ! Prezent la meci, Gh. Prodea, președintele comisiei de disciplină, i-a reținut legitimația năzdrăvanului goal-keeper, urmînd ca acesta să fie suspendat în ședința de azi a amintitei comisii. Cu astfel de preocupări, Hlopețschi a primit un gol (al doilea) pe care l-ar fi parat cu siguranță și Margareta Pîslaru dacă s-ar fi aflat în poartă. ● Arbitrul a făcut pe severul arătînd 5 cartonașe galbene, pentru faulturi de joc, meciul fiind destul de liniștit și cuminte **(Dumitru Vișan). PLOIEȘTI : F.C. Petrolul — F.C. Brăila 4—0 (2—0).** Peste 20 000 de spectatori în tribune, cîteva mii afară, oricum mai mulți decît la meciul cu Liverpool. Derbyul seriei I între primele două clasate nu însemna numai o desprindere sau o apropiere, ci în primul rînd o mult dorită revanșă a gazdelor pentru înfrîngerea de acasă din campionatul trecut. ● Pentru aceasta s-au aruncat petarde și kilograme de panglici de hîrtie, scandîndu-se chiar și o lozincă hazlie : „Hai Petrolule Ploiești, campioană a țării ești !" ● Pe acest fond a părut firesc ca petroliștii să domine 90 de minute din 90, mai ales că le-a mers jocul. Fazele de mare frumusețe, golurile, chiar și ratările (Simaciu din 5 în 5 minute) ne-au convins că Petrolul are la ora aceasta o valoare apropiată de A. ● F.C. Brăila, în general, a părut o echipă subțire tactic și fizic (jucătorii s-au accidentat ușor), nervoasă (5 cartonașe galbene față de cele 2 ale gazdelor), fără prea mari veleități. ● A arbitrat foarte bine Otto Anderco (Satu Mare), mereu acolo unde se afla mingea și atent la tragerile de timp (primele două goluri au fost marcate în prelungirile reprizei I), la intrările dure, dar și la simulările jucătorilor **(Iulian Neacșu). DEVA : Mureșul — Gloria Bistrița 2—1 (1—1).** Accidentări sau suspendări exagerate au subțiat efectivul ambelor echipe, care au fost nevoite să încropească formații cu mai mulți juniori pe foaia de arbitraj. ● Bistrițenii au arătat că știu mai bine jocul în varianta sa combinativă, dar localnicii au dorit mai mult victoria și s-au mobilizat aproape exemplar, reușind de la 0—1 (gol Berceanu, foarte rapid pe contraatac) o spectaculoasă răsturnare de scor, prin golurile semnate de ex-sibianul Enescu. Acesta a jucat mai mult într-un picior, fiind nerefăcut complet după o operație recentă, dar chiar așa a marcat două goluri foarte frumoase. ● A arbitrat bine bucureșteanul N. Petriceanu. **(Dumitru Graur). CLUJ-NAPOCA : C.F.R. — U.M. Timișoara 3—0 (3—0).** Meciul a fost frumos, curat și cu multe faze de poartă în prima repriză cînd s-a și stabilit rezultatul final. Au marcat : Mureșan min 7 (golul 1) și Gostilian min. 43 (golul 3) — din centrări pe jos, golul al doilea fiind înscris de Lupu în min. 21 printr-un șut de la 35 de metri, cu largul concurs al portarului timișorean Caraivan, tînăr și talentat discipol al lui Răducanu, în stilul căruia a făcut două ieșiri, din care una era să-l coste scump. ● Foarte bun arbitrajul brigăzii bucureștene condusă de Gh. Vasilescu I. **(Ion Predoșanu).**

PROGRAMUL CENACLULUI NOSTRU

Întîmplarea literar-artistică cu numărul 201 a Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar, condus de poetul Adrian Păunescu, va avea loc luni 1 noiembrie la Timișoara. Spectacolul va avea loc la Sala Sporturilor și va începe la orele 18. Biletele se pot procura de la Sala Sporturilor.

Rică într-un picior...

Meciul cu **Schalke 04** a arătat că **Sportul studențesc** e invincibilă numai în campionatul intern, unde nici duminică n-a lăsat **Jiului** decît un punct, deși merita o victorie (pe care n-a obținut-o din cauza arbitrajului). Cum a pierdut **Sportul** la București ? Lipsită de jucători de bază, ca Sandu Mircea și Ciugarin, formația din Regie a arătat mai palid în acest meci deși n-am spune că adversarii și-au dat arama pe față (cu siguranță un meci nul ar fi convenit mult mai mult echipei vest-germane, pentru ca acasă să vină lumea cu mic cu mare). Meciul a fost destul de anost, neavînd acea încordare pe care de obicei o poartă întîlnirile internaționale. Absența spectatorilor din tribună mi s-a părut inexplicabilă încă o dată și încep să cred că într-adevăr **team**-ul studențesc nu are destui suporteri, dacă exceptăm pe cei din grupul de la tribuna principală, conduși de un tînăr cu o voce ca a lui Șaliapin. Așadar, o primă repriză în care bucureștenii au dominat și puteau înscrie de cîteva ori, după care, faimoasa **lipsă de benzină** a echipelor noastre s-a resimțit și aici. Oaspeții au trecut la conducerea jocului și au atacat de cîteva ori cu doi jucători, simplu și eficace. În acest meci au existat două momente psihologice : acela al ratării unui penalty de către Răducanu (prea sigur pe el și nu pentru că avea numai un picior, cum mi-a explicat la două zile după aceea pe strada Sărindar) și momentul în care același Răducanu, plecat la plimbare ca de obicei (apropos, cînd il bate în cuie pe linia porții, ca pe Christos, Angelo Niculescu), a fost silit să respingă un șut de la distanță, ce urma unei gafe făcute de Manea care, în loc să scoată mingea în corner, s-a bîlbiit. Ce a urmat, se știe. Fischer, golgeterul echipei **Schalke 04**, a înscris, fără emoție, și un meci care putea fi cîștigat foarte ușor la București s-a transformat într-o înfrîngere. Presa noastră, ca de obicei, a început să explice cu lux de amănunte că de fapt Răducanu si-a răscumpărat cele două greșeli, apărînd cîteva goluri gata făcute în repriza a doua. Încă o dată mă pronunț împotriva acestei judecăți absurde. Răducanu se află în poarta **Sportului studențesc** și a **Națională** (cînd e cazul), tocmai pentru a apăra goluri gata făcute. Și atunci, de ce să-l apărăm cînd greșește ? El a fost excepțional în ultimele două luni, și asta nu i-o contestă nimeni. Dar, iată că la sfîrșitul acestei perioade bune, suflet candriu de papugiu, cum e, greșește în serie, știind că va fi iertat. Noi îl iubim pe Rică nu pe post de Tănase, pentru că stadionul nu este teatru de revistă. Cînd o să înțeleagă (deși e băiat mare de-acum!) și Rică că el putea să fie cel mai mare portar al României din toate timpurile — dar n-a fost — va fi prea tîrziu. Din nefericire, cei cîțiva care puteau să-i amenințe postul, cum ar fi Iordache sau Ștefan, nu s-au dovedit la înălțimea comicului fără voie care ne distrează din cînd în cînd, dar ne lasă totdeauna, în momentele-cheie, cu un gust amar.

Ah, Rică, ce ți-aș face ! Un ciomag mi-ar trebui...

Am văzut duminică 6 echipe la lucru : două de dimineață (vai de mama lor !) : **Jiul** și **Sportul** ; două pe la prînzișor (care se descurcau și ele cum puteau la Tg. Mureș), **Dinamo** și **A.S.A. Tg. Mureș** și două pe seară, **Steaua** și **F.C. Bihor**, prima dintre ele arătînd c-a dat de mult stingerea, ca la armată, și că numai un cutremur de pămînt o să mai trezească pe cineva în Ghencea. Dacă dimineață, pe la 11, lumea mai cască după somnul iscat de serialul **„Toma"** și n-are pretenții prea multe la fotbal, apoi pe la 3 după-amiază, cînd în formația bucureșteană jucau alde Dumitru, alde Troi, alde Iordănescu, iar la Bihor un jucător cum e Kun, pretențiile erau ceva mai mari. Din păcate, speranțele noastre au fost înșelate și am asistat la o leapșă cu balonul cum n-am mai văzut din copilărie, decît pe terenul C.A.M., cînd juca **Abatorul** cu **Sirena**. Dealtfel, spectatorii exasperați de ineficacitatea campionilor noștri au făcut o manifestație de simpatie **roșii-albaștrilor** pe care aceștia or s-o țină minte multă vreme. Mai multe glasuri au cerut înlocuirea antrenorului Jenei, dar, la drept vorbind, nici Dumnezeu la ora asta nu poate scoate din impas formația militară, darămite Jenei ! Noroc cu minutul 92 cînd, la o dublă greșeală de arbitraj, s-a înscris un gol mai mult decît dubios pe care-l trecem în contul arbitrului Jucan : ofsaid la Troi, pasă cu mîna, ca la volei de la Ion Ion ; după care extrema dreaptă a echipei **Steaua** a înscris, cum se spune, ca la pomană.

Ce-ar mai fi de semnalat săptămîna aceasta ? Victoria de la Bacău a craiovenilor care au înscris, după relatările de la radio și ale corespondenților de presă, trei goluri și nu două, cîte a vrut arbitrul Dinulescu, fapt care dovedește că acolo unde se pune umărul și nu există rabat la disciplină rezultatele apar mai devreme chiar decît se așteaptă cei mai optimiști. Atenție însă, n-aș vrea ca în capitala Băniei fumurile să se urce la capul cui știu eu și această echipă merituoasă la ora de față să piardă acasă ceea ce a cîștigat cu atîta trudă în afara hotarelor ! Dealtfel, vreau să-l anunț pe Teașcă, pe această cale, că la București **F. C. Bihor** a jucat foarte bine și numai o resemnare incipientă și arbitrajul au făcut ca această echipă să piardă.

În sfîrșit, semnalăm absența lui Dinu din rîndurile echipei **Dinamo**. Culesul viilor l-a găsit pe acest mare jucător prin restaurante și cel care dăduse o pasă genială în meciul cu **F.C. Argeș** lui Dudu Georgescu, lăsîndu-ne cu gura căscată (o astfel de fază n-am mai văzut de 30 de ani și rămîne antologică : e vorba de al treilea gol al echipei **Dinamo** din acel meci), pasează paharele cu vin și whisky între **Capitol** și **Frații Chivu**. Păcat, mare păcat, deși aud că jucătorul dinamovist trăiește o dramă personală, lucru care nu-l scuză de lipsa sa de bărbăție.

Dar mare e Dumnezeu !

EUGEN BARBU ■

DIVIZIA A : 24 OCTOMBRIE

TIMIȘOARA : Politehnica — Rapid 3—1 (1—1). La două ore după terminarea meciului, Constantin Rădulescu, antrenorul gazdelor, lua un algocalmin împotriva durerilor de cap ! Deși a controlat jocul cu autoritate timp de 85 de minute, Poli s-a detașat greu în cîștigătoare, abia în finalul partidei. Atacul este marea hibă a timișorenilor, care joacă bine în cîmp, își creează o mulțime de ocazii de gol, dar le ratează. Ca și cum asta n-ar fi suficient, apărarea comite greșeli elementare, portarii excelînd în această privință, așa cum a făcut și Catona în partida cu Rapid cînd, neinspirat ieșit în afara careului, i-a pasat mingea lui Doru Popescu și acesta a înscris primul gol al meciului. ● Rapid, intrată pe teren cu o garnitură avînd media de vîrstă de 22 de ani și 2 luni (cel mai vîrstnic Pop — 29 de ani, cel mai tînăr Zalupca — 17 ani), s-a apărat cu strășnicie, aglomerat, dar Pîrvu și Zalupca n-au mai repetat jocul bun făcut cu Steaua, gafînd adeseori. Ioniță, în schimb, a apărat, în pofida golurilor primite, senzațional, uluindu-i deopotrivă pe spectatori, adversari și coechipieri. ● Foarte inspirată introducerea la pauză în echipa gazdelor a extremei Petrescu, autorul unor incursiuni care au descumpănit defensiva feroviarilor. Una dintre aceste curse (min. 87), încheiată cu centrare, a dus la cea mai frumoasă fază a jocului, soldată cu golul lui Cotec. Celelalte goluri ale localnicilor fuseseră marcate de Roșca (min. 32 și 77), în excelentă dispoziție de joc, spre deosebire de Dembrovschi. ● Deși nițel obosit după cei 10 000 km parcurși pe ruta Brașov — Tbilisi (unde a arbitrat Dinamo — M.T.K. Budapesta în Cupa U.E.F.A.) — Brașov — Timișoara, C. Ghiță a arbitrat foarte bine. La linie, cu semnalizări prompte și corecte, Gh. Racz și H. Nicolau — tot din Brașov. **(Dumitru Vișan). ARAD : U.T.A. — F.C.M. Reșița 1—0 (0—0).** Foarte afectați de înfrîngere, oaspeții apreciau că nu se vor mai întîlni curînd cu șansa avută la Arad de a cuceri două puncte. Tovarășul Chișăliță, organizatorul de competiții al clubului reșițean, declara după meci că la Arad F.C.M. a fost într-una din cele mai slabe zile ale sale. ● Într-adevăr, în 90 de minute, jucătorii lui Reinhardt n-au izbutit să ducă pînă la capăt decît două acțiuni mai periculoase pentru poarta lui Iorgulescu. ● În schimb, la poarta oaspeților a fost mult de lucru, dar talentatul Windt (19 ani, venit de la Mediaș), a apărat excepțional. ● Unicul gol al meciului l-a înscris fundașul Kukla în min. 75 — lovitură cu capul în urma unui corner. ● A arbitrat foarte bine C. Manușaride, ajutat de C. Ioniță II și A. Ianus — toți din București. **(D. Gherghinescu). PITEȘTI : F. C. Argeș — Progresul 3—3 (0—1).** Asistați din trei părți, de pe tușă de antrenorul Baboie, de pe bancă de „consilierul" Gică Popescu și din tribună de „probabilul" Gheorghe Constantin, jucătorii Progresului au jucat surprinzător de bine la Pitești, pasînd mult și derutant, luptînd pentru fiecare minge, rezultatul final nedreptățindu-i flagrant, căci ei ar fi meritat să cîștige. ● N-a vrut așa ceva, nici în ruptul capului, arbitrul Tudor Andrei, dar a vrut-o fundașul central Olteanu, care ne-a lăsat impresia că ar fi greșit tricoul la cabine. Din această opoziție de voințe și sentimente a ieșit un meci egal, avantajos după aspectul partidei mai ales pentru gazde. ● La 2—0 pentru bucureșteni, goluri înscrise de Tevi cu largul concurs al lui Olteanu, arbitrul a oferit Argeșului un 11 metri cu fluierul, neavînd tavă la dispoziție. Dobrin a transformat precis și partida, ce părea definitiv adjudecată de oaspeți, s-a relansat. În numai 7 minute, gazdele au ajuns să conducă, dar golul lor cu nr. 3 a avut la origine tot o infracțiune a arbitrului Tudor Andrei, care s-a făcut că nu bagă de seamă faultul lui Leșeanu asupra portarului Giron, permițîndu-i lui Zamfir să înscrie. Pentru că totuși în fotbal există uneori o dreptate, Progresul va mai găsi resurse să egaleze, prin Iorgulescu, un tînăr care promite mult. ● În aceste condiții, arbitrul sibian Tudor Andrei a viciat rezultatul, ajutat în acest sens de I. Vințan și P. Baban din același oraș. **(Ovidiu Ioanițoaia). IAȘI : Politehnica — F.C. Constanța 3—0 (1—0).** În prima repriză merită a fi notate eforturile vizibile ale ambelor echipe de a juca plictisitor. Și reușesc, dovadă fiind faptul că spectatorii cer în mod repetat să intre Costea. Acesta va intra cu 15 minute înainte de sfîrșitul meciului și, într-adevăr, tribunele se vor înveseli brusc, mai mult, vor rîde cu hohote pentru că balonul și Costea nu s-au întîlnit mai mult de două ori, cu toată îndîrjirea jucătorului ieșean... Primul gol a fost cu totul întîmplător și s-a datorat întîlnirii cu totul neașteptate a lui Trandafilon cu mingea, iar următoarele două, este drept splendide, sînt urmarea a două scîntei, adică două curse frumoase ale lui Doru Ionescu, terminate cu centrări fructificate de Trandafilon și de Dănilă. ● A arbitrat bine Max. Popescu, ajutat la fel de Ion Dancu și Ioan Pop — toți din București **(Răzvan Bărbulescu). HUNEDOARA : F. C. Corvinul — F.C.M. Galați 1—0 (1—0).** Meci fără virtuți, dar victorie meritată a echipei locale care, chiar jucînd destul de slab, a jucat mai bine decît echipa oaspete ! ● Gălățenii s-au așezat în terenul propriu cu două linii de apărare, avînd fiecare cîte patru jucători — loc de unde au privit, mai cu seamă în prima repriză, spre jumătatea de teren a localnicilor ca înspre un spațiu interzis, în care cei mult puteau arunca din cînd în cînd cîteva mingi lungi și inofensive. Barajul format însă la mijlocul jocului a fost destul de eficient, împiedicînd jocul constructiv al gazdelor și condamnînd linia mediană hunedoreană (Angelescu, Dumitriu, Economu), de obicei punctul forte al echipei, la unul din cele mai slabe jocuri ale sale. ● În atac, Corvinul a contat destul de puțin, de asemenea, pentru că Șurenghin și mai cu seamă Agud au fost nu numai neinspirați, dar și aproape dezinteresați de soarta partidei, ce părea atît de ușor de cîștigat înainte de a începe ! Astfel, cel mai periculos atacant localnic a fost, din nou, fundașul central Tonca, ale cărui lovituri cu capul, excelente, au fost deseori foarte aproape de a se transforma în goluri spectaculoase. ● De marcat nu s-a marcat decît o singură dată Georgescu profitînd de o greșeală enormă a portarului Dumitrescu, care s-a ciocnit în aer de fundașul Morohai și a scăpat copilărește mingea în bocancul înaintașului hunedorean. ● Repriza secundă a adus cu sine ceva mai multă ofensivă din partea oaspeților și o neașteptată espectativă a Corvinului, ai cărui mijlocași au trecut tot mai rar centrul terenului. Victoria Hunedoarei rămîne meritată, dar dacă voiul lui Vochin din minutul 88 nimerea poarta ar mai fi putut cineva să schimbe acel 1—1 incredibil ce s-ar fi consemnat pe tabela de marcaj ?! ● A arbitrat bine C. Petrea (între altele, a anulat un gol al gazdelor, marcat într-o fază în care infracțiunea a fost greu detectabilă — dar decizie corectă), ajutat bine de C. Ioniță I și V. Mândescu — toți din București **(Dumitru Graur).**

(Continuare în pag. 23)

Craiova a confirmat

Ce ne-a fost dat să vedem, împreună cu cei aproximativ 10 000 de spectatori băcăuani, duminica trecută ? Am văzut timp de 40 de minute o echipă jucînd „ca la televizor" (în reluările transmise în pauza meciului A.S.A. — Dinamo sau în obișnuitele retransmisii de pe stadioanele europene), o echipă dominîndu-și atît de net adversara — prin mișcarea în teren, prin siguranța și finețea execuțiilor, prin concepția fazelor — încît în această perioadă de joc aveai impresia că între cele două formații există cel puțin o diferență de o clasă. Pe fondul acestei detașări evidente, au căzut — lin, firesc, ca în urma unor exerciții de poartă caligrafiate pe cît de precis pe atît de dezinvolt — trei goluri care au lăsat asistența tablou. Primul (min. 13), realizat de năvalnicul **Donose**, a fost poate în egală măsură și fructul unui moment de uluială al apărării gazdă, moment exploatat de craiovean „à la Rensenbrink" (pe care-l admirasem cu doar o oră înainte pe micul ecran) ; al doilea gol însă (min. 16), ca și al treilea (min. 31) au fost rodul unei geometrii simple și perfecte, repetate, parcă, la indigo : pasă lungă, în adîncime, a lui **Oblemenco**, demaraj de motocicletă al lui **Marcu**, jucătorii băcăuani rămînînd înmărmuriți în fața celor două curse ale lui „Riva din Caracal" (cum l-au botezat pe Marcu numeroșii săi simpatizanți), la capătul lor (în prima a fost driblat și portarul) aflîndu-se golul. Vi se pare desigur curios că vorbesc de **trei goluri ale craiovenilor** deși partida s-a încheiat doar cu victoria lor la 2—1. Explicația este următoarea : așadar, min. 13 — Donose : 1—0, min. 16 — Marcu : 2—0, în minutul 31 însă, după înscrierea de către același Marcu a celui de-al treilea gol, gol validat de tușierul **Puia**, care n-a ridicat steagul și s-a îndreptat liniștit spre centrul terenului, „centralul" **Constantin Dinulescu** (adică cel mai bun arbitru român din ultimii 3 ani) are o subită și inexplicabilă criză de filotimie — vine de la 25—30 de metri de fază și gîndind, probabil, că 2—0 este oricum destul de bine pentru oaspeți, după cum 0—2 este suficient de trist pentru gazde — **anulează un gol clar și limpede ca lumina zilei.** Greșeală care ar fi rămas probabil fără urmări deosebite dacă **Botez n-ar fi** redus în minutul 36 scorul printr-un șut sec, șut la care **Purcariu** (excelent în repriza a doua) a stat pironit în mijlocul porții cum stă un șifonier în mijlocul camerei. Așa se face că meciul, aparent disproporționat prin categoria valorică a adversarilor (aducînd a întîlnire de box între un semigreu și un cocoș), s-a relansat în urma „greșelii de inimă" a arbitrului Dinulescu. Urmarea ? În repriza a doua „cocoșul" a atacat permanent (dar a lovit în mănușe), semigreul s-a apărat calm și cu siguranță, victoria revenind, prin logica valorii, tot craiovenilor, dar spectacolul început în prima jumătate a partidei (spectacol pe care echipa oaspete lăsa impresia că-l va putea continua și în cea de-a doua sa parte) s-a stins.

Oricum, meciul de la Bacău ne-a arătat trei fotbaliști evoluînd între foarte bine și excelent (Marcu, Donose și Ștefănescu), alți cîțiva luptînd exemplar, pînă la epuizare, pe tot terenul, Oblemenco, Beldeanu, Balaci, ultimul (semănînd vizibil cu... Borg nu numai la frează, ci și la tenacitate) reușind performanța de a-i zmulge două lacrimi de emoție, la sfîrșitul partidei, neînduplecatului T.T. Deși scriam și în numărul trecut al revistei, recidivăm cu conștiința că unele adevăruri merită să fie uneori repetate : este din toate punctele de vedere de dorit ca între cele două părți, jucători și antrenor, să se păstreze actualul climat de înțelegere, absolut necesar producerii marii performanțe. La Craiova se muncește bine, fotbaliștii și-au găsit în sfîrșit un antrenor de mare capacitate profesională, un om cu idei și cu hotărîrea de a sacrifica totul pentru o reușită de anvergură, iar Teașcă are în sfîrșit un material uman deosebit, valoarea strict fotbalistică a jucătorilor săi fiind dublată de forța de caracter a unor tineri pe care merită să-i stimezi pe teren ca și în afara lui.

În loc de încheiere, o notă bună pentru fair-play-ul fără cusur al fotbaliștilor localnici (care au învățat deocamdată măcar asta de la modelul de fair-play care rămîne antrenorul Nicușor) și o notă rea pentru o parte din spectatorii tribunei a doua care, judecînd după cantitatea de praz pe care au lansat-o pe teren (atenție, terenul băcăuan a mai fost și suspendat, și nu fără motive), au venit înarmați la meci cu cîteva silozuri ambulante. Silozuri în cele din urmă „decontate" pe tabela de marcaj.

MARIUS POPESCU ■

FLACARA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : reportaj (A. Dohotaru — 16 17) ; cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06) ; știință (Liviu Timbus — 16 18) ; probleme cetățenești — scrisori (Marga Nedelea — 17 87) ; publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18 ; fotoreportaj — 15 95 ; documentare — 16 23 ; administrație (Alexandru Medar — 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redactie (Marius Popescu 17 78 82 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Traian Proson — 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii» Cititorii din străinătate se pot abona „adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex : 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 505